

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

VENÄLÄINEN UPSEERI NYKYPÄIVÄNÄ

Pro gradu -tutkielma

Yliluutnantti
Arttur Raski

SM 8
Maasotalinja

Huhtikuu 2019

Kurssi Sotatieteiden maisterikurssi 8	Linja Maasotalinja
Tekijä Yliluutnantti Arttur Raski	
Opinnäytetyön nimi Venäläinen upseeri nykypäivänä	
Oppiaine, johon työ liittyy Johtaminen	Säilytyspaikka Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
Aika Huhtikuu 2019	Tekstisivuja 68 Liitesivuja 0
TIIVISTELMÄ	
<p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tutkia nykypäivän venäläistä upseeria. Tässä tutkimuksessa selvitettiin, millainen on venäläisen upseerin asema venäläisessä yhteiskunnassa ja millainen on tämän päivän venäläisen upseerin ammatti sekä millaisia ongelmia upseeri kohtaa. Tutkimuksen keskipisteenä on venäläinen upseeri, joka palvelee Venäjän asevoimissa ja ajallisesti tutkimus keskittyy 2000-luvun alusta tähän päivään. Tutkimuksessa ei käsitelty poliisissa, pelastuspuolella tai rajavoukoissa työskenteleviä upseereita tai niissä upseeriksi opiskelevia.</p> <p>Tämä tutkimus on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus ja aineiston analyysimenetelmänä käytettiin induktiivista eli aineistolähtöistä sisällönanalyysia sekä systemaattista kirjallisuuskatsausta. Aineistonhankintamenetelmänä käytettiin internetistä saatavaa materiaalia kuten arkistoja ja kokoelmia sekä valmiita ja tuotettuja dokumentteja. Dokumentit ja arkistot olivat venäjänkielisiä tutkimuksia, artikkeleita, mielipidekirjoituksia sekä keskustelupalstojen kirjoituksia. Tutkimuksen ontologinen suuntautumien oli sosiaalinen ja epistemologinen lähestymistapa oli tulkinnallisuus.</p> <p>Tämän tutkimuksen tulokset osoittivat, että venäläisen upseerin asema nykyaikaisessa venäläisessä yhteiskunnassa on kehittynyt 2000-luvun alusta tähän päivään merkittävästi. Venäläiset upseerit ovat korkeakoulutettuja, joiden palkkataso on hyvä, kun sitä verrataan yleisesti venäläiseen palkkatasoon ja palkan lisäksi upseerit nauttivat lukuisista muista ammattiin liittyvistä etuisuuksista. Tyypillinen venäläinen upseeri palvelee maa- tai merivoimissa ja solmii työopimuksen Venäjän asevoimien kanssa viideksi vuodeksi. Tämän tutkimuksen mukaan suurimpia ongelmia venäläisen upseerin elämään aiheuttaa Venäjän asevoimien asuntotilanne. Venäjän puolustusministeriö takaa kaikille upseereille palvelusasunnon, mutta niiden riittävydessä kaikille upseereille on esiintynyt pahoja ongelmia. Tähän ongelmaan Venäjän puolustusministeriö on pyrkinyt löytämään ratkaisuja kuten esimerkiksi asumislisän maksamisen itse vuorattuun asuntoon. Tutkimuksessa tuli ilmi se, että iso osa venäläisistä upseereista valitsee upseerinuran keinona ratkaista omat talous- ja asunto-ongelmansa. Upseerin uran valintaan vaikuttaa myös upseerin aseman yhteiskunnallinen arvostus ja isänmaan puolustaminen. Ainoastaan Venäjän federaation kansalainen voi päästä asevoimien upseeriksi, suorittamalla sotakorkeakoulun opinnot puolustusministeriön tai federaation korkeakouluorganisaation sotilaskoulutuskeskuksessa. Upseerin sotilasammattillisiin ominaisuuksiin kuuluvat osaaminen, kurinalaisuus, vahva tahto, hyvät organisointi- ja johtamistaidot, luovuus sekä psykologiset ja fyysiset ominaisuudet.</p> <p>Venäläisen upseerin ammatin tulevaisuuteen vaikuttavat Venäjän valtion johto ja vallitseva maailmantilanne. Venäjän asevoimat ja puolustusministeriö ovat pystyneet tällä vuosikymmenellä parantamaan upseerien yhteiskunnallista asemaa erilaisilla sosiaalis-taloudellisilla toimenpiteillä ja sitä kautta nostamaan upseerin ammatin arvostusta ja halukkuutta hakeutua Venäjän asevoimien palvelukseen.</p>	
AVAINSANAT	
Venäjä, upseeri, upseeristo, nykypäivä, ongelmat, ammatti, rekrytointi, ammatinvalinta	

SISÄLLYS

1.	JOHDANTO	1
1.1.	Tutkimuksen rakenne.....	4
2.	TUTKIMUSSTRATEGIA	6
2.1.	Tutkimuksen tavoite.....	6
2.2.	Tutkimuskysymykset ja viitekehys.....	7
3.	TUTKIMUSMETODOLOGIA	10
3.1.	Tutkimuksen tieteenfilosofiset valinnat	10
3.1.1.	Tutkimuksen ontologia	11
3.1.2.	Tutkimuksen epistemologia	12
3.2.	Aineistonhankintamenetelmä.....	13
3.3.	Saturaatio eli kylläntyminen.....	14
3.4.	Sisällönanalyysi pro gradu -tutkielmassa venäläinen upseeri nykypäivänä.....	15
3.5.	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	16
3.6.	Tutkimusaineiston hakeminen, valitseminen ja hylkääminen.....	17
4.	TULOKSET	22
4.1.	Venäläisen upseerin asema Venäjän yhteiskunnassa	22
4.1.1.	Venäläisen upseerin sosiodemografiset ja ammatilliset piirteet.....	22
4.1.2.	Upseerin asema Venäjän yhteiskunnassa erotessaan asevoimien palveluksesta	26
4.1.3.	Venäläisen upseerin palkkataso ja taloudellinen toimeentulo.....	28
4.1.4.	Venäläisen upseerin elämänlaatu	32
4.2.	Venäläisen upseeriston ongelmat ja haasteet	38
4.2.1.	Syyt lähteä upseerin uralle	40
4.2.2.	Asunto-ongelmat.....	43
4.3.	Venäläisen upseerin ammatti	49
4.3.1.	Positiiviset asiat venäläisen upseerin ammatissa	50
4.3.2.	Venäläisen upseerin ammatin vaatimukset ja upseeripintoihin hakeutuminen	52
4.3.3.	Venäläisen upseerin sotilasamatilliset piirteet ja ominaisuudet.....	54
4.3.4.	Venäläisen upseerin ammattiin rekrytointi internetissä	55
4.3.5.	Upseereita yhdistävät tekijät ja arvot	58
5.	POHDINTA	60
5.1.	Johtopäätökset.....	60
5.2.	Tulevaisuus	66
5.3.	Tutkimuksen luotettavuus, kritiikki ja rajoitukset.....	67
5.4.	Jatkotutkimusaiheet	68

LÄHTEET

VENÄLÄINEN UPSEERI NYKYPÄIVÄNÄ

1. JOHDANTO

Venäjän puolustusministeriön sosiologiankeskuksen tutkimusartikkelissa kirjoitetaan:

” Падает авторитет офицерского состава, исчезает образец для подражания в виде человека в военной форме, сосредоточивающий в себе лучшие качества гражданина, такие, как патриотизм, бескорыстие в служении Отечеству, мужество, смелость и отвага. По данным военных социологов, профессия офицера сейчас находится во второй половине списка из 60 наиболее престижных профессий с рейтингом популярности в 3,5 балла из 10.

Под влиянием внешних обстоятельств происходит очевидное понижение статуса офицерской профессии. Причем это затрагивает и заставляет круто менять свои жизненные планы даже тех, кто, казалось бы, связал свою судьбу с армией. Ежегодно до трети выпускников военных учебных заведений под разными предлогами увольняются из Вооруженных Сил, а в течение трех лет оставляют службу почти половина молодых офицеров. И только четверть оставшихся намереваются служить хотя бы до получения права на пенсию.”¹

”Upseerien auktoriteetti laskee, katoaa esikuva ihmisestä sotilaspuvussa, joka pitää sisällään kansalaisen parhaimmat puolet kuten patriotismi, vilpittömyys palvella isänmaata, miehisuus, rohkeus ja uskallus. Sotilassosiologien antamien tulosten perusteella upseerin ammatti on nyt jälkipuoliskolla luettelon 60 arvostetuimmasta ammatista suosioluokituksella 3,5 pistettä 10:stä.

Ulkoisten olosuhteiden vallitessa tapahtuu upseerin ammatin statuksen selvää laskua. Ja kaiken lisäksi se koskettaa ja pakottaa jyrkästi muuttamaan omia elämänsuunnitelmiaan niiden osalta, jotka sitoutuivat antamaan, tai ainakin ajattelivat niin, oman tulevaisuutensa armeijalle. Joka vuosi, jopa kolmannes sotaoppilaitoksissa tutkinnon suorittaneista, eroaa Venäjän asevoimista eri syiden takia. Ja kolmen vuoden sisällä melkein puolet nuorista upseereista jättää palveluksensa kesken. Vain neljäsosa jäljellä olevista henkilöistä aikoo palvella ainakin siihen asti, kun saavat oikeuden eläkkeeseen.”

¹ Venäjän PLM. Российская армия: социальные проблемы и способы... (Viitattu 24.10.2017)

Lukiessa Venäjän puolustusministeriön sitaattia Venäjän asevoimien sosiaalisista ongelmista ja keinoista niiden ratkaisuun herää kysymys, miksi valtiossa, joka on käyttänyt miljardeja euroja oman puolustuskykynsä kehitykseen asevoimien reformin yhteydessä viimeisen 10 vuoden aikana, tapahtuu tutkimusartikkelissa ilmeneviä ongelmia? (Moiseev, Zeiman, Sishkov & Dergachev 2016 (viitattu 3.2.2019)) Eroaako venäläisiä upseereita paljon ja miksi upseerin statuksessa tapahtuu selvää laskua? Onko edellä mainittujen ongelmien syynä Venäjän asevoimien palvelusolosuhteet, heikko palkkaus vai keho elintaso verrattuna muihin ammatteihin? Puolustusministeriön tutkimusartikkelissa kirjoitetaan, että upseerien auktoriteetti ja ammatin status laskevat venäläisessä yhteiskunnassa. Minkälainen on upseerin maine Venäjän yhteiskunnassa nykypäivänä? Suomalaisessa upseerikasvatuksessa korostetaan, että upseerien tulisi olla maansa puolustuksen ja sodanajan joukkojen selkäranka (Sipilä 2012. (viitattu 28.03.2019)) Lukiessa edellä mainittua Venäjän puolustusministeriön tutkimusartikkelia, lukija saa Venäjän upseereiden tilanteesta täysin päinvastaisen kuvan.

Vuonna 2013 Venäjän puolustusministeriön sosiologiankeskus tutki upseereiden uravalinnan syitä ja tutkimuksessa tuli ilmi, että upseerien arvon maine (38 %) oli tärkein syy uravalintaan. Toiseksi tärkeimmäksi nousi osallistuminen isänmaan puolustukseen (38 %), kolmanneksi palvelusasunnon saaminen (20 %) ja neljänneksi korkea eläke (5 %). 2 % vastaajista ei osannut kertoa uravalintansa syytä. (Venäjän PLM 2013. Офицеры российской армии о выборе профессии. (viitattu 8.12.2017))

Me suomalaiset saatamme nähdä venäläisen upseerin osittain Neuvostoliiton aikojen varjossa, koppalakki päässä, turkistakki päällä, AK-47 rynnäkkökivääri kannossa, istumassa pöydän ääressä, joka on katettu suolakurkuilla ja muulla *zakuskalla* eli suolaisella purtavalla. Venäläinen yhteiskunta on muuttunut paljon Neuvostoliiton aikojen jälkeen. 1990-luvulla Venäjällä elettiin täysin kriisin ja epätietoisuuden aikaa johtuen Neuvostoliiton romahduksesta ja sen jälkeisestä ajasta. Neuvostoliiton romahtaminen laski upseerin ja sotilaan ammatin arvostuksen pohjalle. 2000-luvulla, asevoimien reformin käynnistyessä, alkoi Venäjällä jonkinasteinen kehityksen ylämäki, joka pyrki nostamaan upseerin ja sotilaan ammatin arvostuksen takaisin korkealle tasolle. (Surkova 2013, 121–122.)

2018-год Земляной Собаки -internetsivustolla kirjoitetaan, että vuosien 2008–2020 välisenä aikana Venäjän asevoimat on käynyt läpi kolmevaiheisen asevoimien reformin. Reformin ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa Venäjän asevoimien upseerikuntaa supistettiin ja sen henkilöstörakennetta muutettiin, nuorempien upseerien määrää lisättiin ja korkeampi-arvoisten upseerien määrää vähennettiin. (2018-год Земляной Собаки. 2018. Реформа перевооружения ВС России 2018 года. (Viitattu 04.03.2019)) Asevoimien organisaatiomuutoksen lisäksi reformin yhteydessä muuttui myös asevoimien maine venäläisessä yhteiskunnassa, joten myös upseerin sekä sotilasuran maine muokkautui uusiksi. Edellä kirjoitettu lause on täysin oma tulkintani asiasta, koska mielestäni kun jotain isompaa organisaatiota muokataan, niin se vaikuttaa kaikkiin sen henkilöstöryhmiin ja toimintoihin.

Venäjän sotilasorganisaation sosiaaliset epäkohdat, joista voidaan puhua myös ongelmina, ovat olleet tiedostettuina jo pitkään Venäjän puolustusministeriössä. Sosiaalisia epäkohtia ovat muun muassa kaukaiset palvelupaikat, huono palvelupaikkojen sijainti, kehnot asunnot ja heikko terveydenhuolto, jotka liittyvät venäläisen upseerin ja hänen perheensä hyvinvointiin. Venäjän Federaation puolustusministeriön kollegioni vahvisti 28.3.2008 kolmessa eri vaiheessa toteutettavan päätöksen Venäjän federaation asevoimien sosiaalisen kehityksen strategiasta vuodelle 2020, jonka tarkoituksena on parantaa asevoimien sotilashenkilöstön, siviilihenkilöstön, armeijan eläkeläisten ja kaikkien edellä mainittujen perheiden sosiaalisia tarpeita sekä etuuksia. (Институт Гайдара 2008. О реализации Стратегии социального развития ВС РФ. (viitattu 8.12.2017))

Pro gradu -tutkielmani aiheena on tutkia Venäläisen upseerin asemaa ja mainetta nykypäiväisessä Venäjän yhteiskunnassa. Tutkielmassani keskityn Venäjän asevoimien puolella toimiiviin upseereihin. Käytin tämän tutkimuksen tekemisessä tutkimusaineistoa, joka keskittyy maa-, meri- ja ilmavoimien upseereihin sekä upseeriksi opiskeleviin ihmisiin. Tutkimuksessa ei käsitellä poliisissa, pelastuspuolella tai rajajoukoissa työskenteleviä upseereita tai niissä upseeriksi opiskelevia. Tavoitteena on tutkia, millainen on venäläinen upseeri nykyaikaisessa venäläisessä yhteiskunnassa. Kun tutkitaan sotilaan asemaa yhteiskunnassa, on kyseessä sotilassosiologinen tutkimus. ”*Sotilassosiologia on kokoelma pitkällä aikavälillä eri maiden asevoimien tutkimuslaitoksissa ja siviiliyliopistoissa kehittyneitä sotilasorganisaation ja sotilas-yhteisön ilmiöitä koskevia käsitteitä, malleja ja teorioita*” (Harinen 2011, 7).

Valitsin tutkielman aiheen siitä syystä, että aihe herätti itsessäni kiinnostusta. Halusin tietää, millainen venäläinen upseeri on nykypäivänä. Kiinnostus Venäjän asevoimien toimintaan, Venäjän yhteiskuntaan ja sen muutokseen on ollut mielenkiinnon kohteenani pitkään. Syynä aihevalintaan oli myös oma venäjänkielentaito sekä Venäjän kulttuuritietämys.

Kiinnostus tutkielmani aihetta kohtaan ei ollut pelkästään subjektiivinen, sillä tiedän, että venäläinen upseeri on melko tuntematon itselle ja myös monelle suomalaiselle sotilaille. Olen ollut yhteistoiminnassa venäläisten sotilaiden kanssa Afrikassa Tshadissa, MINURCAT rauhanturvaoperaatiossa vuonna 2009 (United Nations, MINURCAT Background (viitattu 8.11.2017)). Tuolloin Tshadin Abéché nimiseen kaupunkiin venäläisten rauhanturvajoukkojen perustama sotilastukikohta suoritti suomalaisten rauhanturvaajien pääasiallisen joukkojen siirtämisen helikoptereilla suomalaisten tukikohdasta partioalueille ja takaisin tukikohtaan. Tshadin rauhanturvaoperaatiossa tutustuin kriisinhallintapalvelusta suorittaviin venäläisiin sotilaisiin, muutamiiin upseerin tehtävissä toimiviin sotilaslentäjiin ja muuhun upseerihenkilökuntaan, joita heidän joukkoon kuului. Joukossa tutustuin myös työharjoittelujaksolla olevaan kahteen kadettiin, jotka olivat suorittamassa opintojaan Moskovan sotilasakatemiassa. Vaikka pääsin tekemään jonkinasteista yhteistyötä venäläisten upseereiden kanssa, niin silti itselleni ei ole ollut selvää millainen tausta ja tilanne upseereilla Venäjällä on.

1.1. Tutkimuksen rakenne

Tämä tutkimus koostuu viidestä pääluvusta.

Ensimmäisessä pääluvussa johdanto herätetään lukijan mielenkiinto tutkimukseen ja tutkittavaan aiheeseen ja siinä avataan tutkimuksen rakenne erillisessä alaluvussa. Tutkimuksen toisessa pääluvussa tutkimusstrategia avataan tutkimuksen strategia, siinä käsitellään tutkimuksen tavoite, tutkimuskysymykset sekä viitekehys. Kolmannessa pääluvussa metodologia käsitellään tutkimuksen tieteenfilosofiset valinnat sekä käsitellään myös tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä, tutkimusmenetelmä, saturaatio ja aineiston valinta sekä hylkääminen.

Neljännessä pääluvussa tulokset käsitellään tutkimuksen tärkein osa eli tutkimustulokset. Tulokset esitetään kolmessa alaluvussa, jotka vastaavat tutkimuksen alatutkimuskysymyksiin. Kolme alalukua, jotka käsittelevät alatutkimuskysymyksiä, vastaavat tutkimuksen päätutkimuskysymykseen.

Ensimmäisessä alaluvussa käsitellään venäläisen upseerin asemaa venäläisessä yhteiskunnassa ja vastataan tutkimuksen ensimmäiseen alatutkimuskysymykseen.

Toisessa alaluvussa käsitellään venäläisen upseeriston ongelmia ja haasteita sekä vastataan tutkimuksen toiseen alatutkimuskysymykseen.

Kolmannessa alaluvussa käsitellään venäläisen upseerin ammattia ja vastataan tutkimuksen kolmanteen alatutkimuskysymykseen.

Viidennessä pääluvussa esitetään tämän tutkimuksen johtopäätökset, tulevaisuus, kritiikki ja rajoitukset sekä jatkotutkimusaiheet. Johtopäätöksissä kiteytetään tämän tutkimuksen tulokset ja luodaan teoria siitä, millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä. Tulevaisuus -alaluvussa käsitellään venäläisen upseerin tulevaisuutta ja pohditaan mihin suuntaan upseeri on menossa ja mitä tulevaisuudessa voisi odottaa. Tulevaisuus -alaluvussa käsitellään myös, että onko jotain erityistä mitä voisi muutaman vuoden sisään tapahtua venäläisen upseerin asemassa. Kritiikissä ja rajoituksissa tuodaan esille asiat, jotka ovat tutkimuksen edetessä nousseet haasteeksi ja sellaiset huomiot, jotka olen tutkimuksen aikana tehnyt. Jatkotutkimusaiheet -alaluvussa pohditaan mahdollisia aiheita, johon tätä tutkimusta voisi hyödyntää.

2. TUTKIMUSSTRATEGIA

2.1. Tutkimuksen tavoite

Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on usein kuvata todellista elämää ymmärrettävänä ilmiönä, joten sen keskeisin tavoite on ymmärtää tutkimuksen kohdetta (Virta 2008, 28). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimuksen kohteena on usein ihmisen maailma tai ihminen itse. Ihmistä ja ihmisen maailmaa voidaan yhdessä tarkastella elämismaailmana. Elämismaailma muodostuu sosiaalisen vuorovaikutuksen, yksilön, yhteisön, arvotodellisuuden ja ihmisten välisten suhteiden kohteista, jotka saavat merkityksensä ja lähtökohtansa ihmisten kokemustodellisuudesta eli elämismaailmasta. Elämismaailma syntyy merkityksistä jotka syntyvät ihmisen kautta. Merkityksiä ovat esimerkiksi ihmisten toimet, päämäärien asettamiset, suunnitelmat ja muut ihmisestä lähtöisin olevat ja ihmiseen päättyvät tapahtumat. (Varto 1992, 23–24.)

Tässä tutkimuksessa venäläinen upseeri on ihminen joka elää Venäjän yhteiskunnassa ja työskentelee Venäjän asevoimien palveluksessa. Jokaisen venäläisen upseerin elämismaailma muodostuu täysin omalla tavallaan, mutta kaikille yhtenäistä on se, että he ovat upseereita ja työskentelevät Venäjän asevoimien palveluksessa, jolloin he myös kokevat usein samoja ongelmia, haasteita sekä positiivisia asioita omassa ympäristössään. Venäläisen upseerin elämismaailmaan vaikuttaa esimerkiksi Venäjän hallinto, lait ja vaatimukset sekä hänen siviiliympäristö ja ihmiset joiden kanssa hän elää sekä toimii päivittäin.

Tutkimuksen päätavoitteena on selvittää, että millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä. Sanalla nykypäivä tarkoitetaan 2000-luvun alkua tähän päivään. Tutkimuksen näkökulma on venäläinen, koska tutkimuksessa käytetty lähdemateriaali on Venäjällä tehtyä ja julkaistua. Upseeri käsitettä hyödynnetään tutkimuksessa niin yksilön kuin ammatin näkökulmasta.

Venäjän puolustusministeriön internetsivuilla kirjoitetaan: ”Kun analysoidaan mennyttä 20 vuotta Venäjän federaation syntymisestä, voidaan nykyajan asevoimien reformissa huomata, että valtion ja sen asevoimien kehitys sekä modernisaatio tapahtuvat kovin epätasaisesti.” (Venäjän PLM. Российская армия: социальные проблемы и способы их решения (viitattu 24.10.2017)). Epätasainen kehitys vaikuttaa myös Venäjän upseeriston asemaan asevoimissa ja maineeseen yhteiskunnassa.

Tutkimuksen lähtökohtana on, että venäläisen upseerin maine venäläisessä yhteiskunnassa on muuttunut niin Neuvostoliiton romahduksen jälkeen kuin 2000-luvun alussa alkaneen Venäjän federaation asevoimien reformin aikana. Venäjän asevoimat ovat tähän päivään saakka kokeneet ison reformin, joka on vaikuttanut niin asevoimien organisaatorakenteeseen kuin sotilaiden asemaan Venäjän asevoimissa. Venäjän asevoimissa 2000-luvulta tähän päivään:

- Upseerien koulutusjärjestelmä on muuttunut
- Paljon sotilasoppilaitoksia ja -korkeakouluja on suljettu ja niitä on yhdistetty
- Sotilaiden palkkoja on pyritty nostamaan ja heidän elämänlaatua parantamaan
- Asuntoja on rakennettu varuskuntien läheisyyteen
- Perheiden oloja on pyritty parantamaan
- Rekrytointia sotilasuralle on kehitetty, ihmiset saavat esimerkiksi internetin kautta entistä enemmän tietoa upseerin uralle hakeutumisesta. (Venäjän PLM. Российская армия: социальные проблемы и способы их решения. (viitattu 24.10.2017)).

Vielä virassa olevat tai jo eläkkeelle siirtyneet Neuvostoliiton aikaiset upseerit muistavat varmasti hyvin 1990-luvun alussa olleen sekasorron sekä niin sanotun nöyryytyksen ajat, jotka liittyivät Neuvostoliiton romahtamiseen ja heti sen jälkeiseen aikaan. Upseerin ammatti oli arvostettu kansan keskuudessa vielä Neuvostoliiton loppuaikoinakin, mutta sen romahduksen jälkeen ammatin arvostus laski pohjalle. Sotilaan ammatti tunnettiin Neuvostoliiton romahtamisen jälkeisenä aikana *köyhien ihmisten ammattina*. (Surkova 2013, 120–121.) Nykypäivänä 2000-luvulla virkaan valmistuneet ja valmistuvat venäläiset upseerit omaavat melko varmasti omanlaisensa näkemyksen asioista ja sekasorron ajat saattavat olla heille vain niin sanottua isien historiaa.

2.2. Tutkimuskysymykset ja viitekehys

Johtamisenlaitoksen tutkimusohjeessa todetaan, että kaikkien tutkimuksien tekemiseen liittyy olennaisena käsitteenä tutkimusongelma. Tutkimusongelmassa on kyse jonkin olemassa olevan ilmiön tai kohteen, tässä tapauksessa venäläinen upseeri nykypäivänä, problematisointi tutkimustehtävää tukevalla tavalla. Tutkimus rakentuu tutkimuskysymyksiä ja asetettujen hypoteesien varaan. (Virta 2008, 46.)

Tutkimusongelmaa pohtiessa ajattelin, että mitä tutkijana haluaisin tietää venäläisestä upseerista. Kysymystä pitkään pohdittuani päädyin siihen tulokseen, että haluan tietää, millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä. Valintaan vaikutti myös se, että halusin tuoda uutta tietoa venäläisestä upseerista nykypäivänä, koska aihetta ei ole aikaisemmin tutkittu Suomessa. Pitkän pohdinnan jälkeen sain itselleni selkeän tutkimusongelman, johon aloitin etsimään vastauksia.

Pohtiessa tutkimusongelmaa määritin mahdollisimman selkeät ja rajatut tutkimuskysymykset, jotka vastaavat tämän tutkimuksen tutkimusongelmaan. Tutkimusongelmaa rajatessa, etsin eri aineistoista sellaisia asioita, jotka kertovat venäläisestä upseerista nykypäivänä. Etsitystä aineistosta löytyi asioita, jotka liittyivät venäläisen upseerin asemaan yhteiskunnassa, työhön ja perheeseen, ongelmiin ja positiivisiin asioihin sekä upseeristoa yhdistäviin arvoihin ja tekijöihin. Aineistosta tehtyjen poimintojen sekä havaintojen avulla, pystyin luomaan tutkimukselleni selkeät alatutkimuskysymykset.

Tutkimuksen päätutkimuskysymys: *Millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä?*

Alatutkimuskysymykset:

1. *Mikä on venäläisen upseerin asema nykyaikaisessa venäläisessä yhteiskunnassa?*

Tässä alatutkimuskysymyksessä tutkittavia asioita ovat venäläisen upseerin sosiodemografiset ja ammatilliset piirteet, asema yhteiskunnassa erotessa asevoimien palveluksesta, palkkataso sekä taloudellinen toimeentulo, elämänlaatu ja sosiaalis-ammattillinen asema.

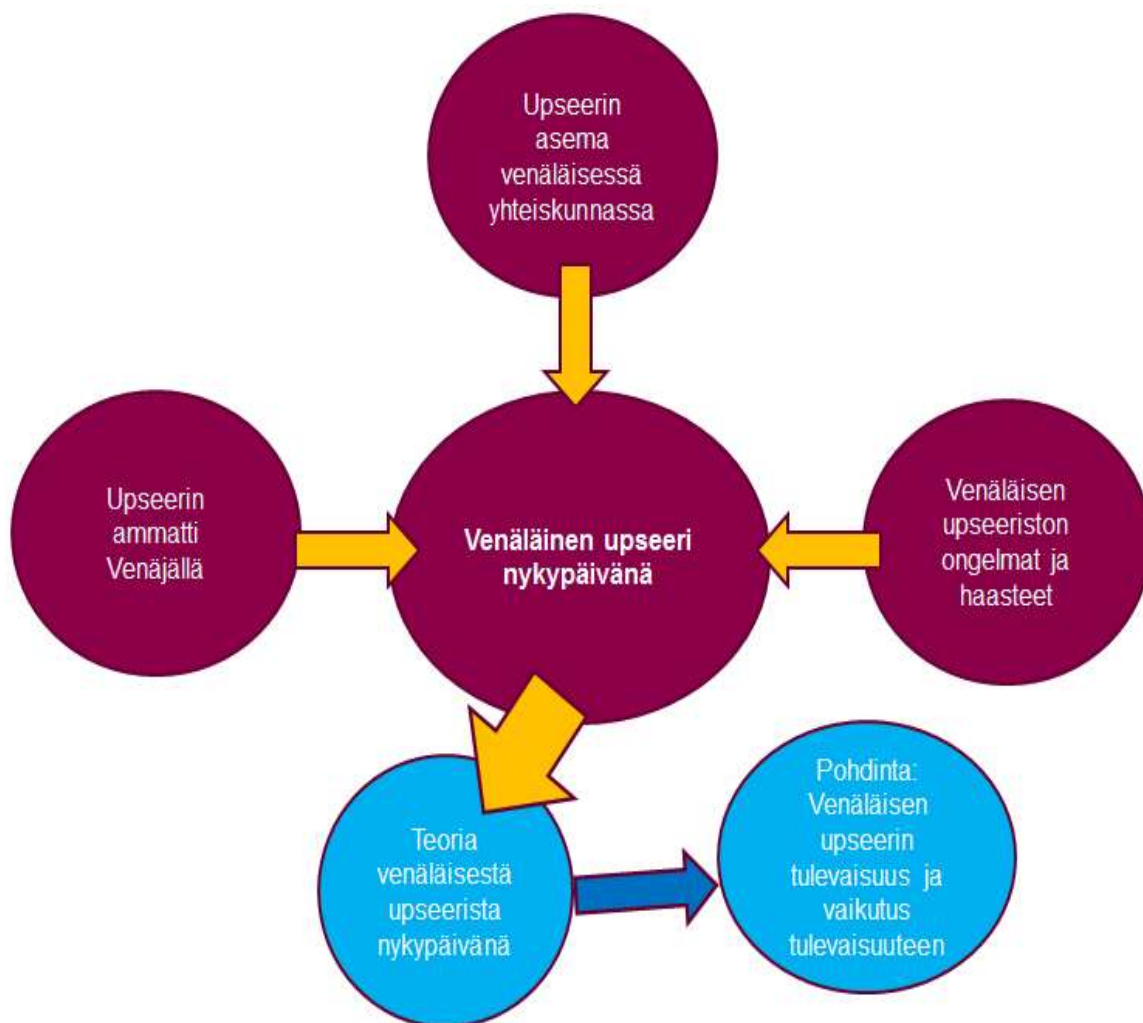
2. *Mitä ongelmia ja haasteita venäjän upseeristo kokee nykyaikana?*

Tässä alatutkimuskysymyksessä tutkittavia asioita ovat syyt joiden takia lähdetään upseerin uralle Venäjällä ja asunto-ongelmat.

3. *Millainen on venäläisen upseerin ammatti?*

Tässä alatutkimuskysymyksessä tutkittavia asioita ovat positiiviset asiat upseerin ammatissa, upseerin ammatin vaatimukset ja upseeriuralle hakeutuminen, venäläisen upseerin sotilasammattilliset piirteet, ammattiin rekrytointi internetissä, upseereita yhdistävät tekijät ja arvot.

Kuvassa 1 on esitelty tutkimuksen viitekehys. Viitekehyyksen keskiössä on venäläinen upseeri nykypäivänä. Alatutkimuskysymysten avulla vastataan päätutkimuskysymykseen ja luodaan teoria venäläisestä upseerista nykypäivänä tutkimuksen johtopäätöksissä. Tulevaisuuden pohdimisessa tuodaan esille asioita, jotka kertovat siitä mihin suuntaan venäläinen upseeri on ehkä menossa ja mitä voi olla odotettavissa.

Kuva 1. Tutkimuksen viitekehys.

3. TUTKIMUSMETODOLOGIA

3.1. Tutkimuksen tieteenfilosofiset valinnat

Tieteenfilosofia kertoo siitä millaista tiede voi olla ja mitä sillä voidaan saavuttaa. Sen tavoitteena on luoda tasapaino tutkimusongelmien ja -perinteiden kesken. (Salonen 2007, 110–111.) Tieteenfilosofisten suuntausten tunteminen on keskeinen osa tutkimusta ja täten se on yksi määriteltävistä asioista laadullisessa tutkimuksessa. Tutkijan tulee määritellä oman tutkimuksensa tieteenfilosofinen suuntautuminen, jotta lukijalle muodostuisi kuva siitä millainen on tiedon ja todellisuuden luonne kyseisessä tutkimuksessa; näkeekö tutkija tiedon syntyvän hänen tutkimuksensa kautta vai uskooko hän siihen, että kaikki tieto on jo valmiiksi saatavilla. Tieteenfilosofiset suuntautumiset voivat olla tapoja, joilla tutkija käsittää tutkittavaa asiaa tai tieteellisen ajattelun lähtökohtia. Suuntautumiset ovat niitä tiedon ja todellisuuden luonteeseen liittyviä tieteellisiä maailmankatsomuksia ja ajattelutapoja, joihin tutkimuksen muut menetelmälliset valinnat perustuvat. (Jyväskylän yliopisto 2015. KOPPA. (viitattu 17.11.2017))

Suurimmassa osassa tutkimuksia tieteenfilosofiset valinnat ovat tutkijan itse määrittämiä tai jossain tapauksessa valinnan ohjaa valittu aihe, jossa aiheen tutkimiseen tarkoitettu tieteenfilosofinen näkökulma on ehkä jo osittain annettu tutkijalle valmiiksi. Kaikille tutkimuksille yhtenäistä on se, että eri tieteenfilosofisissa suuntauksissa käsitykset tiedon ja todellisuuden luonteesta eroavat toisistaan. Tiedon ja todellisuuden pohdintaan viitataan epistemologian ja ontologian käsitteillä. Epistemologiassa eli tietoteoriassa pohditaan sitä, mitä ja miten ihminen voi tietää asioista ja millainen tieto on oikeaa tietoa. Ontologiassa eli opissa olevaisesta pohditaan sitä, mitä todellisuus on ja millaiset asiat ovat todellisia. (Jyväskylän yliopisto 2015. KOPPA. (viitattu 17.11.2017))

Tässä tutkimuksessa tieto perustuu jo olemassa oleviin aikaisempiin tutkimuksiin, jotka käsittelevät tutkittavaa aihetta *venäläinen upseeri nykypäivänä*. Tiedon ja todellisuuden rajapinta tässä tutkimuksessa on selkeä, koska aikaisemmat tutkimukset joissa aihetta on tutkittu, perustuvat fiktion sijasta todellisuudessa tapahtuneiden asioiden tutkimiseen. Tutkimus perustuu konkreettiseen tietoon. Konkreettinen tieto perustuu venäläisten ihmisten tekemiin tutkimuksiin ja julkaisuihin, joissa on tutkittu ja kirjoitettu venäläisestä upseerista nykypäivän venäläisessä yhteiskunnassa. Aikaisemmat tutkimukset on tehty venäläisissä siviili- tai sotilasyliopistoissa, joka lisää entisestään tiedon todellisuutta ja luotettavuutta.

3.1.1. Tutkimuksen ontologia

Ontologia on ilmiöiden ja olioiden olemisen tapaa käsittelevä tiede ja oppi olevaisen luonteesta (Metsämuuronen 2006, 84,151). Ontologiassa tiedon määritetään perustuvan subjektiivisiin tai objektiivisiin totuuskäsityksiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että asiat joko ovat tai sitten ne voivat olla toisinkin. (Sirén & Pekkarinen 2017, 3.) Kajaanin ammattikorkeakoulun opinnäytetyöpäkin tukimateriaali -sivustolla kirjoitetaan ontologiasta; Ontologiassa on kyse siitä, minkälaiseksi tutkimuskohde syvemmin käsitetään. Tällä tarkoitetaan sitä, että millaiseksi kohde ymmärretään: Onko kohde aktiivinen, passiivinen vai tunteva? Ontologia esittää kysymyksiä todellisuuden luonteesta: Mikä on tutkittavan ilmiön luonne ja mikä on todellista sekä mitä voidaan pitää todisteina? (Kajaanin ammattikorkeakoulu. Tieteenfilosofia. (viitattu 2.2.2019)) Ontologiassa tutkittavaa ilmiötä pyritään ymmärtämään ja selittämään sekä sen todellisuutta selvitetään realistiselta ja subjektiiviselta kannalta.

Tämän tutkimuksen kohteena on venäläiset upseerit, jotka ovat jatkuvan muutoksen alla johtuen venäläisen yhteiskunnan muutoksista ja asevoimien reformista. Muutokset ovat muokanneet upseereja aikaisemmin ja tulevat muokkaamaan jatkuvasti tiettyyn suuntaan. Tutkimukseni ontologinen suuntautuminen on sosiaalinen, jossa tutkimuskohde venäläinen upseeri on liikkeessä ja jatkuvassa muutoksen tilassa. Tässä tutkimuksessa tutkimuskohdetta on vaikea redusoida mitattavaan muotoon koska tutkija eli minä itse olen eri maassa ja toiseksi myös kohdejoukko on levittäytynyt maantieteellisesti laajalle alueelle johtuen Venäjän suuresta pinta-alasta. Tutkimuskohdetta on tulkittava, myötäelettävä, kierrettävä ympäri ja seurattava mahdollisimman paljon niin, että kohteen olemista ei häiritä (Sirén & Pekkarinen 2017, 4). Tutkimuskohteen tulkitseminen toteutetaan yhdessä aineistolähtöisen sisällönanalyysin ja systemaattisen kirjallisuuskatsauksen avulla, joka käytännössä tarkoittaa aikaisempien aiheeseen liittyvien tutkimuksien lukemista, niiden valitsemista ja yksittäisten havaintojen tekemistä tutkimusongelmaan vastaamalla. Näin tutkimuksessa luodaan teoria venäläisestä upseerista, joka perustuu yksittäisistä havainnoista tehtyihin johtopäätöksiin.

Ontologiassa on kyse siitä minkälaiseksi tutkimuskohde eli venäläinen upseeri syvemmin käsitetään: onko tutkimuskohde aktiivinen, passiivinen tai tunteva? Ontologia esittää myös kysymyksiä todellisuuden luonteesta: Mikä on tutkittavan ilmiön luonne? Mikä on todellista? Mitä voidaan pitää todisteina? (Kajaanin ammattikorkeakoulu. Tieteenfilosofia (viitattu 2.2.2019)) Tässä tutkimuksessa tutkimuskohde, venäläinen upseeri, on aktiivinen. Kyseessä on ihminen, joka edustaa Venäjän asevoimia ja on jatkuvassa muutoksessa oman maansa yhteiskunnassa. Ilmiön luonne saadaan selville aikaisemmista tutkimuksista sekä ihmisten mielipiteistä tutkimuskohdetta kohtaan. Voidaan todeta, että ilmiön luonteelle ominaisia piirteitä ovat patriotismi ja kunnia palvella omaa maatansa, koska ne tulevat esille useaan kertaan tämän tutkimuksen tulokset kappaleessa.

3.1.2. Tutkimuksen epistemologia

Metsämuuronen (2006) määrittelee epistemologian olevan oppi tiedosta ja sen olemuksesta (Metsämuuronen 2006, 85). Tieto-oppi eli epistemologia tutkii tiedon yleistä luonnetta kysyen mitä tieto on, miten tietoa voidaan saada ja miten sitä perustellaan. Epistemologia pyrkii vastaamaan siihen, miten todellisuudesta on mahdollista saada tietoa ja selvittää sitä, miten tieto käsitetään, mistä tieto on peräisin, millaisia mahdollisuuksia tiedolla voi saavuttaa ja miten luotettavaa sekä varmaa tieto on. Tutkimusintressin epistemologisia päävaihtoehtoja ovat positivismi, realismi, tulkinnallisuus ja pragmatismi. (Sirén & Pekkarinen 2017, 4–5)

Tämän tutkimuksen epistemologinen lähestymistapa on tulkinnallisuus, joka tarkoittaa epistemologista relativismia. Tulkinnallisuudessa sosiaalisten ilmiöiden käsitetään koostuvan subjektiivisista käsityksistä. Tutkijan pitää lähestyä sosiaalista ilmiötä kysymällä, miten kohdejoukko itse katsoo tutkittavana ilmiön olevan/asemoituvan. (Sirén & Pekkarinen 2017, 4.)

Epistemologinen ajattelu on tutkimuksen tekemisen kannalta ensisijaisen tärkeää, koska se ohjaa tutkijaa ajattelemaan oman tutkimuksensa aineistollista ja teoreettista pohjaa sekä sen aineistonhankinta- ja analyysimenetelmiä. Oma näkemykseni on, että ilman epistemologista ajattelua tutkijan on vaikea määrittää oman tutkimuksensa tutkimusasetelmaa. Jos et tiedä tutkimuksesi tutkimusasetelmaa, on sinun vaikea rajata omaa tutkimustasi tarpeeksi selkeästi ja saada sitä tehtyä.

Lähestyn tutkimusongelmaani tulkinnallisuuden eli epistemologisen relativismin kautta. Tutkimukseni pääasiallisen tiedonhankintakanavan internetin avulla kysyn, eli hankin tietoa tutkimukseni tutkimusongelmaan. Sen kautta saan tietoa siitä, että miten kohdejoukko ja kohdejoukkoa arvostelevat ihmiset eli venäläiset katsovat tutkittavan ilmiön olevan tai asemoituvan.

3.2. Aineistonhankintamenetelmä

Tutkimuksessa ensisijaisena tiedonhankintakanavana ovat olleet internetin kautta saadut valmiit ja tuotetut dokumentit, arkistot ja kokoelmat, jotka käsittelevät venäläistä upseeria nykypäivänä ja vastaavat tutkimuskysymyksiin. Ensisijaisena aineistonhankintamenetelmänä oli internetin kautta saatavilla olevat valmiit ja tuotetut dokumentit sekä arkistot ja kokoelmat. Dokumentteja ja arkistoja ovat venäjänkieliset tutkimukset, artikkelit, mielipidekirjoitukset ja keskustelupalstojen kirjoitukset. Aikaisemmat julkaistut tutkimukset, joita tässä tutkimuksessa käytettiin, olivat Venäjän oppilaitoksissa/yliopistoissa kirjoitettuja. Aikaisempien julkaistujen tutkimuksen kirjoittajina oli eri koulutustason omaavia sotilaita ja siviilejä, tohtorista kandidaattiin tutkintoon asti.

Internetistä löytyvät Google sekä Yandex -tiedonhakupalvelut olivat pääasiallisia työkaluja löytää aineistoa, jotka liittyivät tutkimuksen aiheeseen. Aineistonhankinnassa käytin venäjänkielisiä hakusanoja sekä pääosin ".ru" -päätteisiä internetsivustoja, koska tutkimuksen näkökulma on venäläinen.

Tässä muutamia tärkeimpiä hakusanoja tutkimukseen liittyen:

русский офицер - venäläinen upseeri

русский офицер в русском обществе - venäläinen upseeri Venäjän yhteiskunnassa

как живут русские офицеры - Kuinka venäläiset upseerit asuvat?

зарплата российского офицера - Venäläisen upseerin palkka

зарплата военных - Sotilaan palkkaus

менталитет российского офицера - Venäläisen upseerin mentaliteetti

мотивация офицеров - Upseerien motivaatio

Профессиональная культура офицеров российской армии в условиях трансформации российского общества - Venäjän armeijan upseereiden ammatillinen kulttuuri Venäjän yhteiskunnan muutoksessa.

Kun hakusanoihin lisäsi venäjänkielisen sanan *исследование* eli tutkimus, sai usein tarkempia tuloksia, jotka liittyivät jo tehtyihin tutkimuksiin.

3.3.Saturaatio eli kylläntyminen

Saturoituminen tarkoittaa sitä, että tutkimukselle ei enää löydy uusia luokkia, lähteitä tai kategorioita. Saavuttaessaan tutkimuksen saturaatiokynnyksen, tutkija tulee tutkimuksen aineistoa etsiessä siihen pisteeseen, että löydetyt aineistot eivät enää tuota mitään uutta. (Metsämuuronen 2006, 101.)

Aloittaessani tämän tutkimuksen tekemistä etsin paljon tietoa internetin kautta, käytin paljon aikaa tiedon hankintaan ja siihen tutustumiseen. Hain tutkimuksen alussa myös tietoa eri kirjastoista, mutta se ei tuottanut tulosta, koska mitään aikaisempia tutkimuksia tai kirjoja venäläisestä upseerista nykypäivänä ei ollut saatavilla, ei suomen-, englannin- tai venäjänkielisenä.

Hakiessani tietoa internetistä käytin paljon erilaisia venäjänkielisiä hakusanoja. Hakiessani tietoa erilaisilla hakusanoilla, hakutuloksista tuli esille asioita, jotka liittyivät venäläiseen upseeriin nykypäivänä. Esille nousseet asiat, kuten upseeriston ongelmat, asema yhteiskunnassa, demografiset piirteet, sotilasammattilliset piirteet sekä yhtenäiset tekijät olivat niitä asioita, jotka auttoivat rajaamaan tutkimusongelmani ja määrittämään selkeän tutkimustehtävän. Näiden hakutuloksissa esille nousseiden lähteiden avulla pystyin myös luomaan itselleni selkeät alatutkimuskysymykset.

Aloittaessani kirjoittamaan tutkimuksen tuloksia pyrin vielä hakemaan lisää tietoa tutkimustehtävääni, mutta huomasin melko nopeasti, että hakutulokset rupesivat toistamaan itseään. Muokkasin hakusanoja erilaisiksi, mutta silti hakutuloksissa alkoi olla samoja lähteitä kuin aikaisemmin. Kun huomasin, että uusia hakutuloksia ei enää löydy, niin päätin saavuttaneeni laadulliselle tutkimukselle ominaisen saturaation eli kylläntymisen. Itselleni saturaatio oli merkki siitä, että minulla on riittävä määrä aineistoa tutkimukseni tekemiselle. Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa tarvitaan sen verran, kun tutkimustehtävän ja aiheen kannalta on tarpeellista, joten aineiston riittävyyden osalta saturaatio eli kylläntyminen on hyvä tapa osoittaa tutkijalle, että aineistoa on riittävästi (Eskola & Suoranta 1998, 62).

3.4. Sisällönanalyysi pro gradu -tutkielmassa venäläinen upseeri nykypäivänä

Sisällönanalyysimenetelmä on perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisissa tutkimuksissa. Sitä voidaan pitää yksittäisenä metodina, mutta myös väljänä teoreettisena kehyksenä, joka voidaan liittää erilaisiin analyysikokoelmiin. Sisällönanalyysimenetelmässä on neljä tapaa tehdä sisällönanalyysia; aineistolähtöinen eli induktiivinen analyysi, teorialähtöinen eli deduktiivinen analyysi, teoriasidonnainen eli abduktiivinen analyysi ja kvantifiointi eli määrällinen sisällönanalyysi. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 94.) Tässä tutkimuksessa hahmotan itselleni asian eli ilmiön, jota tutkin, rajaan tutkimukseni, kerään aineistoa, analysoin sitä ja koostan aineistosta johtopäätökset, jotka vastaavat tutkimukseni alatutkimuskysymyksien kautta päätutkimuskysymykseen. Tutkimukseni lähtee liikkeelle yksittäisistä havainnoista aineistossa, jonka kautta lähdän tuottamaan teoriaa omalle tutkimukselleni.

Tässä tutkimuksessa tutkitaan venäläistä upseeria ja hänen asemaansa venäläisessä yhteiskunnassa, mitä ongelmia venäläisessä upseeristossa on ja mitkä tekijät yhdistävät venäläisiä upseereita. Tästä johtopäätöksenä luodaan teoria siitä, millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä. Suurin osa tutkimuksessa käytetyistä aineistolähteistä on venäjänkielisiä ja venäläisten ihmisten kirjoittamia. Tutkimuksen pääasiallisina kirjallisuuslähteinä on systemaattisella kirjallisuuskatsauksella valikoituja aikaisempia tutkimuksia, tieteellisiä ja ei-tieteellisiä artikkeleita sekä internetjulkaisuja venäläisen upseerin ammatista, ongelmista ja nykypäivästä. Käytän tutkimuksessani erittäin rajallisesti myös venäläisen sosiaalisen median keskustelupalstoja, joissa käsitellään venäläistä upseeria, sen asemaa yhteiskunnassa ja upseeriston ongelmia. Keskustelupalstojen ja foorumien käyttö tutkimuksessa on erittäin haasteellista, koska niiden luotettavuus ei ole korkea, joten niihin viittaaminen on rajallista ja harkittua. Kuka tahansa, lapsesta vanhukseen, on voinut kirjoittaa oman mielipiteensä keskustelupalstalle.

3.5. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Tämän tutkimuksen tutkimusmenetelmänä on induktiivinen eli aineistolähtöinen sisällönanalyysi. Induktiivisella analyysillä tarkoitetaan aineistolähtöistä päättelyä. Tuomi & Sarajärven (2004) mukaan aineistolähtöinen sisällönanalyysimenetelmä lähtee liikkeelle yksittäisistä havainnoista aineistossa ja näiden havaintojen perustella tuotetaan teoriaa tutkimukselle eli luodaan tutkittavalle ilmiölle jokin selitys. Päättelyn suunta induktiivisessa sisällönanalyysissä on yksittäisestä yleiseen. Aineistolähtöisessä analyysissä pyritään luomaan tutkimusaineistosta teoreettinen kokonaisuus. Siinä analyysiyksiköt valitaan aineistosta tutkimuksen tarkoituksen ja tehtävänasettelun mukaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 97.) Induktiivisessa sisällönanalyysissä on mielestäni hyvää se, että aikaisemmillä havainnoilla, tiedoilla tai teorioilla ei ole niinkään vaikutusta analyysin toteuttamisen tai lopputuloksen kanssa, koska analyysin oletetaan olevan aineistolähtöistä eli tutkija itse määrittää lopputuloksen.

Tutkimukseni aihetta ei ole tutkittu aikaisemmin Suomen puolustusvoimissa, ainakaan julkisesti. Syynä siihen miksi sitä ei ole tutkittu puolustusvoimissa, on ehkä venäjän kielen osaamisen tarve tutkimuksen aineiston hankinnassa ja sen analysoinnissa. Aihealue itsessään on melko hankala, koska se käsittelee Venäjää ja sen asevoimien upseeristoa. Yleensä kun puhutaan jonkun muun valtion upseereista, on niiden kuvaaminen sanallisesti hankalaa, koska omakohtaiset kokemukset ja näkemykset ovat rajalliset.

Koska tutkimukseni aihealuetta ei ole tutkittu aikaisemmin Suomessa, on systemaattinen kirjallisuuskatsaus yhdessä induktiivisen eli aineistolähtöisen sisällönanalyysin kanssa paras menetelmä luoda teoria venäläisestä upseerista nykypäivänä. Lähes kaikkiin opinnäytteisiin kuuluu yleensä tietyntasoinen kirjallisuuskatsaus, joissa tutkija esittelee miten ja millä tavalla tätä aihetta on tutkittu aikaisemmin. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus kuuluu luonteeltaan teoreettisen tutkimuksen piiriin, mutta sen toteuttamisessa voidaan käyttää apuna aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 120.) Metsämuuronen (2006) toteaa että, systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa on kolme tavoitetta: kerätään kattavasti alkuperäistutkimuksia, jotta minimoidaan tiedon valikoitumisen harha, selvitetään alkuperäistutkimuksen menetelmällinen laatu ja mahdollisesti yhdistetään tutkimustuloksia, jotta päästään niiden tehokkaaseen hyödyntämiseen (Metsämuuronen 2006, 31).

Jos esimerkiksi minulla on 30–40 erilaista tutkimusta, jotka käsittelevät venäläistä upseeria eri näkökulmista; työn, siviilielämän, perhe-elämän ja upseeristoon liittyvien ongelmien näkökulmasta. Näistä tutkimuksista koostaisin tietoa ja tiivistäisin sen, jonka jälkeen voin kyseisessä prosessissa käyttää apuna sisällönanalyysiä esimerkiksi, kun esitän tutkimukseni tiivistelmän. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 120.)

Poikkeuksena tässä tutkimuksessa moniin muihin laadullisiin tutkimuksiin on se, että selkeää teoriapohjaa venäläisestä upseerista nykypäivänä ei ole, joten tämän tutkimuksen tulokset kappaleessa vastaan alatutkimuskysymyksien kautta tutkimusongelmaan ja johtopäätöksissä luon synteesin eli teorian siitä millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä. Tässä tutkimuksessa systemaattinen kirjallisuuskatsaus oli keino poimia mahdollisimman paljon valikoituja lähteitä, jotka liittyivät tutkimusongelmaani ja näin tukea teorian luomista tutkimukseni johtopäätöksissä. Sana systemaattinen kuvaa tässä tutkimuksessa järjestelmällistä tiedonhankintaa ja lähteiden valitsemista tutkimusongelmaan liittyen.

3.6. Tutkimusaineiston hakeminen, valitseminen ja hylkääminen

Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa tutkijan on päätettävä tutkimuksessa käytettävien lähteiden hyväksymis- ja poissulkukriteerit jo tutkimuksen suunnitteluvaiheessa. Sen tavoitteena on valikoida tutkimukseen mahdollisimman edustava joukko luotettavia tutkimuksia. Tavoitteena ei ole valikoida mahdollisimman laajaa kirjoa sekalaisia lähteitä, vaan valikoida sellaiset lähteet, jotka tutkija näkee olevan merkityksellisiä tutkimuksensa kannalta. (Metsämuuronen 2006, 31–32.)

Lähtökohtina tämän tutkimuksen tutkimusaineiston hankintaan olivat tutkimusongelma sekä tutkimustehtävä, joka oli selvittää teoria siitä, että millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä, miltä hän näyttää tutkijalle sekä tutkimuksen lukijoille dokumenteista ja arkistoista saadun tiedon kautta.

Tutkimusaineiston hakeminen oli pitkä prosessi, joka vaati monia tunteja aineiston hakemista, sen selaamista, siihen tutustumista ja syvällistä perehtymistä. Aikaa vievin prosessi oli löydetyn aineiston kääntäminen ymmärrettäväksi ja helppolukuiseksi suomenkieleksi. Koen, että kääntämisen kieleltä toiselle voi tehdä joko nopeasti ja huonosti tai hitaasti ja huolellisesti. Nopeasti ja huonosti tehty kääntäminen voi johtaa siihen, että teksti on väärin ymmärrettävissä ja alkuperäinen merkitys muuttuu. Huolellisesti tehtynä käänös vastaa täysin alkuperäisen lähteen luomaa tarkoitusta, jolloin kääntämisessä on onnistuttu. Aina ei nopeasti tehty käänös tarkoita sitä, että lopputulos on huono, koska kääntäminen on täysin riippuvainen kääntäjän ammattitaidosta, kokemuksesta, viestinnällisestä ja kulttuurisesta osaamisesta (Satukan-gas-Pohjola 2017. Eri tyyllilajeja edustavien tekstien kääntäminen. (viitattu 05.04.2019)). Olen käyttänyt kääntämiseen paljon aikaa ja olen tehnyt sen huolellisesti, koska halusin venäläisten kirjoittaman tekstin vastaavan mahdollisimman hyvin tekemääni suomennosta. Venäjänkielisten lähteiden kääntäminen olisi voitu suorittaa myös Maanpuolustuskorkeakoulun kielikeskuksessa venäjän kielen opettajien kautta, mutta en sitä tehnyt, koska halusin kääntää tekstit itse oman ammattitaidon kehittämisen vuoksi sekä ristiriitojen välttämiseksi. Jos tutkija kykenee kääntämään tutkimuksen tekstit itse, niin tutkimuksessa säilyy selkeä ajatus ja jää yksi välikäsi pois.

Heti ensimmäisistä aineistohauista lähtien ymmärsin, että löytyneeseen aineistoon on suhtauduttava suurella kriittisyydellä, koska venäjänkielinen aineisto on melko kirjavaa ja iso osa aineistosta oli täysin aiheeseen kuulumatonta tai jopa provokatiivisesti kirjoitettua, varsinkin internetin keskustelupalstoilla. Venäjän asevoimiin liittyvät internet haut, joilla tarkoitan Venäjän asevoimien upseeristoon tai johonkin muuhun siihen liittyvää hakua, tuovat erittäin laajan kirjon erilaisia hakutuloksia, joista iso osa ei edes liity millään tavalla tämän tutkimuksen tutkimuskysymykseen.

Tämän tutkimuksen aineiston valitseminen perustui tiedonhakuun internetin hakupalveluissa sekä sen kautta valikoituihin aineistoihin, jotka olin tähän tutkimukseen valinnut. Tiedonhaussa käytin mahdollisimman paljon luovuutta, omaa ammattitaitoa ja monipuolisesti erilaisia hakusanoja. Käytin tutkimukseeni liittymättömistä aineistoista löytyviä *tärppejä* hyödykseni. Tärpeillä tarkoitan esimerkiksi jotain hakusanoja, joita löysin tutkimukseeni liittymättömistä lähteistä ja pystyin käyttämään niitä tukena tutkimukseni aineiston haussa. Koska käytin tutkimukseni pääasiallisena tiedonhankintakanavana internetiä, tuli minun olla todella kriittinen löydettyyn tietoon. ”*Internet mahdollistaa helpon ja nopean tiedonhaun, mutta julkiseen verkkoon voi kuka tahansa kirjoittaa yhtä helposti mitä tahansa. Painetut lähteet, etenkin teokset ja artikkelit, ovat usein internetlähteitä luotettavampia, koska isot kustantajat eivät yleensä julkaise tarkastamatonta tekstiä ja teosten tekijät ovat selvästi näkyvissä.*” (Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos 2014, 6.)

Tässä tutkimuksessa eniten käytetyt tiedonhakupalvelut olivat google.ru ja yandex.ru. Hyvin usein Google ja Yandex -hakupalvelut antoivat samansuuntaiset hakutulokset samoilla hakusanoilla, mutta paljon poikkeuksiakin oli. Esimerkiksi hakusanoilla ”профессия русского офицера - venäläisen upseerin ammatti”, ”профессия русского офицера сегодня - venäläisen upseerin ammatti tänään” ja ”профессия русского офицера теперь - venäläisen upseerin ammatti nykyään”, löytyi selkeästi erilaisia tuloksia. Edellä mainituilla hakusanoilla yandex.ru hakupalvelu oli vahvoilla, koska se antoi suurimmaksi osaksi täysin hakusanoihin perustuvia tuloksia, kun taas google.ru -hakupalvelu ei antanut täysin hakusanoihin perustuvia tuloksia. Samat hakutulokset kuin yandex.ru -hakupalvelussa löytyivät vasta google -hakupalvelun seuraavilta hakutulossivuilta.

Hakusanalla ”профессия русского офицера - venäläisen upseerin ammatti” Yandex.ru hakupalvelu tuotti yhteensä 81 miljoonaa hakutulosta ja Google.ru hakupalvelu 7.2 miljoonaa hakutulosta. (haku tehty 12.9.2018) Löydettyistä hakutuloksista selasin useimmiten 50–100 ensimmäistä tulosta, jonka jälkeen hakutuloksista havaitsi, että ne eivät enää liittyneet tutkittavaan aiheeseen. Yandex.ru hakupalvelussa hakusanalla ”профессия русского офицера - venäläisen upseerin ammatti” sai hakutuloksia, joista ensimmäiset vastasivat melko tarkasti käytettyä hakusanaa ja jotka liittyivät jossain määrin upseerin ammattiin. ” Hakutuloksissa oli eri sivustoilta kirjoituksia upseerin ammatista, siihen liittyvistä vaatimuksista ja upseerin ammatin historiaan liittyvää aineistoa. Google.ru hakupalvelulla sai merkittävästi vähemmän hakutuloksia, jos verrataan hakutulosten kokonaismäärää. Samat lähteet löytyivät molemmista hakupalveluista, mutta eri sivuilta hakutuloksista. Tutkijan näkökulmasta Yandex.ru oli käytännöllisempi tiedonhakupalvelu, koska siitä sai enemmän hakutuloksia ja sen hakutulokset olivat täsmällisempiä.

Suuri ero hakupalveluissa tutkijan näkökulmasta oli se, että yandex.ru hakupalvelussa on mahdollisuus muuttaa hakuasetuksia paljon nopeammin ja ennen kaikkea helpommin kuin google.ru hakupalvelussa. Yandex.ru hakupalvelussa pystyi helposti sekä nopeasti muuttamaan hakuasetuksia ja hakemaan esimerkiksi ainoastaan tekstitiedostoja, kaavioita, powerpoint -esityksiä ja pdf -muodossa olevia tiedostoja. Tämä helpotti huomattavasti aikaisempien tutkimuksien ja tieteellisten artikkelien hakemista, koska suurin osa niistä oli pdf tai tekstitiedosto muodossa. Google -hakupalvelussa on myös mahdollista hakea eri tiedostotyyppisiä, mutta Yandex.ru hakupalvelussa se oli nopeampaa, helpompaa sekä hakutulokset olivat tarkemmat.

Löydettyäni tutkimukseeni liittyvää aineistoa pyrin suhtautumaan siihen kriittisesti. Vasta luettuani aineiston täysin ja tutustuessani aineiston lähteisiin sekä tekijään, kykenin tekemään päätöksen siitä, että soveltuuko se tähän tutkimukseen vai ei. Arvioin löydetyistä lähteistä seuraavat asiat:

1. Liittyykö löydetty hakutulos/lähde oman tutkimukseni aiheeseen?
2. Missä lähde on kirjoitettu ja kuka sen on kirjoittanut?
3. Onko lähde jonkun oma mielipidekirjoitus, tutkimus vai kenties koululaisen tekemä essee siitä, että millainen on mielestäni venäläisen upseerin ammatti?
4. Vastaako löydetty lähde nykyaikaa vai onko se kirjoitettu esimerkiksi 20 vuotta sitten?
5. Onko lähde historiallinen katsaus vai käsittelee nykyä?
6. Onko lähde kirjoitettu Venäjällä, Ukrainassa vai Valko-Venäjällä?
7. Onko löydetty lähde tutkimus, tieteellinen artikkeli tai uutispalstalle kirjoitettu artikkeli?

Usein päädyin lähteen hylkäämiseen siinä tapauksessa, kun jokin edellä mainituista kysymyksistä ei toteutunut tai jos lähde oli selkeästi havaittavissa www-osoitteen perusteella vääränlaiseksi; esimerkiksi erilaisista työpaikoista kertovat internet-sivustot, joissa kuvailtiin upseerin ammattia hyvin pintapuolisesti tai sivustot, joissa kirjoitettiin reservin upseerin mahdollisuuksista.

Kuudes kysymys oli tärkeä valikoitaessa aineistoa. Jos lähde oli kirjoitettu Ukrainassa tai Valko-Venäjällä tuli siihen suhtautua hylkäävästi, koska tutkimuksen kannalta oleellista oli käyttää ainoastaan Venäjällä kirjoitettuja ja julkaistuja aineistoja. Hakutuloksista löytyi yllättävän paljon sellaisia lähteitä, jotka oli kirjoitettu Ukrainassa tai Valko-Venäjällä.

Osa tutkimuksessa lähteinä käytetyistä artikkeleista ei ole tieteellisiä. Syy siihen on se, että osa löydetyistä artikkeleista on uutissivustojen tai muiden venäläisten sivustojen julkaisemia artikkeleita, mutta eivät kaikki tieteellisiä. Jos käyttäisin ainoastaan tieteellisiä artikkeleita, niin silloin tutkimukseni aineisto olisi liian suppea. Myös muihin artikkeleihin tulee kiinnittää huomiota ja niitä tulee käyttää tässä tutkimuksessa koska se luo tieteellistä arvoa tälle tutkimukselle. Oleellisinta verrattaessa sitä, että onko artikkeli tieteellinen vai ei, on tarkastella lähteen uskottavuutta ja sitä kuka on lähteen julkaissut. On myös pohdittava, kenelle ja mitä varten materiaali on tehty ja missä tilanteessa. (Johtamisen- ja sotilaspedagogiikan laitos 2014, 6.)

4. TULOKSET

4.1. Venäläisen upseerin asema Venäjän yhteiskunnassa

Tutkimustuloksia tuodaan esille tutkimalla venäläisen upseerin sosiodemografisia ja ammatillisia piirteitä, palkkatasoa sekä taloudellista toimeentuloa, elämänlaatua ja sosiaalis-ammattillista asemaa. Tavoitteena on saada kokonaiskäsitys siitä, missä asemassa upseeri on venäläisessä yhteiskunnassa:

- Kuinka paljon upseeri ansaitsee verrattuna keskimääräiseen siviilikansaan?
- Työllistyykö upseeri siviilissä, jos eroaa palveluksesta?
- Mikä on aktiivipalveluksessa olevien upseerien keski-ikä??
- Millainen työsopimus upseereilla on?
- Millainen on upseerien elämänlaatu?

4.1.1. Venäläisen upseerin sosiodemografiset ja ammatilliset piirteet

Vuonna 2009 Venäjän asevoimien sosiologiankeskus teetti tutkimuksen ”Профессионально-возрастная структура офицерского состава...” venäläisten upseerien ammatillisesta ikärakenteesta Venäjän asevoimissa. Tutkimuksen luotettavuus lähteenä on korkea, koska se on Venäjän puolustusministeriön hyväksymä ja tuottama. Tutkimuksen tavoitteena oli saada yleinen arvio Venäjän asevoimien upseeriston tärkeimmistä sosiodemografisista ja ammatillisista ominaisuuksista. Sosiodemografisiin ominaisuuksiin kuuluu ikä, sukupuoli, koulutus ja perhetilanne. Ammatillisiin ominaisuuksiin kuuluu sotilasarvo ja asema virkamiehenä, aselaji sekä sotilaslääni/-piiri jossa upseeri palvelee sekä palvelusvuodet ja solmitun työsopimuksen kesto. Tutkimuksessa kohdejoukkona oli 4993 upseeria Venäjän federaatiosta. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018))

Venäjän asevoimien sosiologisenkeskuksen teettämän tutkimuksen ”Профессионально-возрастная структура...” mukaan venäläisten upseerien keski-ikä vuonna 2009 oli 33,2 vuotta. Venäläisen upseeriston kivijalan muodostavat 25–30-vuotiaat ja 31–35-vuotiaat upseerit. Mielenkiintoinen poiminta tutkimuksesta on se, että 25-vuotiaiden ja sitä nuorempien osuus upseerikunnasta on vain 13,2 %. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018)) Vastaavasti suomalaisen upseeriston keski-ikä oli vuonna 2017 38,3 vuotta. Suomessa nuorimpaan ikäryhmään (20–24-vuotiaat) kuuluvat upseerit ovat määrääkäsia nuorempia upseereita. (Puolustusvoimien henkilöstötilinpäätös 2017.)

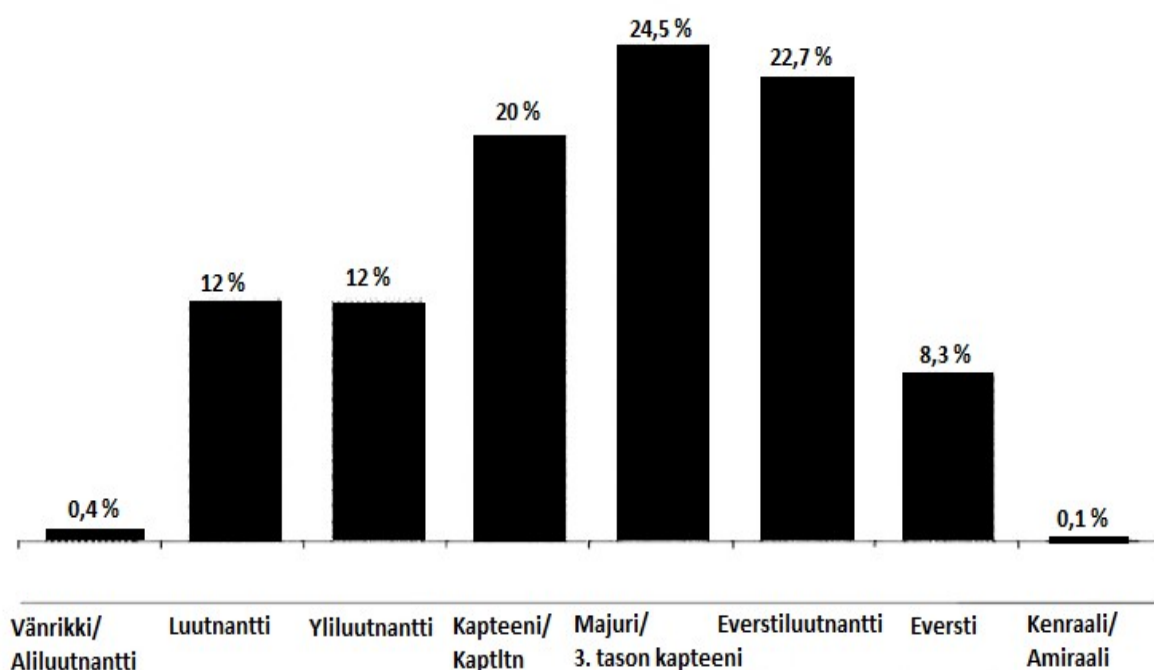
Edellä mainittu tutkimus osoittaa, että lähes kaikki venäläiset upseerit ovat miehiä (98 %) ja naisia oli vain 2 % koko Venäjän federaation upseerikunnasta. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018)) Vastaavasti Suomen puolustusvoimissa naisupseerien määrä vuonna 2017 oli lähes sama kuin Venäjän asevoimissa 2,4 %. (Puolustusvoimien henkilöstötilinpäätös 2017).

Venäläisen upseerin koulutustaso on korkea niin sotilas- kuin siviilikoulutuksen näkökulmasta. Tutkimukseen osallistuneista kolmella neljästä on korkea siviilikoulutus ja joka neljännellä korkea sotilaskoulutus, 72,7 %:lla on yliopistotasoinen sotilaskoulutus ja 76,7 % ylempi siviilikoulutus. 27,3 %:lla on alempi sotilaskoulutus, joka vastaa instituuttitasoa ja 23,3 %:lla keskitason siviilikoulutus. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018))

Siviilisäätöjen osalta tutkimus osoittaa, että tutkittavasta joukosta 79 % on naimisissa, 17,1 % on yksineläviä, 3,4 % parisuhteesta tai avioliitosta eronneita ja 0,5 % leskeksi jääneitä (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018)).

Venäläisten upseereiden ammatillista puolta tutkittaessa tutkimus osoittaa, että vanhempien upseereiden määrä on melkein puolet tutkimukseen osallistuneista 55,5 %, nuorempia upseereita on 44,4 % ja korkeimpia eli kenraalitason upseereita on 0,1 % (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018)).

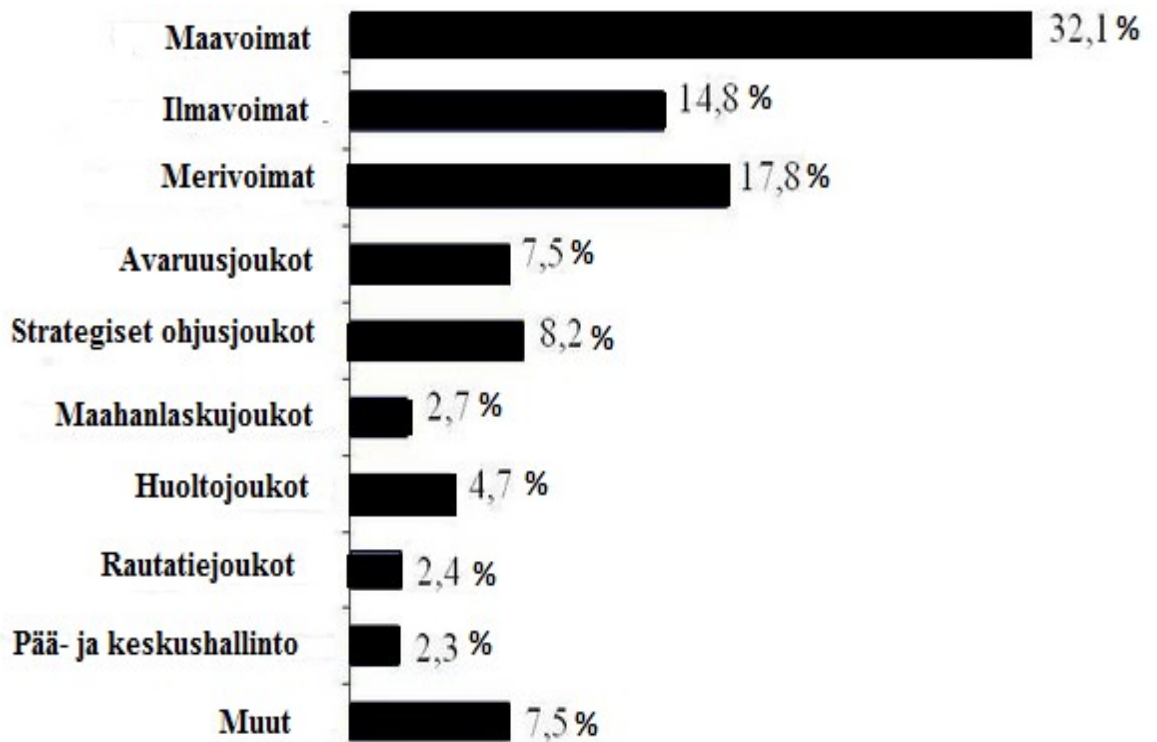
Sosiologiankeskuksen teettämän tutkimuksen ”Профессионально-возрастная структура...” mukaan majurin tai 3.tason kapteenin arvon omaavia upseereita on eniten 24,5 %. (3 tason kapteeni on Venäjän merivoimien arvo) Toiseksi suurin määrä on everstiluutnantteja 22,7 %. Kapteeneja on 20 % ja luutnantteja sekä yliluutnantteja vain 12 % kumpaakin sotilasarvoa. Everstien määrä 8,3 % ei ole kaukana nuorempien upseerien eli yliluutnanttien ja luutnanttien prosenttimäärästä. Väenrikkien ja aliluutnanttien määrä on uskomattoman pieni, vain 0,4 %. Kuvassa 2 on esitetty venäläisten upseereiden jakautuminen sotilasarvon mukaan prosentuaalisesti.

Kuva 2. Venäläisten upseereiden jakautuminen sotilasarvon mukaan prosentuaalisesti. Sotilasarvot on käännetty suomenkielisiksi. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура...)

Suurin osa tutkimukseen osallistuneista upseereista ovat esimies/- tai johtotehtävissä (29,3 %) ja teknisen puolen tehtävissä (31,5 %). Esikunnissa työskentelee 18,4 % ja muissa tehtävissä 20,8 % sosiologiankeskuksen tutkimukseen osallistuneista upseereista. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018))

Suurin osa venäläisistä upseereista palvelee maavoimissa 32,1 %. Toiseksi suurimpana ovat merivoimat 17,8 % ja kolmanneksi ilmavoimat 14,8 %. Kuvassa 3 näkyy miten upseerit ovat jakautuneet puolustushaaroittain. Mielenkiintoiseksi kuvan tekee se, että siinä on Suomen puolustusvoimien organisaatiolle tuntemattomia puolustushaaroja kuten strategiset ohjus-, rautatie- ja avaruusjoukot.

Kuva 3. Venäläisten upseereiden jakautuminen prosentuaalisesti puolustushaaroittain. Puolustushaarojen nimet käännetty suomenkielisiksi. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018))

Lähes kaksi kolmasosaa upseereista oli solminut työsopimuksen puolustusministeriön kanssa 5-vuoden määräajaksi. Noin 30 % solmi työsopimuksen 3-vuoden määräajaksi. Joka kymmenes upseeri solmi työsopimuksen 10 vuodeksi tai vakituisesti eläkeikään asti. Palvelusvuosien osalta tutkimukseen osallistuneista kolmasosalla on 10 vuotta tai enemmän palvelusvuosia takana. Joka neljäs tutkimukseen osallistuneesta upseerista on palvellut Venäjän asevoimissa 11–15 vuotta. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018)) Työsopimuksen solmimisessa on suuri ero Suomen puolustusvoimien upseeristoon. Suomen puolustusvoimissa kandidaatin tutkinnosta valmistuessa solmitaan määräaikainen työsopimus 10 vuodeksi ja valmistuessa sotatieteiden maisterikurssilta suomalainen upseeri saa vakituisen työpaikan Suomen puolustusvoimista (Upseeriksi.fi. Kandidaatiksi ja maisteriksi. (viitattu 4.2.2019)).

Upseereiden palveluspaikat osoittavat selkeää tiheyttä eri sotilaspiireihin sijoittamisessa. Huomioon otettava asia tutkimuksessa on sotilaspiirien määrä Venäjällä. Vuonna 2009 oli vielä käytössä vanhat jaot sotilaspiireihin ja alueisiin. Aikaisemmin sotilaspiirejä oli kuusi ja 1.12.2010 eteenpäin niitä on neljä. (Karaulov 2010. Военные округа в России. (viitattu 07.01.2019)) Verratessa tutkimuksen tuloksia vanhasta sotilaspiirijaosta nykyisen jakoon, niin suurin osa upseereista palvelee keskisessä ja läntisessä sotilaspiirissä. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018))

4.1.2. Upseerin asema Venäjän yhteiskunnassa erotessaan asevoimien palveluksesta

Tutkiessa upseerin asemaa yhteiskunnassa upseerin ammatin hyödynnettävyys ja arvokkuus siviilityömarkkinoilla kertoo myös hyvin paljon mikä on upseerin asema yhteiskunnassa. Jos eroat upseerina asevoimien palveluksesta, minkä ikäisenä tahansa ja sinulla on upseerin ammatti, niin pystytkö saamaan töitä siviilissä? Oli vastaus kyllä tai ei, kertoo se sen, että arvostetaanko upseerin ammattia ja pidetäänkö sitä arvokkaana siviilipuolella.

Pavel Razov Viktorovichin vuonna 2011 tekemässä tieteellisessä artikkelissa ”Социологический анализ места и роли офицеров...” analysoidaan venäläisten upseerien sosiaalis-ekonomista asemaa upseereiden sosiaalis-ammattillisessa keskuudessa (Razov 2011, 1). Pavel Razov oli tieteellistä artikkelia kirjoittaessaan Venäjän puolustusministeriön sotakorkeakoulun tohtoriopiskelijana. Nykyään sosiologian tohtori ja professori Pavel Razov toimii sosiologian, historian ja filosofian laitoksen johtajan sijaisena Moskovan kauppakorkeakoulussa. (Fa.ru, johtokunta. (viitattu 5.2.2019))

Razovin (2011) artikkelissa on esitetty kaksi taulukkoa. Ensimmäisessä taulukossa vastaajina ovat siviilit ja toisessa taulukossa vastaajina ovat upseerit. (Razov 2011, 3.) Molemmat taulukot ovat otsikolla ”Перспективы трудоустройства после окончания военной карьеры по мнению гражданских лиц/- по мнению офицеров - Upseereiden työllisyysnäkymät sotilasuran päättämisen jälkeen siviilien- ja upseereiden näkökulmasta.” Taulukoissa tulokset on esitetty prosentteina ja vastaus vaihtoehdot ovat; kyllä, enemmän kyllä, enemmän ei, ei.

Molemmissa taulukoissa on sama johdatteleva kysymys; ”Mitä mieltä te olette, että salliiko upseerin sosiaalis-ammattillinen asema...” ja jatkokysymykset johdattelevaan kysymykseen liittyen:

1. Saavuttaa yhteiskunnassa arvostetun henkilön statuksen?
2. Tulla korkeatasoiseksi asiantuntijaksi työssään, jota kollegat kuuntelevat?
3. Saavuttaa materiaalista/aineellista hyvinvointia ja korkean sosiaaliturvan?
4. Tulevaisuudessa työskennellä siviilivirassa?

Taulukoissa ei ole merkittäviä eroja vastaajaryhmien (siviilit ja upseerit) tulosten välillä, joka osoittaa, että siviilien ja upseereiden näkemys on samansuuntainen. Ensimmäiseen kysymykseen ”kyllä” vastasi 26 % upseereista ja 27 % siviileistä, ”enemmän ei” vastasi 33 % siviileistä ja 39 % upseereista, ”ei” vastasi 16 % siviileistä ja 18 % upseereista. Puolet ensimmäiseen kysymykseen vastanneista upseereista ja siviileistä siis uskoo, että upseeri pystyy saavuttamaan arvostetun henkilön statuksen yhteiskunnassa sotilasuran jälkeen ja puolet taas uskoo, että ei pysty. Mistä puolijako ensimmäisen kysymyksen vastauksissa johtuu, on vaikea selvittää, koska Razovin tekstissä ei ole mainittu mistä päin Venäjää kyselyyn vastanneet upseerit ja siviilit ovat sekä kuinka paljon heitä kyselyyn osallistui. Jos kyselyyn osallistuneet upseerit ja siviilit olisivat esimerkiksi Siperian tai Pohjois-Venäjän alueella asuvia ihmisiä, niin voisi väittää, että asuinpaikkakunnalla ja sen tarjonnalla on varmasti tekemistä vastausten kanssa.

Razovin (2011) artikkelin neljännessä kysymyksessä siviilit ja upseerit uskovat vahvasti, että upseeri pystyy sosiaalis-ammattillisen statuksensa myötä työskentelemään siviilivirassa sotilasuran jälkeen. Upseereista ”kyllä” ja ”enemmän kyllä” vastasi yhteensä 92 % ja siviileistä 86 %. Venäjän yhteiskunnalla on tarvetta upseerikoulutetuille ihmisille myös siviilissä, koska molemmat vastaajakunnat näkevät upseerin ammatin statuksen olevan sellainen, että sille on tarvetta siviililyömarkkinoilla. (Razov 2011, 3.)

Razovin (2011) taulukossa kysytään ”Onko upseerien helppo päästä töihin erotessaan asevoimien palveluksesta?”. Siviileistä ”kyllä” vastasi 50 % ja upseereista 38 %. ”Ei” vastasi 50 % upseereista ja 37 % siviileistä. ”En tiedä” vastasi 18% upseereista ja 13 % siviileistä. (Razov 2011, 4.)

Palveluksesta erotessaan upseereilla on yleensä iso määrä ongelmia edessään. Ongelmat johtuvat Razovin (2011) mukaan siviilimarkkinoiden matalapalkkaisesta työtarjonnasta upseerin koulutuksen omaaville ihmisille, asunpaikkakunnan vaihdosta sekä stressistä, jonka ero asevoimien palveluksesta aiheuttaa. Myös asunto sekä jatkokouluttautumiseen liittyvät ongelmat ovat yleisiä. Asevoimien palveluksesta eroaminen aiheuttaa stressiä myös siksi, koska upseerin sosiaalinen suoja katoaa palveluksesta erotessaan. (Razov 2011, 4.)

Vuonna 2015 alle 32-vuotiaiden palveluksesta eronneiden upseereiden määrä lisääntyi 6 %:lla ja 32-45 sekä yli 45-vuotiaiden eronneiden upseerien määrä laski 6 %:lla. Suurin osa (88 %) asevoimista eronneista upseereista on terveitä ja työkykyisiä. 10 %:lla eronneista upseereista on erilaisia palveluksessa saatuja sairauksia ja 2 %:lla terveys on pilalla johtuen sotavammasta. Asevoimista eronneista upseereista 70 %:lla on kaksi tai enemmän korkeakoulutusta, joka auttaa heitä kestämään vakavaa fyysistä ja psyykkistä painetta paremmin sekä mukautumaan nopeammin vaihtuviin elämäntilanteisiin kuin ne, joilla on vain yksi koulutus. (Majorov 2016. Социально-экономические проблемы... (viitattu 29.03.2019))

4.1.3. Venäläisen upseerin palkkataso ja taloudellinen toimeentulo

Viimeisen kymmenen vuoden aikana Venäjän hallitus on nostanut asevoimien mainetta ja sotilaiden palkkoja korkeammalle tasolle. Reformin yhteydessä parannettiin ja tullaan parantamaan venäläisten upseereiden hyvinvointia työssä, jossa palkkaus on suuri vaikuttaja. Palkkaukseen on lisätty mahdollisuus erikoislisien ansaitsemiseen, jotka tulevat esimerkiksi palveluvuosista ja paikasta, palveluksesta kriisi- tai sota-alueella, työn turvaluokituksesta sekä ulkomaisten kielten tuntemisesta. Palkkaukseen on myös lisätty useita etuuksia ja palkintoja.

Nykypäivänä venäläisen upseerin palkka on korkeampi kuin keskimääräisen siviilin palkka. Venäjän hallitus pyrkii korkeammalla palkkauksella saamaan kaikki asevoimien palveluksesta kiinnostuneet miehet hakeutumaan palvelukseen. (VisaSam.ru. Зарплаты военнослужащих в России (viitattu 10.4.2018)) Palkkaus näyttää tutkijan silmään mielenkiintoiselta, koska ansaitut lisät ja bonukset ovat suuri osa kokonaispalkasta. Nykyinen palkkatyyppi varmasti lisää venäläisten upseereiden halua yrittää enemmän omassa työssään. Yrittämisen halun lisääntyminen tarkoittaa myös samalla kilpailun lisääntymistä upseerien keskuudessa lisäpalkkojen ja erityislisien ansaitsemiseen liittyen.

Venäläisen upseerin ansaitsema kuukausipalkka riippuu monesta eri tekijästä verrattuna esimerkiksi suomalaisen upseerin saamaan palkkaan. Suomen puolustusvoimissa palkkaus muodostuu tehtäväkohtaisesta ja henkilökohtaisesta palkanosasta (Puolustusvoimat. Edut ja palkkaus (Viitattu 19.03.2019)). Venäläisen upseerin palkka koostuu peruspalkasta ja siihen kuuluvista monista eri lisistä. Tiivistettynä palkkaus koostuu kolmesta osasta; peruspalkasta, lisäpalkoista ja henkilökohtaisista saavutuksista tai palkinnoista (VisaSam.ru. Зарплаты военнослужащих в России (viitattu 10.4.2018)). Iso osa palkasta koostuu peruspalkan päälle maksettavista bonuksista/palkkioista. Palkkiot eivät miellytä isoa osaa upseereista, koska ne voidaan riistää helposti pois, jos on tehnyt virheen palveluksessa. (Armiyahelp.ru. Какая зарплата лейтенанта в армии России в 2018 году. (viitattu 10.4.2018)).

Upseerin peruspalkkaan vaikuttavat palvelusvuodet, sotilasarvo ja tehtävä, palveluspaikan sijainti, ammattipätevyys sekä henkilön oikeudet turvaluokiteltuun materiaaliin. Peruspalkkaan vaikuttaa myös aselaji ja puolustushaara. Upseerit, jotka palvelevat esimerkiksi sisäasiainministeriössä saavat vähemmän kuin ne, jotka palvelevat maahanlaskujoukoissa ja GRU:n tiedustelupalvelussa. Vielä 10–15 vuotta sitten luutnantin kuukausipalkka oli vain 5000 ruplaa (144€), vaikka luutnantti palveli korkeamman riskin alueella ja toimi joukkueenjohtajan tehtävässä, jossa hänellä oli vastuullinen tehtävä esimiehenä. (Armiyahelp.ru. Какая зарплата лейтенанта... (viitattu 10.4.2018)) 1.7.2005 ruplan kurssi euroon verrattuna oli 34,63 (Valuuttakurssi-euro.fi 2005 (Viitattu 4.2.2019)).

Venäjän asevoimissa sotilaat jaetaan kolmeen eri kategoriaan palkkauksen osalta. Siirtyessä kategoriasta ylemmäksi, palkkaus nousee moninkertaisesti. Luutnantit kuuluvat kakkoskategoriaan ja saavat enemmän palkkaa kuin miehistö, aliupseerit ja vänrikit. Tällä hetkellä luutnanttien keskipalkka kuukaudessa on noin 40 000 ruplaa (500€), mutta luutnantin on mahdollista tienata lähelle 50 000 ruplaa (630€) kuukaudessa tai jopa enemmän, riippuen palveluspaikasta ja tehtävästä. (Armiyahelp.ru. Какая зарплата лейтенанта... (viitattu 10.4.2018)). Ruplan kurssi euroon verrattuna tarkastettu 30.8.2018. (CoinMill.com 30.8.2018 (viitattu 30.8.2018))

Luutnantin ansaitsema palkka on paljon enemmän mitä keskiverto venäläinen mies voi tienata toimistotyössä siviilissä. Korkeampi palkkataso on asetettu, koska upseerit joutuvat palvelemaan monimutkaisissa ja hankalissa olosuhteissa, johon kuuluu myös sotaharjoituksia ja yllitöitä. Eniten palkkaa luutnanteista saavat ne, jotka ovat töissä ydinsukellusveneellä. Heidän kuukausittainen ansionsa on noin 80 000 ruplaa (1000€) kuukaudessa. Maahanlaskujoukoissa palvelevat luutnantit voivat ansaita päälle 60 000 ruplaa (750€) kuukaudessa. Yliluutnantin ja luutnantin palkoissa ei ole yleensä isoa eroa, koska he toimivat usein samassa tehtävässä joukkueenjohtajana. (Armiyahelp.ru. Какая зарплата лейтенанта... (viitattu 10.4.2018))

Upseerin palkkaukseen on myös lisätty mahdollisuus ansaita muitakin lisäsummia peruspalkan päälle, jotka kannustavat ja rohkaisevat sotilasta palvelemaan tunnollisesti. Oman pätevyuden korottaminen korottaa palkkaa 30 % ja salassapitovelvollisuus 65 % ansaitusta kokonaissummasta. Jos palvelukseen liittyy korkeita riskejä, lisätään palkkaan 100 %. Erityisistä henkilökohtaisista saavutuksista saa kaksinkertaisen palkan. Erityisolosuhteissa, esimerkiksi kaukana pohjoisessa suoritettavasta palveluksesta, lisätään 100 % lisäpalkkaan. (Armiyahelp.ru. Какая зарплата лейтенанта... (viitattu 10.4.2018))

Upseerit, jotka jatkavat työssään sopimuksen mukaisesti, voidaan maksaa kolme peruspalkkaa tunnollisesta asenteesta työssään ja tehtävässään. On mahdollista ansaita, vain kerran maksettava, ylimääräinen peruspalkka, jos upseeri on osoittanut menestystä palveluksessa omalla palveluspaikallaan. Upseereille voidaan myös antaa tukea kodin materiaalin tai kodinkoneiden hankintaan. Lisätukea kodinkoneiden ja laitteiden ostamiseen saa, jos upseerilla on perheenjäseniä. Jokaisesta perheenjäsenestä saa 25 % lisää rahaa peruspalkkaan. Kahdenkymmenen palvelusvuoden jälkeen upseerit ansaitsevat mahdollisuuden hyvätasoiseen eläkkeeseen. (Зарплаты Инфо. Офицеры российской армии – зарплата в 2017-2018 году. (viitattu 11.4.2018))

FinHow.ru -internetsivustolla on kirjoitettu, että upseerien keskimääräiset kuukausiansiot ovat:

- kenraaliluutnantti 137417 ruplaa (noin 1700€)
- kenraalimajuri 116508 ruplaa (noin 1500€)
- eversti 94700 ruplaa (noin 1200€)
- everstiluutnantti 78600 ruplaa (noin 1000€)
- kapteeni 66000 ruplaa (noin 900€)

- luutnantti 58500 ruplaa (noin 750€).

Kyseisellä FinHow.ru -sivustolla on mahdollisuus kommentoida artikkelia. Yksi kommentoija kirjoittaa, että kapteenin todellinen kuukausiansio lisäpalkkoineen on 50 000 (680 €) ruplaa (FinHow.ru. Сколько зарабатывают военные в России (viitattu 10.4.2018)). Tässä pitää tietenkin olla ymmärrys siitä, että jotkut kapteenit varmasti tienaaavat 50 000 ruplaa (680 €) ja jotkut jopa 90 000 ruplaa (1200 €) riippuen palveluspaikasta, palvelusvuosista ja monesta muusta tekijästä. Kyseinen kommentoija viittaa joko omaan palkkaukseen tai johonkin tutun palkkaukseen eikä välttämättä ymmärrä sitä, että artikkelin ilmoitetuissa palkkasummissa on keskiarvo koko Venäjän asevoimien upseereiden palkoista.

Жить в России- internetsivustolla kirjoitetaan, että upseerien keskimääräinen kuukausiansio on:

- kenraali 100 000 ruplaa (1350 €)
- eversti 95 000 ruplaa (1300 €)
- everstiluutnantti 80 000 ruplaa (1100 €)
- kapteeni 65 000 ruplaa (880 €)
- luutnantti 60 000 ruplaa (800€). (ЖИТЬ В РОССИИ 2017. Зарплата военных в 2018 году. (viitattu 4.2.2019))

Jos ЖИТЬ в России -internetsivuston ilmoittamaa palkkatasoa verrataan edellisessä kappaleessa olevaan FinHow.ru -sivustoon, niin upseerien ansaitsemat kuukausiansiot eivät paljoa eroa toisistaan.

4.1.4. Venäläisen upseerin elämänlaatu

Tämän kappaleen pääasiallisena lähteenä on Bychkovin vuonna 2008 Moskovan sotakorkeakoulussa kirjoittama tutkimus ”Качество жизни семей офицеров вооруженных сил...”, joka kertoo Venäjän asevoimien upseerien elämänlaadusta; tilanteesta ja parannuskeinoista. Bychkovin tutkimus on tehty vuonna 2008 syystä, että tuolloin Venäjän valtio oli jo monen vuoden aikana kehittänyt maansa sosiaalis-ekonomista statustaan pysyvämmäksi ja tasaisesti kehittyväksi sekä pyrkinyt nostamaan kansalaistensa elämänlaatua. Valtion asettamat elämänlaadun parantamiselle asetetut tavoitteet vaikuttavat erittäin vahvasti erillisten isojen sosiaali-ryhmien elämänlaatuun, joihin venäläiset upseerit perheidensä kanssa kuuluvat. Bychkovin (2008) mielestä venäläisten upseerien elämänlaadun tutkiminen muuttuvassa ja demografisesti muokkautuvassa valtiossa on ensisijaisen tärkeää. (Bychkov 2008, 1)

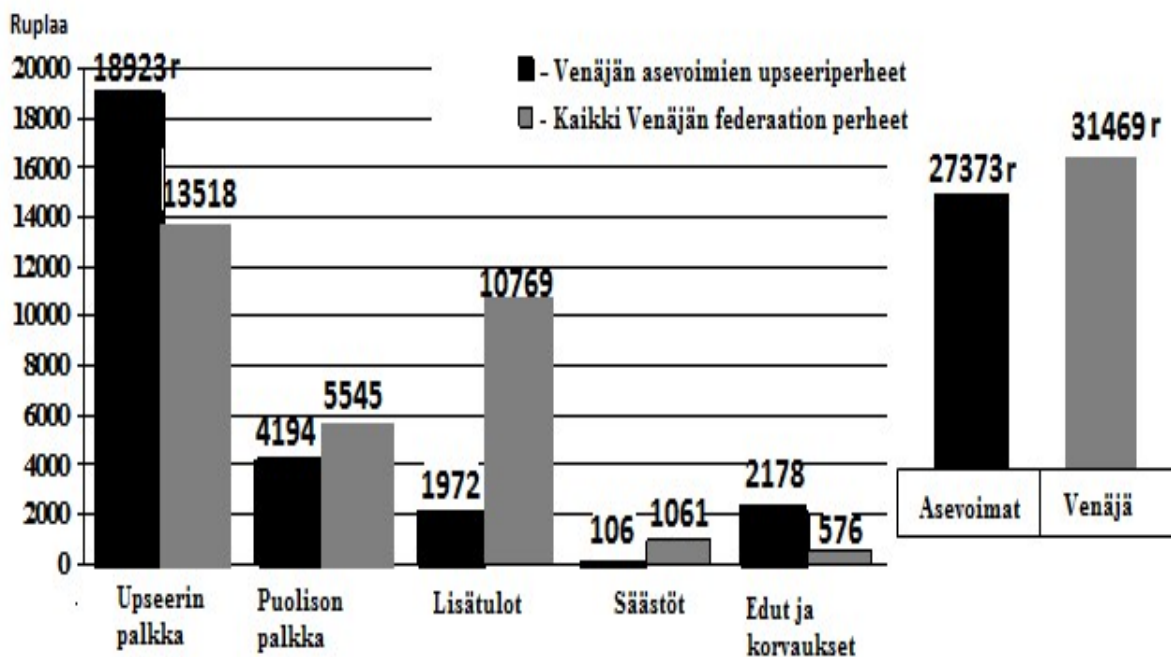
Suurin osa upseeriperheiden vanhemmista jäsenistä tuo Bychkovin (2008) tutkimuksessa esille sen, että työtehtävien näkökulmasta tärkeimpiä asioita elämänlaadussa ovat itsensä toteuttaminen, palvelusmääräysten noudattaminen palveluksessa sekä oikeudellisen suojan taso. Suurelle osalle upseereista asepalvelus merkitsee isänmaan puolustukseen osallistumista sekä mahdollisuutta kehittää itseään yksilönä, ammattitaitoisena ja päteväenä johtajana. Bychkov (2008) mainitsee, että jatkuvan taisteluvälmiuden yksiköissä taistelukoulutuksen lisääminen kasvattaa upseerien itsenä kehittämisen mahdollisuuksia. (Bychkov 2008, 12.)

76 % upseereista on tyytyväisiä omaan työyhteisöön. Upseerien vaimojen tilanne ammatillisen kehittämisen näkökulmasta on paljon heikompi. Upseerien vaimoista ja puolisoista 47 % omaa korkeankoulutuksen. Ainoastaan 26 % upseerien vaimoista on tyytyväisiä ja heillä on mahdollisuus omaan ammatilliseen kehitykseen. Suurimpia syitä vaimojen tyytymättömyyteen ovat matalapalkkainen työ, työ ei vastaa koulutusta tai työssä ei ole urakehityksen mahdollisuutta. (Bychkov 2008, 12–14.)

Bychkov (2008) toteaa että, yksi tärkeimmistä elämänlaatuja ja tyytyväisyyttä upseeriperheissä parantavista tekijöistä on palkka (Bychkov 2008, 12–13.) Kuvassa 4 on osoitettu, miten tulot jakaantuvat upseeriperheen sisällä ja niitä on verrattu Venäjän federaation keskiarvoon ihmisten tuloista. Upseerien perheiden tulot koostuvat viidestä tärkeimmästä lähteestä:

1. Perheen työssäkäyvän upseerin tulot. Työssäkäyvän upseerin tulotaso on selkeästi korkeampi kuin koko Venäjän federaation työssäkäyvien keskiarvo.
2. Puolison tulot, jotka ovat keskimääräistä venäjän kansalaista matalammat.
3. Lisätulot, jotka ovat selkeästi alle Venäjän keskiarvon.

4. Säästöt, jotka ovat keskimääräistä matalammat.
5. Kompensaatiot ja etuudet, jotka ovat keskiarvoa korkeammat.

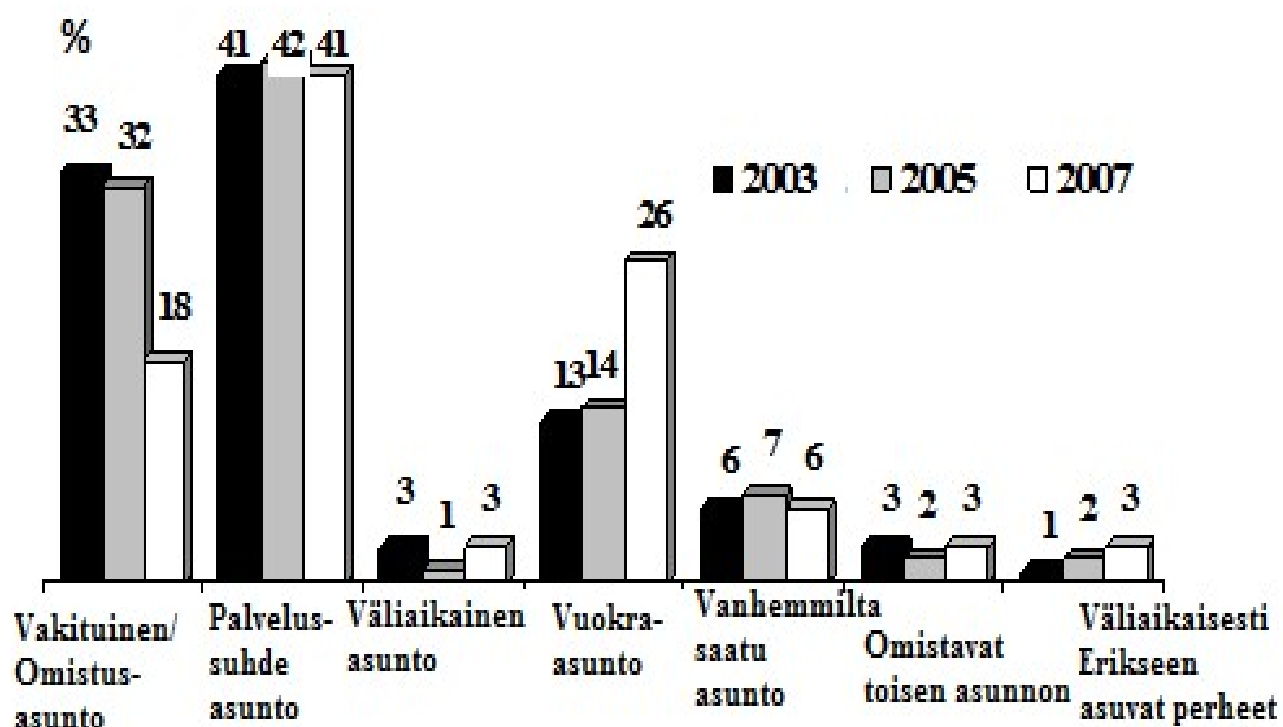

Kuva 4. Venäläisten upseeriperheiden tulolähteet vuonna 2007. Tulolähteet on käännetty suomenkielisiksi. (Bychkov 2008, 13.)

Vuonna 2007 upseeriperheiden varakkuus sai keskiarvon 2,07. Varakkuuden keskiarvo vaihteli erittäin paljon palveluspaikasta riippuen. Itäisessä sotilaspiirissä keskiarvo oli 1,84 ja keskisessä sotilaspiirissä 2,52. Varakkuudesta saatu keskiarvo 2,07 tarkoittaa, että vuonna 2007 jokainen upseeriperheen jäsen oli kaukana Venäjän federaation elintason minimivaatimuksesta. Varakkuuden keskiarvo osoittaa myös upseerien perheiden elintasoindeksin kasvamisesta. Upseeriperheiden tyytyväisyys omaan taloudelliseen toimeentuloon on kasvanut vuodesta 2003 vuoteen 2007. Bychkov (2008) kirjoittaa tutkimuksessaan, että vakava ongelma tulevaisuudessa on upseerien puolisoitten tyytymättömyys omaan työuraan. Siihen on syynä matala palkkaus ja itsensä kehittämisen puute. (Bychkov 2008, 13–14.)

Upseeriperheille on yleistä elää heikoissa asuinoloissa. Tutkimuksen mukaan edelliset vuodet ovat osoittaneet asuinolojen kehittymisen pysähtymistä. Asuinolot ovat vahvasti yhteydessä upseeriperheen tyytyväisyyteen taloudellisesta toimeentulosta ja varakkuudesta. Ongelmana asuinoloissa on asuinympäristöjen koon yhteensopimattomuus sosiaalisten normien kanssa, joka tarkoittaa vähintään 12 neliötä asuintilaa yhtä perheenjäsentä kohden. Ongelmana on myös asuintilojen heikko kunto. (Bychkov 2008, 14.)

Vuonna 2007 yleisin asumistyyppi oli puolustusministeriön tarjoama palvelusasunto, toisena vuokra-asunto, kolmantena omistusasunto ja neljäntenä vanhemmilta saatu asunto. Osa-aikaisen asunnon, toisen asunnon omistavia sekä erikseen asuvien perheiden osuus on sama. Vuokra-asuntojen määrä upseeriperheiden keskuudessa on noussut lähes kaksinkertaiseksi vuodesta 2007 vuoteen 2003 verrattuna. (Bychkov 2008, 14.) Kuvassa 5 kuvataan miten upseeriperheet ovat jakautuneet asumistyypeittäin vuosina 2003, 2005 ja 2007.

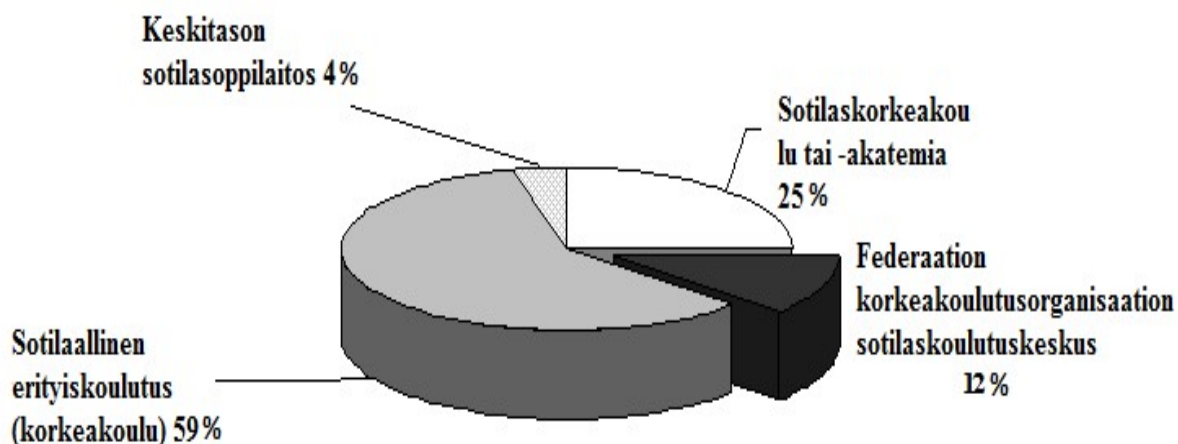

Kuva 5. Venäläisten upseeriperheiden elinolot vuosina 2003–2007. Asumistyytit on käännetty suomenkieliseksi (Bychkov 2008, 14.)

Usein riiteleviä puolisoita on vähän upseeriperheissä, ainoastaan 10 %. Harvoin tai joskus riiteleviä puolisoita on 25 %. Yleisimpiä syitä riidoille ovat miesten mukaan erimielisyys lastenkasvatuksessa ja kotitöiden tekemisessä. Naisten mukaan riitojen syynä ovat huonot asuinolot ja materiaaliset vaikeudet. (Bychkov 2008, 15.)

Upseereista 89 % arvioi oman terveystilanteensa tyydyttäväksi, kiitettäväksi tai erinomaiseksi. Lähes joka kymmenes upseeri kokee vakavia vaikeuksia oman terveystilanteensa kanssa. Bychkovin (2008) mukaan upseereiden vaimot arvioivat oman terveystilanteensa paljon optimistisemmin. Heistä 68 % arvioi sen hetkisen terveystilanteensa tyydyttäväksi. Puolet upseereista on tyytyväisiä sotilassairaaloista ja -terveystaloista saataviin palveluihin, kun taas suurimmalle osalle upseereiden vaimoista pääsy asevoimien tarjoamaan terveystalouteen aiheuttaa ongelmia, pääsyä ei ole tai jonottaminen kestää liian pitkään. Vanhimmat perheenjäsenet tuovat esille hoitotason laadun heikentymisen asevoimien hoitopisteissä. (Bychkov 2008, 15–16.)

Venäläisten upseerien koulutustaso on Bychkovin (2008) mukaan perinteisesti korkea. Joka neljäs upseeri on valmistunut sotilaskatemiasta ja lähes 2/3 upseereista on valmistunut sotilaskorkeakoulusta. Enemmistö upseereista on korkeakoulutettuja. Federaation korkeakoulutusorganisaation sotilaskoulutuskeskudessa suorittaneiden upseereiden määrä on kasvanut lähes kaksinkertaiseksi vuoteen 2003 verrattuna. Federaation korkeakoulutusorganisaation sotilaskoulutuskeskus tarkoittaa käytännössä siviilipuolen korkeakoulua, jossa on mahdollisuus opiskella upseerin ammatti. Suurin osa siviilipuolen sotilaskorkeakoulun suorittaneista palvelee kiitettävästi, mutta heidän mielipiteet palvelupaikoista ovat tyydyttäviä, joka aiheuttaa heidän eroamista asevoimien palveluksesta. (Bychkov 2008, 16.) Kuvassa 6 on esitetty venäläisten upseerien koulutustaso vuonna 2007.

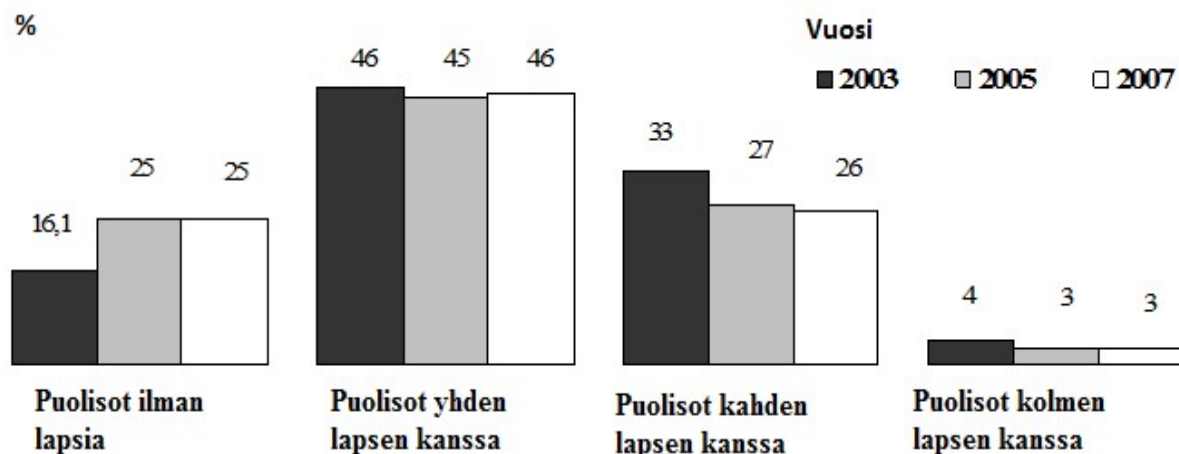

Kuva 6. Venäläisten upseerien koulutustaso vuonna 2007. Koulutustasot on käännetty suomenkielisiksi (Bychkov 2008, 16.)

Bychkov (2008) tuo esille, että Venäjän puolustusministeriön tulisi kiinnittää enemmän huomiota sotilasalueiden virkistysmahdollisuuksien kehittämiseen. Suuri ongelma upseeriperheissä on heidän kulttuuritarpeiden tyydyttäminen, kun joissain varuskunnissa kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminta sekä virkistystarjonta ovat riittämättömiä tai ne puuttuvat kokonaan. Tyytyväisiä virkistys- ja vapaa-ajan toimintaan oli vuonna 2003 34% ja vuonna 2007 enää 22%. Eniten tyytymättömyyttä kulttuuritarjontaan kokevat upseerien vaimot, koska he ovat virkistys- ja vapaa-aika palveluiden suurimpia käyttäjiä puolison ollessa töissä. Päiväkotien ja koulujen tilanne ei vastaa nykyajan vaatimuksia ja vakavaksi ongelmaksi muodostuu ammattilaisten tarve kyseisellä alalla. (Bychkov 2008, 18)

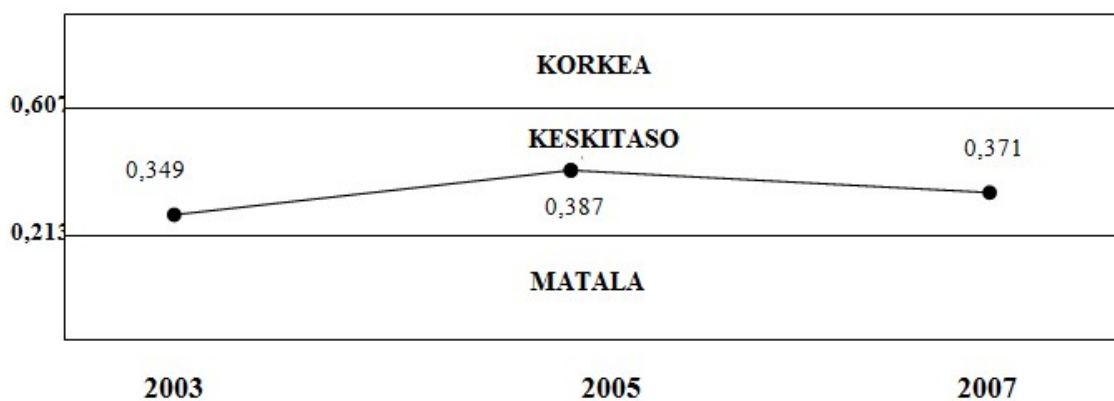
Upseeriperheiden taloudelliset menot ovat muutoksen alla. Suurin osa (28 %) perheen menoista menee elintarvikkeiden ostamiseen. Vuosina 2005–2007 upseeriperheiden menot asunto- ja kunnallisteknisistä palveluihin sekä asutokuihin kasvoivat. Lasten opetukseen ja terveyspalveluihin menevät menot kasvavat tasaisesti. (Bychkov 2008, 15.)

Yleisin upseeriperhe on sellainen, jossa on mies, puoliso ja yksi lapsi. Toisella sijalla on perhe, jossa on miehen ja puolison lisäksi on kaksi lasta. Sotilasperheiden henkistä lujuttua ja luotettavuutta osoittaa perheen puolisoitten tyytyväisyys omaan perhetilanteeseensa. Tutkimus osoittaa, että 80 % upseereista ja 72 % heidän puolisoista, on kokonaisuudessaan tyytyväisiä nykyiseen perhetilanteeseensa. (Bychkov 2008, 15.) Kuvassa 7 on esitetty upseereiden perhetyypit vuosina 2003–2007.

Kuva 7. Venäläisten upseeriperheiden perhekoot vuosina 2003–2007. Perhetyypit on käännetty suomenkielisiksi. (Bychkov 2008, 15.)

Bychkovin (2008) mukaan positiivisia asioita elämänlaadussa on upseereiden puolisoitten korkea koulutustaso, lapsien mahdollisuus saada toisen asteen koulutus, päiväkotipalvelut, tyytyväisyys perhesuhteisiin ja perheen sisällä vallitsevaan ilmapiiriin sekä työyhteisöön upseerin palveluspaikassa. Vuosina 2005–2007 esiintyi tyytyväisyyttä laskevia tekijöitä, jotka vaikuttivat suoraan upseeriperheiden elämänlaatuun. Laskevia tekijöitä oli upseerien puolisoitten koulutustaso sekä tulotason laskeminen. Tulotason laskeminen vuonna 2007 vaikutti elämänlaadun keskiarvoon laskevasti. Bychkov toteaa tutkimuksessaan, että Venäjän asevoimat eivät näe tarpeeksi vaivaa upseeriperheiden elämänlaadun parantamiseksi. (Bychkov 2008, 17–18.) Kuvassa 8 on esitetty upseeriperheiden elämänlaatu. Elämänlaatu on pysynyt keskitasolla vuosina 2003–2007.

Kuva 8. Venäläisten upseeriperheiden elämänlaatu vuosina 2003–2007. Tasot on käännetty suomenkielisiksi. (Bychkov 2008, 17.)

Bychkovin (2008) tekemää tutkimusta on vaikea arvioida nykypäivän tilanteeseen. Tätä tutkimusta tehdessä ei internetistä löytynyt tietoa siitä mikä on upseerien ja heidän perheidensä elämänlaatu tänä päivänä. Vuonna 2008 Venäjän puolustusministeriön toimeenpanema sosiaalisen kehityksen strategia on kehittänyt tiettyjä ongelmakohtia parempaan suuntaan sekä asunto-ongelmatilanne on parempi, joten tilanne on varmasti kehittynyt paljon positiivisempaan suuntaan.

4.2. Venäläisen upseeriston ongelmat ja haasteet

Venäjän puolustusministeriön kollegioni hyväksyi 28.3.2008 virallisen strategian siitä miten vuoteen 2020 mennessä Venäjän asevoimien sosiaalista puolta kehitetään (Venäjän PLM 2008. Стратегия социального развития... (viitattu 4.9.2018)). Strategiassa ilmenee suurin osa ongelmista joita upseerit, mutta myös muut asevoimien palveluksessa olevat sotilaat, kokevat. Keskeisimpiä ongelmia, joita upseerit kokevat ovat: palvelusasunnon saaminen, lääkin- tähuolto, opetusmateriaali, koulutustaso sekä taloudellinen toimeentulo.

Havaintoja Venäjän puolustusministeriön strategiasta (Venäjän PLM 2008. Стратегия социального развития Вооруженных Сил... (viitattu 4.9.2018)):

Palkkaus Venäjän asevoimissa on aiheuttanut sosiaalista jännitystä ja lisännyt varsinkin nuorten ammattilaisten eroamista asevoimien palveluksesta. Asevoimissa palvelevien sotilaiden perheen tulotason kasvu on strategian mukaan 1,2 kertaa pienempi ja sotilasperheiden määrä, joissa tulot tulevat yhdeltä ihmiseltä ja ovat vähemmän kuin toimeentulon vähimmäisraja Venäjällä, on 1,6 kertaa isompi, kuin koko Venäjän federaatiossa.

Yli 60 % aktiivipalveluksessa olevista sotilaista ei ole tyytyväisiä omaan taloudelliseen toimeentuloonsa Venäjän asevoimissa. Venäjän puolustusministeriön strategiassa (2008) korostetaan, että sotilaseläkejärjestelmä on puutteellinen ja siihen ei ole olemassa toimivaa laskentajärjestelmää. 122 000 sotilasta ja heidän perhettä on asunnon tarpeessa. Noin 30 % prosenttia upseereista on saanut asunnon Venäjän asevoimilta. Aktiivipalveluksessa olevista 40 % ei ole tyytyväisiä nykyiseen asumisjärjestelyynsä. Suurimpana syynä tyytymättömyyteen on, että palveluksessa olevilla on omilla rahoilla hankittu asunto eikä puolustusministeriöltä saatu palvelusasunto. Sotilaat jonottavat puolustusministeriön tarjoamaa asuntoa keskimäärin 5–6 vuotta. Asevoimien antama vuokratuki ei kata kaikkia asuntoon meneviä vuokratuloja. Asunto-ongelmat aiheuttavat sen, että sotilasammatin status laskee ja sotilaita eroaa palveluksesta. (Venäjän PLM 2008. Стратегия социального... (viitattu 4.9.2018))

Noin puolet asevoimien palveluksessa olevista ei ole tyytyväisiä asevoimien lääkintähuoltoon ja sen järjestelyihin. Joka neljäs tuo Venäjän puolustusministeriön strategiassa (2008) esille, että nykyaikaisista lääkintämateriaaleista ja laitteista on pulaa. Joka kolmas palveluksessa oleva sanoo lääkkeistä olevan pulaa ja niiden hintojen olevan liian korkea. Psykkinen kuntoutusjärjestelmä niiden osalta, jotka ovat olleet vaikeissa taistelutilanteissa tai sota- ja kriisi-alueilla, saa palveluksissa olevilta kritiikkiä. Puolet asepalveluksessa olevista sotilaista arvioi oman terveydentilansa tyydyttäväksi. Sairauksien ennaltaehkäisy ja palveluksessa olevien terveyden hoitaminen on riittämätöntä. (Venäjän PLM 2008. Стратегия социального... (viitattu 4.9.2018))

Sotilaskoulutuksen taso on jatkuvassa laskussa koska sotilaskoulutus- ja opetuskeskusten toiminta ei ole taloudellisesti järkevällä pohjalla, tieteellispedagogisen osaamisen taso on riittämätöntä ja opetusmateriaali on vanhentunutta. 45% opiskelunsa aloittaneista upseereista valmistuu sotilasoppilaitoksista ja akatemioista Venäjän puolustusministeriön mukaan riittävällä tasolla ja 15 % keskeyttää opintonsa ensimmäisten palvelusvuosien aikana. Täydennyskoulutuksen ja lisäammattillisen koulutuksen taso ei vastaa nykypäivää. Upseerien kohdalla on tilanne se, että lähes 30 % :lla ei ole sitä osaamistasoa jossa he palvelevat. Upseereiden määrä, joiden pätevyys on korkeampaa luokkaa, jää erittäin vähäiseksi. (Venäjän PLM 2008. Стратегия социального... (viitattu 4.9.2018))

Asevoimien kulttuuri- ja tietopalvelut ovat vanhentuneita. Upseerit joutuvat käyttämään kirjastoja, joissa lähes 80 % kirjoista ja aineistosta on vanhentunutta. He joutuvat myös käyttämään tietopalveluita, joista ainoastaan 8 % on uusittuja ja vastaavat nykypäivää. (Venäjän PLM 2008. Стратегия социального... (viitattu 4.9.2018))

Venäläiset upseerit sekä heidän perheensä joutuvat muuttamaan useasti palveluspaikasta toiseen. Palveluspaikan vaihto sekä muutto aiheuttavat upseereille ja heidän perheillensä psykologisia ja ekonomisia ongelmia. Elämänrytmi muuttuu totutusta, luodut sosiaaliset kontaktit ja suhteet katoavat, vanha asunto jää taakse, puoliso joutuu eroamaan töistä ja lapsien täytyy vaihtaa koulua tai päiväkotia. Upseerien perheenjäsenten terveystilanne muuttuu yleensä huonompaan suuntaan muuton yhteydessä aiheutuneesta stressistä. Muuton yhteydessä upseeriperheessä saattaa myös ilmetä masennuksen oireita. Näissä tilanteissa on ensisijaisen tärkeää saada sosiaalista ja psykologista apua. (Kurdanova&Simonovich 2017. Проблемы офицера и его семьи при переводе... (viitattu 29.03.2019))

4.2.1. Syyt lähteä upseerin uralle

Kappaleessa 4.1 kirjoitin Razovin (2011) kirjoittamasta tieteellisestä artikkelista, jossa analysoitiin upseereiden sosiaalis-ammattillista asemaa ja roolia nykyaikaisessa kerrostuneessa venäläisessä yhteiskunnassa. Razov (2011) mainitsee artikkelissaan upseerien syistä lähteä sotilasuralle:

1. Suurimpana syynä (32 % vastaajista) upseerin uralle lähtemiseen oli talous- ja asunto-ongelmien sekä muiden samaan kategoriaan kuuluvien haasteiden ratkaiseminen.
2. Toiseksi tärkeimpänä syynä (26 % vastaajista) lähteä upseerin uralle oli jatkaa perheen ja suvun perinteitä.
3. Kolmanneksi tärkeimpänä syynä (13 % vastaajista) lähteä upseerin uralle oli halu tehdä jotain sellaista mistä pitää ja mikä on itselle tärkeää.
4. Neljäntenä syynä (12 % vastaajista) ammatinvalintaan oli kiinnostus tehdä töitä mielenkiintoisien ja korkeasti koulutettujen ihmisten parissa.

Muita syitä lähteä upseerin uralle olivat halu tehdä tärkeää työtä ja saavuttaa paikka yhteiskunnassa, halu saada hyvää palkkaa, halu tehdä töitä ja opiskella ystävien kanssa ja halu tehdä jotain hyvää yhteiskunnalle. Kahdelle prosentille vastaajista syy lähteä upseerin uralle oli täysin sattumaa. (Razov 2011, 2.)

Razov (2011) mainitsee artikkelissaan suurimmaksi syyksi lähteä upseerin uralle talous - ja asumisongelmien ratkaisemisen. Työn arvovaltaisuuden takia ainoastaan 8 % vastaajista valitsi syyn lähteä upseerin uralle. Razov (2011) kirjoittaa, että vaikka upseerit pitävät omasta työstään, niin se ei tarkoita sitä, että he katsovat sitä arvovaltaisena työnä nykyaikaisessa Venäjän yhteiskunnassa. Upseereista 38 % katuu tekemäänsä uravalintaa. Razovin (2011) tutkimuksen mukaan 53 % upseereista valitsisi saman työuran ja 40 % valitsisi ammattinsa uudelleen. Razov (2011) toteaa artikkelissaan, että 40 % upseereista oli pettyneitä omaan ammatteensa. Palveluksen aikana mitattu dynaaminen arvosana upseerien ammatinvalinnasta oli negatiivinen. (Razov 2011, 2.)

Venäjän puolustusministeriön mil.ru -internetsivustolla olevassa julkaisussa ”Офицеры российской армии о выборе профессии - Venäjän armeijan upseerit kertovat ammatinvalinnasta” tärkeimpiä syitä upseerin uralle lähtemiseen olivat:

1. Upseeriarvon arvovaltaisuus (38 % vastaajista)
2. Ylpeys osallistua isänmaan puolustukseen (38 % vastaajista)
3. Sotilaallisen ammatin merkitys yhteiskunnassa. (32 % vastaajista)
4. Halu tehdä sotilasura (31 %)

Muita syitä upseerin ammatinvalintaan olivat:

1. Taloudellinen ja materiaallinen tasapaino (24 % vastaajista),
2. Sukuperinteet (22 % vastaajista),
3. Vakuus saada palvelussuhdeasunto (20 % vastaajista),
4. Mahdollisuus saada ilmainen koulutus (14 % vastaajista),
5. Mahdollisuus koetella itseänsä (12 % vastaajista)
6. Korkea eläke (5 % vastaajista).

Kysely teetettiin vuonna 2013 ja siihen vastasi 411 upseeria ympäri Venäjää. (Venäjän PLM 2013. Офицеры российской армии ... (viitattu 8.12.2017))

Neuvostoliiton aikana sotilasammattin valintaan vaikutti paljon sotilaspatrioottinen kasvatus. Nykypäivänä isoin osa sotilasammattin valintaan motivoivista tekijöistä on yhteydessä Venäjän asevoimien sosiaaliseen kehityksen politiikkaan; sotilaan mahdollisuuteen saavuttaa erityinen sosiaalinen asema verrattuna siviilipuolen kansalaisiin. (Surkova 2013, 121.)

Surkovan (2013) tekemässä tutkimuksessa ”Эсть такая профессия Родину защищать... - On olemassa sellainen ammatti kuin isänmaan puolustaminen...” sotilaat jaettiin saatujen tulosten perusteella viiteen eri ryhmään ammattinvalinnan näkökulmasta:

1. Pragmatiikot (прагматики)
2. Pyrkyrit (карьеристы)
3. Statusorientoituneet (статусные)
4. Romantikot (романтики)
5. Satunnaiset ihmiset (случайные люди)

Suurin osa Surkovan (2013) tutkimukseen osallistuneista upseereista on pragmaatikoita (213 ihmistä) tai pyrkyreitä (183 ihmistä). Statusorientoituneita on 98, romantikoita 66 ja satunnaisia ihmisiä 54 vastaajista. Tutkimukseen osallistui 614 sotilasta tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa ja suurin osa vastaajista (59,3 %) oli nuorempia upseereita. (Surkova 2013, 110.)

Pragmaatikoita yhdistävä tekijä on nopea urakehitys ja mahdollisuus saavuttaa korkea asema Venäjän asevoimien hierarkkisessa organisaatiossa, joka mahdollistaa alaisten johtamisen ja bonuksien ansaitsemisen. Pragmaatikoille on tärkeää sotilaan ammattin arvovaltaisuus. Ammattin etuudet ja vakuudet erottavat pragmaatikoita jossain määrin siviilipuolen kansalaisista sekä korostavat sotilaan ammattin tärkeyttä Venäjän yhteiskunnan keskuudessa. (Surkova 2013, 113.)

Pyrkyrit ovat urasuuntautuneita pitkälle tulevaisuuteen tavoitteenaan kehittää itseään ja ominaisuuksiaan. Heille tärkeitä asioita ovat hyvä palkka, perheen olemassaolo ja yhteiskunnan huolenpito. Pyrkyreille on tärkeää olla arvostettu siviiliyhteiskunnan keskuudessa. Statusorientoituneet valitsivat sotilasuran sen maineen takia; mahdollisuus tienata lisiä ja etuuksia, paljon palkintoja, hyvä palkka ja vakuus työpaikan säilymisen puolesta. Romantikot valitsivat sotilasammattin, koska siinä on mahdollisuus koetella itseään ja fyysisiä ominaisuuksiaan sekä päästä toimimaan johtajana. Satunnaiset ihmiset ovat niitä, jotka valitsivat ammattin täysin muista syistä kuin edelliset neljä ryhmää. Heidän ammattinvalinta on ollut täysin spontaania, johtuen hetken mielijohteesta tai ulkoisista tekijöistä. (Surkova 2013, 114.)

4.2.2. Asunto-ongelmat

Puolustusministeriö tarjoaa palvelusasunnon Venäjän asevoimien upseereille. Oikeus palvelusasuntoon on:

- Upseereilla, jotka ovat solmineet työsopimuksen tammikuuhun 1998 mennessä
- Kansalaisilla, jotka on nimitetty virkaan/tehtävään sotilasammattillisesta oppilaitoksesta valmistuessaan
- Upseereilla, jotka ovat solmineet ensimmäisen työsopimuksensa vuoden 1998 tammikuun jälkeen
- Vänrikeillä, kersanteilla ja matruuseilla, jotka ovat solmineet työsopimuksen vuoden 1998 jälkeen
- Kansalaisilla, jotka suorittavat asepalvelusta suljetuissa sotilaskaupungeissa. (Боевое братство. Служебное жилье для военнослужащих... (viitattu 21.03.2019))

Upseerien asunto-ongelmat ovat olleet vuodesta 2012 lähtien voimakkaasti esillä (Gannenکو 2018. Rusmirror.ru. (viitattu 12.03.2019)). Asuntoja ei ole ollut tarpeeksi tai niitä on ollut mahdotonta saada erinäisten syiden takia. Tapaukset, joissa asuntoja on aloitettu rakentamaan ja niiden rakentaminen on keskeytetty budjetin loputtua, on monia. Ongelmat asuntojen kanssa ovat saaneet venäläiset upseerit perheineen osoittamaan mieltään useaan otteeseen. Esimerkiksi Moskovan alueella on pidetty mielenosoituksia koska moni upseeri perheineen on asunnoton jo monta vuotta peräkkäin. (Orlov 2016. Хлеб-соль вам... (viitattu 20.6.2018))

Lenta.ru -internetsivustolla on vuonna 2016 kirjoitettu artikkeli ”Хлеб-соль вам, дружиннички - Leipää ja suolaa teille, kaverit”. Artikkelissa kirjoitetaan kärjistetysti, että vuonna 2016 Venäjän puolustusministeriö jätti kodittomaksi lähes 10 000 aktiivipalveluksessa ja eläkkeellä olevaa upseeria, käyttäessään 70 miljardia ruplaa talojen rakentamiseen, joiden rakentaminen rahojen loputtua keskeytettiin. Näihin kodittomiin upseereihin, jotka kutsuvat itseänsä *kodittomaksi pataljoonaksi*, kuuluu muun muassa niitä, jotka ovat saaneet siirron Moskovan alueelle ja niitä, jotka ovat olleet sota- ja terrorisminvastaisten operaatioiden osantottajina. Perheet mukaan laskettuna heidän määränsä on lähes 40 000 ihmistä. Asunnot, joihin heidän piti muuttaa, seisovat rakentamattomina, sortuen sateista ja pakkasesta. (Orlov 2016. Хлеб-соль вам... (viitattu 20.6.2018))

Sotilaiden huoli on kasvanut tapahtuneen takia, koska asiakirjojen ja muiden todisteiden mukaan upseereiden piti saada asunto jo vuonna 2013. Rakentamiseen tarkoitettua 70 miljardia ruplaa, tuolloin 1,75 miljoonaa euroa, siirtyivät rakennusyhtiö CY-155:lle, jonka tehtävänä oli rakentaa talot upseereille. Vuonna 2013 asuntojen piti olla luovutuskunnossa, mutta tilanne oli valitettavasti aivan toinen; asunnot olivat keskeneräisiä, niihin ei ollut kytketty tietoliikenneverkkoja ja asiakirjat luovutusta varten olivat kesken. Asuntojen luovutusaikaa siirrettiin vuoden 2014 loppuun. Vuonna 2016 rakennusyhtiö CY-155:lle tuli konkurssi. (Orlov 2016. Хлеб-соль вам... (viitattu 20.6.2018))

”Хлеб-соль вам, дружиннички” -artikkelin kirjoitusajankohtana asuntojen loppuun rakentamiseen tarvittiin vielä 7 miljardia ruplaa lisää eikä puolustusministeriöllä ollut antaa kyseistä rahasummaan rakentamisen loppuun saattamiseen. Artikkelissa mainitaan, että vika ei missään tapauksessa ole rakennusyhtiön, vaan Venäjän puolustusministeriön. Puolustusministeriön tehtävä on tarjota asunto venäläisille upseereille eikä suinkaan rakennusyhtiön. Puolustusministeriö allekirjoitti rakennusyhtiön kanssa sopimuksen, jossa työn etenemisen ja sen valmistumisen seuraaminen sekä siihen puuttuminen ei ollut mahdollista. (Orlov 2016. Хлеб-соль вам... (viitattu 20.6.2018)) Koska uudempaa tietoa asiasta ei ole saatavilla, nykytilanne jää arvailujen varaan.

Venäjän puolustusministeriön asuntoasioiden päällikkö Sergei Pirogov kommentoi asunto-ongelmaa -asiaa vuonna 2016. Hän toteaa Lenta.ru -sivuston tekemässä haastattelussa, että vuoden 2014 puolesta välistä lähtien he ovat olleet tekemisissä tämän ongelman kanssa puolustusministeriössä. Pirogovin haastattelu hetkellä 26 taloa 60:stä oli rakennettu ja 4313 asuntoa oli jo asutettu. 1618 asuntoa oli jo osoitettu sotilaille ja odottivat uusia asujia. Pirogov korostaa, että puolustusministeriö hoitaa asiansa sovitulla tavalla. Esimerkiksi *kodittoman pataljoonan upseerit* eivät ole irtisanoutuneita upseerin virasta, joten he saavat joka kuukausi rahallista tukea. Heille maksetaan siviiliasunnon vuokra tai osoitetaan asunto palveluspaikalta. Sergei Pirogov toteaa, että 90-luvulla oli vielä kodittomia upseereita mutta nykypäivänä ei enää. Tarvittaessa puolustusministeriö tarjoaa upseerille väliaikaisesti asunnon jostain muualta, jos ei oma asunto ole vielä valmistunut. (Lenta.ru 2016. Столичное жилье... (viitattu 20.6.2018))

Venäjän puolustusministeriön asuntoasioiden päällikkö Sergei Pirogov lupasi Lenta.ru -sivuston tekemässä haastattelussa, että he tekevät kaiken mahdollisen, jotta upseereille voidaan tarjota asunto vuoden 2017 loppuun mennessä. Vuoden 2012 lopulla Venäjällä laskettiin olevan 82400 sotilasta vakituisen asunnon tarpeessa. Vuosien 2013–2016 välillä tuli 67 000 sotilasta lisää niistä, jotka rekisteröivät itsensä takaisin upseerin virkaan. Pirogovin mukaan puolustusministeriö tarjosi vuonna 2016 106,1 tuhannelle sotilaalle vakituisen asunnon. Asunnon tarpeessa oli vielä 30 000 sotilasta. Pirogovin haastatteluhetkenä palvelusasuntoja oli tarjottu kaikille hakijoille Tulassa, Kalugassa, Orelissa, Vladimirissa, Pietarissa sekä lähes 20 muussa kaupungissa. (Lenta.ru 2016. Столичное жилье... (viitattu 20.6.2018))

Venäjän puolustusministeriö muutti asuntojen tarjoamissääntöjä vuonna 2014. Sotilaille tarjottiin asuntoja jo asutetuista taloista tai vaihtoehtoisesti asumistukea. Ennen vuotta 2014 asuntoja tarjottiin ensisijaisesti tuoreista juuri rakennetuista kohteista. Vuosien 2014–2016 välillä maksettiin yhteensä 17500 asumistukea, joiden yhtenäinen summa oli 99,5 miljardia ruplaa. Keskimääräinen asumistuen määrä sotilasta kohden oli noin 5,4–5,5 miljoonaa ruplaa (68 000 €). Suurin asumistuki, 19,5 miljoonaa ruplaa, annettiin merivoimien upseerille, jolla oli tuolloin 11 lasta perheessä. (Lenta.ru 2016. Столичное жилье... (viitattu 20.6.2018))

Radio svoboda -internetsivuston 16. elokuuta 2015 julkaistussa artikkelissa ”Офицер без дома и наград - Upseeri ilman kotia ja mitaleita” kirjoitetaan siitä, kuinka Venäjän merivoimien eläkkeellä oleva everstiluutnantti Sergei Konovalov on odottanut asuntoa, joka hänelle sääntöjen ja asetettujen lakien mukaan kuuluisi. Lukuisien yritysten jälkeen Konovalov palautti Venäjän Federaation presidentti Vladimir Putinille omat mitalinsa ja palkintonsa, jotka hän ansaitsi Tšetšenian sodassa palvellessaan. Saadut mitalit hän palautti presidentille osoittaakseen vieläkin ratkaisemattoman ongelman, joka asevoimissa on eläköityneiden upseerien suhteen, ei protestoidakseen omaa tilannettaan. Tällaisia eläkkeellä olevia upseereita, jotka menettivät oikeutensa asuntoon kuten Konovalov, on Venäjällä tuhansia. (Rezunkov 2015. Офицер без дома и наград. (viitattu 6.9.2018))

Konovalov on osallistunut Pohjois-Kaukasian sotilasoperaatioihin, toiminut opettajana merivoimien sotilasakatemiassa ja antanut 23 vuotta omasta elämästään asevoimien palveluksessa. Konovalov erotettiin virasta terveyssyiden takia vuonna 2010 ja on tällä hetkellä eläkkeellä. Vuonna 2013 ilmeni, että hänellä ei ollutkaan enää oikeutta saada asuntoa, johon hänellä oli oikeus erotessaan asevoimien upseerinvirasta. Venäjän puolustusministeriö oli luvannut antaa asunnon Konovaloville. Konovalov pyrki kaksi kertaa oikaisemaan asuntoasian oikeustoimien kautta, mutta tuloksetta. Mielenkiintoisen Konovalovin asiasta tekee myös se, että ensimmäistä kertaa asiaa oikeuden kautta selvittäessä, oikeustuomari päätti asian täysin erinimisen henkilön suhteen kuin Konovalov Sergein. Artikkelissa mainitaan, että tämä kertoo oikeuslaitoksen toimimattomuudesta ja kyvyttömyydestä. (Rezunkov 2015. Офицер без дома и наград. (viitattu 6.9.2018))

Samassa tilanteessa kuin Konovalov ovat myös sotakorkeakoulujen pedagogit. Yksi heistä on everstiluutnantti nimeltä Andrei. Hän aloitti palveluksensa Venäjän asevoimissa vuonna 1989. Andrei on palvellut Kaukoidässä, opiskellut itsensä dosentiksi Venäjän asevoimissa ja toiminut opettajana ilmavoimien teknillisessä akatemiassa. Sukunimeänsä ja sen hetkistä palvelupaikkaa Andrei ei kerro artikkelin haastattelussa. (Rezunkov 2015. Офицер без дома и наград. (viitattu 6.9.2018))

Andrei aloitti asunnon jonottamisen vuonna 2009 ilman ongelmia. Vuoden 2014 lopulla tulivat kielteiset päätökset siitä, että hänellä ja muilla opettajakuntaan kuuluvilla sotilailla ei ole oikeutta saada asuntoa. Andrei korostaa, että puolustusministeriöltä tulevat päätökset ovat suoraviivaisia ja yleensä ilman mitään perusteluita. Kielteiset päätökset tulevat jo niille asunnoille, jotka on jo luovutettu, mutta ihmiset eivät vielä ole ehtineet muuttamaan tai niille asunnoille joissa ihmiset jo asuvat. Artikkelin kirjoitusajankohtana Andreilla oli asunto valmiina muuttamista varten. Asuntoon oli asiakirjat jo allekirjoitettu ja tarkastettu, mutta yhtäkkiä puolustusministeriöltä tulikin kielteinen päätös, että hänellä ei ole oikeutta asuntoon. Andrei korostaa, että tämä ongelma koskettaa tuhansia upseereita, eikä pelkästään opettajakuntaan kuuluvia, vaan myös sotilastutkimuslaitoksien tutkijaupseereita sekä komentajia, jotka olivat eläköityneet asevoimien palveluksesta reformin alkaessa Serdjukovin ja sitten Šoigun aikaan. (Rezunkov 2015. Офицер без дома и наград. (viitattu 6.9.2018))

Pietarin alueen sotilaiden äidit- järjestön lakimies Aleksander Peredruk kommentoi Radio Svobodan artikkelissa Konovalovin tilannetta. Peredruk toteaa, että vuonna 2014 tehdyn muutoksen jälkeen poistettiin oikeus saada puolustusministeriön tarjoama asunto niiden osalta, jotka eivät suorita sotilaille kuuluvia tehtäviä. Puolustusministeriö katsoi, että asunnot kuuluvat niille, jotka suorittavat sotilaille kuuluvia tehtäviä. Opettajakunta nähtiin sotilaan asemaa kuluttavana tekijänä, jonka takia heiltä poistettiin oikeus palvelusasuntoon. Palvelusasuntojen tarjoamiseen liittyvissä säännöissä lukee, että erotessaan asevoimien upseerin virasta terveydellisistä syistä tulisi upseerin saada asunto. Konovalovin asia on viety uudelleenkäsittelyyn ja se pyritään ratkaisemaan onnistuneesti. (Rezunkov 2015. Офицер без дома и наград. (viitattu 6.9.2018))

Российская Газета -internetsivustolla 25.06.2018 kirjoitetussa artikkelissa ”Квартира по личному номеру - Asunto henkilökohtaisella numerolla” kerrotaan siitä kuinka eräs Moskovan alueella palveleva upseeri sai asunnon ainoastaan kuukauden jonottamisen jälkeen. Artikkelin mukaan tämä moskovalaisen upseerin tapaus on yksi esimerkki monista ja siitä, että miten toimii asuntojen tarjoamisjärjestelmä Venäjän puolustusministeriössä nykyään. Venäjän puolustusministeriön asuntoasioiden päällikkö Sergei Pirogov kertoo artikkelin haastattelussa sen, että nykyään on kehitetty toimiva järjestelmä, joka mahdollistaa uusien tai jo asutettujen talojen asuntojen tarjoamisen niille upseereille joilla on siihen oikeus tai vaihtoehtoisesti oikeus asumislisään. Pirogov toteaa, että vuonna 2012 asuntotarve oli 82,4 tuhannella aktiivipalveluksessa ja eläkkeellä olevalla sotilaalla. Siitä hetkestä määrä on pienentynyt lähes kaksi ja puolikertaisesti ja nykyään asunnon tarvitsijoita on 32,1 tuhatta. Moskovan sotilasalueella asunnontarvitsijoita on vielä 6800, joista lähes 3000 sotilaille on jo tarjottu uusi juuri rakennettu tai kohta valmistuva asunto. Puolustusministeriön rakennuskompleksi lupasi, että vuoden 2018 loppuun mennessä jokainen Moskovan alueella asuntojonoon vuoteen 2015 mennessä rekisteröitynyt tulee saamaan asunnon. Kaikille muille, jotka eivät saa asuntoa ja eivät ole rekisteröityneet asuntojonoon vuoteen 2015 mennessä, maksetaan asumislisää. (Gavrilov & Petrov 2018. Квартира по личному... (viitattu 1.8.2018))

Vuonna 2014 Venäjällä otettiin käyttöön sotilaille maksettava asumislisä, jolloin asuntojen jonotusajat laskivat 1 ½ - 2 vuoden mittaisiksi. Asumislisän maksaminen on nopeuttanut selvästi asuntojen tarjoamista sekä tuonut täysin uuden mahdollisuuden sotilaille tehdä omia henkilökohtaisia valintoja asuinpaikkansa suhteen. Asumislisällä ei ole pakko hankkia kerrostaloasuntoa, vaan se voi olla esimerkiksi omakotitalo tai tontti, jolle sotilas rakentaa mitä haluaa. Vuonna 2018 suurin maksettu Asumislisä oli summaltaan 150 miljoonaa ruplaa ja se maksettiin eteläisen sotilaspiirin alueelle. Sotilasarvolla ei ole merkitystä siihen, että kuka saa asunnon nopeammin. Kaikki tapahtuu nykyään sähköisesti, upseerit ja muut sotilaat täyttävät asuntotarpeensa internetissä ”Алушта” -palvelussa, joka rekisteröi heidät automaattisesti asuntojonoon. (Российская Газета 2018. Квартира по личному... (viitattu 1.8.2018))

Vuonna 2005 otettiin käyttöön sotilaille tarkoitettu asuntolainapalvelu ”военная ипотека”. Palvelu oli alun perin tarkoitettu upseereille, jotka valmistuivat tai olivat vähän aikaa sitten valmistuneet sotilasoppilaitoksista. ”Военная ипотека” -palvelun avulla upseerit eri puolilta Venäjää ovat saaneet ostettua itsellensä oman henkilökohtaisen asunnon. Asuntolainapalvelu toimii seuraavalla tavalla; 3 vuoden päästä siitä hetkestä, kun on rekisteröinyt itsensä asuntolainapalveluun, on mahdollisuus saada lainaa asunnon ostamiseen. Venäjän puolustusministeriön asuntoasioiden päällikkö Sergei Pirogov toteaa Российская Газета -haastattelussa, että vuoteen 2024 mennessä ”военная ипотека” tulee olemaan tärkein asuntojenhankintapalvelu Venäjän asevoimissa. Vuosina 2005–2011 ”военная ипотека” -asuntolainapalvelun kautta oli hankittu 8500 asuntoa ja vuosina 2012–2018 hankittujen asuntojen määrä oli jo 86,6 tuhatta. Vuonna 2012 palvelua käytti 86 000 ihmistä ja vuonna 2018 heitä oli jo 220 000. Tämä osoittaa sen, että ihmiset ovat alkaneet luottamaan kyseiseen järjestelmään ja kyseiseen tapaan hankkia asunto. Vuonna 2017 palveluun rekisteröitiin 37 000 sotilasta, joka ylitti vuositavoitteen puolitoistakertaisesti. (Российская Газета 2018. Квартира по личному... (viitattu 1.8.2018))

4.3. Venäläisen upseerin ammatti

”Профессия офицера — это профессия людей, умеющих управлять, направлять и подчинять единой цели деятельность огромных воинских коллективов - Upseerin ammatti - Se on sellaisten ihmisten ammatti, jotka osaavat johtaa, ohjata sekä alistaa suuria sotilaskollektiiveja yhteiseen tavoitteeseen.” (Zhukovin ilma ja avaruuspuolustuksen sotilasakatemian näyttöesitys. (Viitattu 6.3.2019))

Venäjän asevoimien upseeriksi pääsee Venäjän federaation kansalainen, joka suorittaa hyväksytysti sotakorkeakoulun opinnot puolustusministeriön oppilaitoksessa tai federaation korkeakouluorganisaation sotilaskoulutuskeskukessa (Образование в Москве. Возможности офицерского... (Viitattu 04.03.2019)).

Kadetin valmistuessa sotakorkeakoulusta hänet nimitetään upseerin virkaan ja sijoitetaan palvelemaan valittuun palveluspaikkaan. Palveluspaikan valintaan vaikuttaa opiskelijan opintomenestys, tehty suoritusarviointi opiskelun ajalta, perhetilanne sekä opiskelijan ja hänen perhejäsentensä terveystilanne. Kadetit, jotka valmistuessaan sotakorkeakoulusta palkitaan kultaisella mitallilla tai diplomilla, ovat etuoikeutettuja valitsemaan palveluspaikan itse, puolustusministeriön laatiman järjestyksen mukaisesti. Valmistumisen jälkeen upseerin on palveltava vähintään viisi vuotta Venäjän asevoimissa. (Образование в Москве. Возможности офицерского... (Viitattu 04.03.2019)) *Vovan* nimimerkillä oleva kirjoittaja mainitsee @ответы -internesivuston foorumilla, että valmistumisen jälkeen on palveltava vähintään viisi vuotta, mutta hän on nähnyt myös kolmen vuoden sitoumuksia. Jos upseeri keskeyttää palveluksensa ennen sitoumusajan päättymistä, on hänen maksettava valtiolle takaisin sellainen summa rahaa, joka vastaa koulutuksesta aiheutuneita kustannuksia. (@ответы 2015. Сколько будет обязан служить в армии... (viitattu 28.03.2019)) Myöhemmin upseerin ura ja sen kehitys riippuvat upseerin valitsemasta aselajista, palveluspaikasta sekä omista henkilökohtaisista ominaisuuksista ja tavoitteista. (Золотухинская жизнь 2016. Профессия офицера.... (viitattu 06.03.2019))

4.3.1. Positiiviset asiat venäläisen upseerin ammatissa

Sotakorkeakoulusta valmistumisen jälkeen upseerit siirtyvät palvelemaan valittuun palveluspaikkaan. Palveluspaikassa heille tarjotaan palvelusasuntoa ja annetaan materiaalista tukea, vaatteita sekä erikoisvarusteita. Upseereille tarjotaan ilmaista lääkintähuoltoa ja heillä on käytävissä iso määrä sosiaalisia etuuksia. Näiden lisäksi joka kuukausi maksettava palkka lisää luottamusta tulevaisuuteen. (Leonova 2018. Офицер – это звучит гордо. (viitattu 12.3.2019))

Leonovan (2018) kirjoittamassa artikkelissa ”Офицер – это звучит гордо” on haastateltu artikkelin kirjoitushetkellä Kurskissa palvelevaa tykistöupseeria yliluutnantti Dimitri Kovalenkoa. Kovalenko kertoo haastattelussa, että hänen valmistuessaan opinnoista ja siirtyessään palveluspaikalle, hänelle tarjottiin heti palvelusasuntoa. Hänen ensimmäinen asunto oli solu-asunto. Kun Kovalenkon perheeseen syntyi lapsi, niin he muuttivat perheen kanssa toiseen palvelusasuntoon. Kovalenko on tyytyväinen työhönsä ja ei vaihtaisi ammattiaan toiseen, jos hänelle annettaisiin uusi mahdollisuus. Kovalenko sanoo haastattelussa, että hän tuntee vakautta ja katsoo luottavaisesti tulevaisuuteen. Kovalenko tietää, että hänellä on hyvä työ, palkka tulee aina ajoissa ja hänen perheensä on turvattu. (Leonova 2018. Офицер – это звучит гордо. (viitattu 12.3.2019))

Делай выбор -internetsivuston artikkelissa ”Профессия военного плюсы и минусы” kirjoitetaan sotilasammatin hyvistä ja huonoista puolista. (Делай выбор. Профессия военного... (viitattu 11.3.2019)) Artikkelissa on tuotu esille kolme positiivista asiaa sotilaan ammatissa:

1. Ensimmäinen positiivinen asia on palkka. Vuodesta 2012 lähtien sotilaiden palkkoja on nostettu melkein kolmenkertaisesti ja näin ollen raha onkin yksi isoin ja tärkein asia mietittäessä sotilaan ammatin positiivisia puolia. Siviiliopettajat ansaitsevat vieläkin pennejä verrattuna sotilaaseen, vaikkakin opettajan työ on tärkeää. Sotilaan perhe ei tule elämään kurjuudessa, koska heillä on aina edes jonkin verran rahaa.
2. Toinen positiivinen asia sotilaan ammatissa on eläke. Sotilaan eläkkeen määrä on artikkelin mukaan melko iso, koska Venäjän valtion budjetti sotilaseläkkeellä oleville on 557,79 miljardia ruplaa.
3. Kolmas positiivinen asia ovat etuudet, lisät joita maksetaan palkan ja eläkkeen päälle palveluksesta, olosuhteista ja pätevyydestä sekä monesta muusta asiasta.

Делай выбор -internetsivuston artikkelin mukaan venäläinen sotilas ei jää koskaan ilman valtion huomiota, koska hän on päivittäin palveluksessa valtion turvallisuuden ja järjestyksen puolesta. (Делай выбор. Профессия военного... (viitattu 11.3.2019))

Основная общеобразовательная школа № 33 -internetsivuston artikkelissa ”Профессия офицер” kirjoitetaan, että upseerin urakehitys on merkittävä asia upseerin ammatissa. Artikkelin mukaan upseerin ammatissa on jotain mihin pyrkiä, koska tehtävien tarjonta on laaja. (Основная общеобразовательная школа № 33. (Viitattu 16.2.2019))

Основная общеобразовательная школа № 33 -internetsivuston artikkelin mukaan Venäjän valtio tarjoaa Venäjän asevoimien upseereille ainakin seuraavia jatkuvia etuja:

- Maksettavat lisät erityisistä palvelusolosuhteista
- Erilaista materiaalista tukea. Myös lapsen syntymän tapauksessa.
- Korvaukset menoista palveluspaikan vaihtuessa
- Korvaus menoista sotilaan perheen lähtiessä lomalle
- Asumisolojen parantaminen
- Täysi paketti lääkintähuollon palveluita
- Mahdollisuus siirtyä eläkkeelle 20 palvelusvuoden jälkeen
- Terveys- ja henkivakuutus. (Основная общеобразовательная школа № 33. (Viitattu 16.2.2019))

4.3.2. Venäläisen upseerin ammatin vaatimukset ja upseeriopintoihin hakeutuminen

Venäjän puolustusministeriön asettamat vaatimukset upseerin ammattiin hakeutuville:

Venäjän puolustusministeriön sivuilla on ohjeet siihen, kuinka upseeriksi voi päästä. Ohjeiden alussa korostetaan sitä, että Venäjän asevoimien upseereilla on erityinen tehtävä. Venäläiset upseerit johtavat välittömästi hankalaa sotilasorganismia, joka takaa asevoimien toiminnan ja sen taistelunvalmiuden. Hakijalla tulee ehdottomasti olla hyvä terveys ja hänen tulee saada erikoiskoulutus sotilasakatemiassa. Nuoremman upseerin sotilasarvon luutnantti saa, kun suorittaa hyväksytysti sotaoppilaitoksen tai siviilisotaoppilaitoksen. (Venäjän PLM. Как можно стать офицером. (Viitattu 4.9.2018))

Venäjän valtion asettaman lain mukaisesti Venäläisiin sotaoppilaitoksiin ja siviilisotaoppilaitoksiin on oikeus hakeutua seuraavilla Venäjän kansalaisilla:

- Henkilöt jotka ovat 16–24-vuotiaita ja eivät ole suorittaneet varusmiespalvelusta.
- Venäjän kansalaiset 24 ikävuoteen asti, jotka ovat suorittaneet tai suorittavat parhaillaan varusmiespalvelusta.
- Sopimussotilaat, jotka suorittavat asepalvelusta Venäjän federaation puolustusministeriön määrittämällä tavalla (Venäjän PLM. Как можно стать офицером. (Viitattu 4.9.2018))

Upseeriopetukseen halukkaat suorittavat ammatillisen ja terveydellisen valintaprosessin hakiessaan upseerin opintoihin. Venäjän asevoimien ammattilaiset tarkastavat upseeriopintoihin hakeutuvien terveyden ja fyysisen kunnon, määrittelevät sotilasammattillisen suuntautumisen ja yksilön psykologiset ominaisuudet sekä erityispiirteet. Ammattilaiset määrittelevät hakijalle yleisen koulutustason. (Venäjän PLM. Как можно стать офицером. (Viitattu 4.9.2018))

Russianarmya.ru -internetsivuston ohjeistus upseerin ammattiin ja sen vaatimuksiin liittyen:

Russianarmya -internetsivustolla kirjoitetussa artikkelissa ”Хочу стать офицером!” korostetaan, että venäläiset upseerit nauttivat korkeaa kunnioitusta Venäjän yhteiskunnalta ja sen kansalaisilta. Syy korkeaan kunnioitukseen on Russianarmya -internetsivuston mukaan se, että upseerin ammatissa tulee esille ihmisen parhaat puolet kuten omistautuminen isänmaalle, rehellisyys, kiitollisuus ja vastuullisuus. Edellä mainitut parhaat puolet ovat russianarmya -internetsivuston mukaan perusominaisuuksia, jotka tulisi olla kunnossa sellaisella ihmisellä joka haluaa päästä upseerin ammattiin. Upseerin tulee läpikäydä vakava koulutus vahvistaakseen edellä mainittuja puolia itsessään. Siksi yksi tärkein edellytys upseerin ammatissa on saada sotilasammattillinen koulutus. Venäjän kansalaisille, jotka haluavat päästä upseeriksi ja läpikäydä koulutuksen saadakseen upseerin arvon, on tarjolla 55 sotakorkeakoulua ja 68 sotilasakatemiaa. Sotakorkeakouluista 36 on sotilasinstituutteja ja 11 sotayliopistoja. Sotilasintituutit ovat yleisimpiä upseereiden koulutuslaitoksia, joista upseerit valmistuvat ensimmäisiin tehtäviinsä. Oppilaitoksissa on mahdollisuus suorittaa opinnot erikoisupseerin virkaan 250 erilaiseen erityistehtävään. (Russianarmya.ru 2017. Хочу стать офицером! (Viitattu 4.9.2018))

Russianarmya -internetsivuston mukaan lähes jokaisella Venäjän federaation kansalaisella on mahdollisuus saada upseerin arvo. (Russianarmya.ru 2017. Хочу стать офицером! (Viitattu 4.9.2018)) Kyseinen väite kuulostaa melko absurdilta. Esimerkiksi jos sinulla on astma, iho-ongelma kuten psoriasis et pääse edes varusmiespalvelukseen (Miheeva 2019. По каким причинам... (Viitattu 18.03.2019)).

Upseeriopintoihin valitaan Venäjän kansalaisia jotka ovat 16–27-vuotiaita. Varusmiespalveluksessa olevia sotilaita, jotka eivät ole varusmiespalveluksen aikana saaneet nuoremman upseerin, vänrikin tai aliluutnantin, arvoa. Kansalaisia, jotka ovat suorittaneet asepalveluksen 24 ikävuoteen mennessä ja ovat saaneet toisen asteen yleisen tai ammatillisen koulutuksen. Upseeriopintoihin hakeutumista varten vaaditaan henkilötiedot, työ- ja opiskelutiedot, kopio toisen asteen koulutuksen todistuksesta sekä henkilön valokuva 4,5 x 6cm kokoisena. (russianarmya.ru 2017. Хочу стать офицером! (Viitattu 4.9.2018))

Alustavat valinnat upseeriopintoihin suoritetaan vuosittain 15. toukokuuta mennessä kutsunta-toimistojen/-lautakuntien toimesta. Alustavat valinnat suoritetaan seuraavilla kriteereillä; ikä, koulutus, terveydentila, psykososiaaliset ja psyykkis-fyysiset ominaisuudet. Joka vuosi kesäkuun loppuun mennessä päätetään lopullisesti opintoihin valitut. Upseeriksi opiskelevat sotilaat aloittavat opintonsa valintapisteiden määrittämässä keskiarvojonossa. (russianarmya.ru 2017. Хочу стать офицером! (Viitattu 4.9.2018))

4.3.3. Venäläisen upseerin sotilasammattilliset piirteet ja ominaisuudet

Puhuessa venäläisestä upseerista on hyvä tietää millaisia piirteitä hän edustaa omassa ammatikunnassaan ja maansa asevoimissa. Venäjän puolustusministeriön mil.ru -sivustolla kirjoitetaan venäläisen upseerin sotilasammattillisista piirteistä. Venäläiselle upseerille ominaiset piirteet on kuvattu Venäjän puolustusministeriön toimesta.

Mil.ru -sivustolla venäläistä upseeria kuvataan sellaisena ihmisenä ja toimijana, jolla on paljon erityistä ja erikoista tietotaitoa sekä osaamista, joka tekee upseerista ammattilaisen omassa työssään. Upseeri on kykenevä suorittamaan taistelutehtävät kaikissa olosuhteissa. Upseerin sotilasammattillisiin ominaisuuksiin kuuluu osaaminen, kurinalaisuus, vahva tahto, organisointi- ja johtamistaidot, luovuus sekä psykologiset ja fyysiset ominaisuudet. Sotilasammattillinen pätevyys on ominaista sotilasammattilliselle osaamiselle, joka on välttämätöntä palveluksessa suoritettavien tehtävien luotettavalle suorittamiselle. Venäläisen upseerin tietämys, taito, kyvyt ja niiden laajuus sekä sisältö, määräytyvät tehtävää koskevien vaatimusten mukaisesti. (Venäjän PLM. Военно-профессиональные качества... (viitattu 5.9.2018))

Kuri ilmenee upseerin sisäisenä vakaumuksena. Kurinalaisuus tarkoittaa upseerin osalta myös sitä, että hän noudattaa lakia, sotilasvalaa sekä kykenee kontrolloimaan ja hallitsemaan käyttäytymistään kaikissa tilanteissa. Upseeri on johtamistoiminnassaan määränpäättietoinen, itsenäinen, päättäväinen, sitkeä tavoitteiden saavuttamisessa, vaativa itselleen sekä alaisilleen saamalla heidät toteuttamaan tehtävänsä kunniallisesti kaikissa tilanteissa. Organisoitokyvyn osalta upseerin tulee osata valita oikeat tekijät eri tehtäville sekä jakaa vastuut eli delegoida oikein alaisensa kesken. Upseerin tulee saada alaisensa nopeasti liikkeelle suorittamaan käskettyä tehtävää, tiukasti johtaa alaisiaan ja ryhmiään taistelutilanteessa. (Venäjän PLM. Военно-профессиональные качества... (viitattu 5.9.2018))

Venäjän puolustusministeriön artikkelin mukaan upseerin tulee luoda omaan työyhteisöönsä miellyttävä moraalinen ja psykologinen työympäristö. Luovuuden osalta upseerin tulee löytää tehokkaasti uusia keinoja omalle yksikölle annettujen tehtävien sekä niistä tulleiden ongelmien ratkaisemiseksi. Psykologisista piirteistä upseerilta vaaditaan psyykkistä kestävyyttä, kykyä suunnistaa ja uudelleen ohjautua nopeasti vaihtuvissa tilanteissa, kykyä kestää vaikeuksia ja erilaisia koettelemuksia sekä ylittää pelkonsa. (Venäjän PLM. Военно-профессиональные качества... (viitattu 5.9.2018))

Штаб.су -internetsivuston artikkelissa ”Качества офицера. О личной примерности офицерского состава при выполнении служебных обязанностей” kirjoitetaan venäläiselle upseerille välttämättömistä moraalisista ominaisuuksista (Штаб.су. Качества офицера. (Viitattu 21.03.2019)). Moraaliset ominaisuudet on luokiteltu Штаб.су -internetsivuston artikkelissa seuraavalla tavalla (kolme tärkeintä ominaisuutta on listattu pääkohdan perään):

- Upseerien ominaisuudet suhtautumisessa isänmaahan: patriotismi, omistautuminen isänmaan puolesta ja vastuullisuus
- Upseerien ominaisuudet suhtautumisessa työhön ja palvelukseen: miehisuus, kestävyys ja tyyneys/maltti
- Upseerien ominaisuudet suhtautumisessa muita ihmisiä kohtaan: kollektiivisuus, oikeudenmukaisuus ja anteliaisuus
- Upseerien henkilökohtaiset ominaisuudet: nöyryys, ylpeys ja vaativuus.

Штаб.су -internetsivuston mukaan upseerin kunnia eli *офицерская честь* on erityinen ominaisuus, koska se pitää sisällään suurimman osan upseerin moraalisista piirteistä. Moraalisten ominaisuuksien muodostuminen on monimutkainen ja vaikea prosessi. Ne syntyvät systemaattisesti koulutus- ja oppimisvaikutuksista. (Штаб.су. Качества офицера. (Viitattu 21.03.2019))

4.3.4. Venäläisen upseerin ammattiin rekrytointi internetissä

Tässä luvussa keskityn internetin kautta saataviin sivustoihin, jotka antavat tietoa venäläisen upseerin ammattiin hakeutumisesta Venäjällä. Muiden rekrytointitapojen kuten esimerkiksi televisiomainosten, paikallislehtien tai nuorten keskuudessa pidettyjen rekrytointitilaisuuksien tutkiminen on tässä tutkimuksessa mahdotonta, koska se vaatisi syvällistä perehtymistä ja fyysistä olemista Venäjällä. Tämän kappaleen tavoitteena on saada tietoa siitä, että mikä on venäläisen upseerin rekrytoinnin tilanne internetissä. Saavatko ihmiset tietoa upseerin ammatista ja siihen hakeutumisesta sitä halutessaan ja jos he sitä saavat, niin onko saatu tietoa tarpeeksi kattavaa.

Google tai Yandex -internethakupalveluilla haettaessa hakusanoilla ”на офицера - upseeriksi”, ”как стать офицерам - kuinka päästä upseeriksi” ja ” как стать офицером российской армии? - kuinka päästä Venäjän asevoimien upseeriksi?” saa hakutuloksia, jotka kertovat suoraan sen, että mitkä internetsivustot ovat tärkeimpiä rekrytointikanavia ja miltä sivustoilta saa konkreettista tietoa upseeriksi hakeutumisesta. Hakutulokset osoittavat, että konkreettisinta, luotettavinta ja monipuolisinta tietoa upseerin ammattiin hakeutumisesta antoivat seuraavat internetsivustot:

- Venäjän puolustusministeriön internetsivusto mil.ru
- Venäjän armeijan internetsivusto russianarmya.ru
- Asepalveluksessa oleville ja kutsuntaikäisille tarkoitettu info- ja konsultaatiosivusto armiyahelp.ru

Edellä mainitut kolme sivustoa ovat tärkeimpiä ja näkyvimpiä internetsivustoja joista saa ajankohtaisinta tietoa upseerinuralle hakeutumisesta ja asevoimien toiminnasta yleensäkin.

Muut hakutuloksissa esille tulleet sivustot olivat luotettavuuden kannalta huonoja vaihtoehtoja johtuen sivustojen tekijästä, joka oli joku muu kuin Venäjän asevoimat, sekä suppeasta informaatiosta upseerin ammattiin hakeutumiseen liittyen.

Mil.ru -internetsivusto upseeriksi rekrytoinnin näkökulmasta:

Venäjän puolustusministeriön ylläpitämä internetsivusto Mil.ru antaa kattavasti tietoa Venäjän asevoimista sekä sen eri osa-alueista. Upseeriksi hakeutumisesta sivusto antaa viralliset tiedot siitä, että kuka upseeriksi voi hakeutua.

Huonoa Venäjän puolustusministeriön mil.ru -internetsivustossa on se, että se antaa silti melko suppeasti tietoa siitä, että miten upseeriksi voi päästä. Sivustolla on määritetty ainoastaan tärkeimmät vaatimukset kuten ikä ja asepalvelus. Tärkeimmät asiat kuten ohjeet hakeutumisesta sotaoppilaitoksen pääsykokeisiin, hakupaperit joita pitää täyttää tai puhelinnumerot joihin soittaa, puuttuvat sivustolta täysin. (Venäjän PLM. Как можно стать... (viitattu 4.9.2018)

Mil.ru -internetsivustolla on mahdollisuus edetä koonnossivulle kaikista Venäjän federaation sotaoppilaitoksista, jossa voi valita haluamansa oppilaitoksen. Sivustolla on mahdollisuus lähettää kysymys sähköpostin kautta.

Russianarmya.ru -internetsivusto upseeriksi rekrytoinnin näkökulmasta:

Russianarmya.ru -internetsivustolla on selkeät ohjeet siitä, että miten upseeriksi voi päästä. Ohjeet ammattiin hakeutumisesta ovat hyvin selkeät. Sivustolta löytyy tietoa siitä, että mitä vaatimuksia hakijan tulee täyttää yksilönä sekä mitä papereita ja toimenpiteitä tulee tehdä upseeriksi hakeutumiseen liittyen.

Huonoa tässä sivustossa on se, että puhelinnumeroita tai sähköpostiosoitteita joihin olla yhteydessä hakeutumiseen liittyen ei ole. On ainoastaan ohje siitä, että jos haluat päästä opiskelemaan upseeriksi sotaoppilaitokseen, niin ole yhteydessä oman asuinpaikkakuntasi kutsuntalautakuntaan/-toimistoon. (russianarmya.ru 2017. Хочу стать офицером! (Viitattu 4.9.2018))

Armiyahelp.ru -internetsivusto upseeriksi rekrytoinnin näkökulmasta:

Armiyahelp.ru on asepalveluksessa ja kutsuntaiässä oleville ihmisille tarkoitettu informaatio- ja konsultaatiosivusto. Upseeriksi rekrytoinnin näkökulmasta armiyahelp.ru -internetsivusto antaa selkeät ohjeet siitä, että miten ja millä tavalla upseeriksi voi päästä. Sivustolla on tarkasti määritetty ohjeet siitä, että mitä asiakirjoja ja papereita hakijan on toimitettava sekä millä tavalla valinnat upseerin ammattiin suuntaaviin opintoihin tehdään. Armiyahelp.ru -internetsivustolla on mahdollisuus pyytää ilmaista konsultaatiota sivustolla ilmoitetuilta juristeilta. (Armiyahelp.ru. Как можно стать.... (Viitattu 18.03.2019))

Yhteistä näille kolmelle internetsivustolle on se, että ne antavat selkeät ohjeet siitä, että kuka voi päästä upseerin ammattiin suuntaaviin opintoihin. Upseeriopintoihin hakeutumiseen liittyvät ohjeet olivat selkeimmät russianarmya.ru ja armiyahelp.ru internetsivustoilla.

Venäjän asevoimilla ei ole yhtä kattavaa upseerin ammattiin hakeutumiseen tarkoitettua rekrytointisivustoa, kuten Suomen Puolustusvoimien upseeriksi.fi -internetsivusto. Suomen Puolustusvoimien upseeriksi.fi -internetsivusto antaa laajasti tietoa siitä, että kuka voi päästä upseeriksi Suomessa sekä miten opinnot etenevät ja mitä koulutusohjelmia on valittavana (Upseeriksi.fi. МРКК. (viitattu 18.03.2019)). Venäjän asevoimien upseerin ammattiin tarkoitettujen rekrytointisivustot ovat paljon suppeampia verrattuna Suomen Puolustusvoimien upseeriksi.fi -internetsivustoon.

4.3.5. Upseereita yhdistävät tekijät ja arvot

Arvot sekä yhtenäiset tekijät ovat yhteiskunnassa yleisesti hyväksytyjä, yksilön henkilökohtaisia tai yhteisöjen asettamia arvoja, jotka yhdistävät eri ammattiryhmiä tai yhteisöjä ryhmänsä sisällä sekä ohjaavat ihmisiä tekemään valintoja ja ovat melkeinpä kaiken toiminnan perusta (Arvotesti. Arvon määrittely ja merkitys. (viitattu 19.03.2019); Kempainen 2002, 1).

Yleensä tärkeimpiä arvoja, jotka koskevat minkä tahansa maan upseeristoa, ovat isänmaa ja sen puolustaminen, perhe, oman maansa asevoimien perinteet ja niiden vaaliminen tuleville sukupolville. Puhuesssa venäläisestä upseerista käytetään Venäjällä hyvin usein sanontaa *офицерская честь* eli upseerin kunnia. Se pitää sisällään paljon arvoja ja sääntöjä, jotka kuuluvat upseerin ammattiin sekä upseerina olemiseen ja joita jokaisen upseerin tulisi vaalia aina palvellessaan isänmaata. Upseerin kunnia on upseerin elämän eettisyyden perusta sekä valon pilkahdus palveluksen ja jokapäiväisen toiminnan monimutkaisessa labyrintissa. (Valeev 1991. *Офицерская честь*. (viitattu 19.03.2019))

Inozemtsev (2012) kirjoittaa Voronežin ilmavoimien teknillisessä yliopistossa tehdyssä tutkielmassaan ”Кодекс чести Российских офицеров - От прошлого к будущему” siitä, että upseerin kunnia pitää sisällään alaisista sekä itsestään huolehtimisen. Inozemtsevin (2012) mukaan upseerin kunnia tarkoittaa syvää velvollisuutta, ylpeyttä omasta ammatistaan, kunnianhimoa, upseerin henkilökohtaista ihmisarvoa ja valtion lakien noudattamista. (Inozemtsev 2012, 4.) Inozemtsev (2012) tuo tutkielmansa päätelmissä jyrkästi esille sen, että huolimattomasti pukeutunutta upseeria ei voi olla. Työtä tehdessään upseerin kunnia eli *офицерская честь* vaatii sitä, että työ tehdään suurella huolellisuudella, taidolla ja mahdollisimman isolla hyödyllä. Jos upseeri ei ole taisteluvälmiudessa, niin hänen on silti käyttäytyttävä kuin mallikansalainen, kantaessaan uniformua muiden ihmisten nähdessä, koska häneen kohdistuu aina kaikista korkeimmat vaatimukset. (Inozemtsev 2012, 17) Inozemtsev (2012) muistuttaa siitä jokaisen esimiehen, riippumatta heidän arvosta ja tehtävästä sekä vallitsevasta tilanteesta, pitää aina muistaa, että he eivät ainoastaan *komentele* alaisiaan. Esimiesten tulee tiedostaa se, että heillä on kunnia eli *честь* komentaa ja johtaa alaisiaan. (Inozemtsev 2012, 17.)

28. kesäkuuta 2018 Venäjän federaation presidentti ja asevoimien ylipäällikkö Vladimir Putin kertoi Kremlissä järjestetyssä sotakorkeakouluista valmistuneiden upseereiden vastaanottojuhlassa siitä, että mikä on Venäjän armeijan ja laivaston hengellinen perusta. Putin sanoi, että jo vuosisatojen ajan Venäjän upseeristo on ollut luotettava isänmaan puolustaja. Parhaimmat komentajat erottuivat aina joukosta heidän päättäväisyydellään ja taipuvalla tahdollaan, alaisien kunnioituksella ja valmiudella uhrata itsensä isänmaansa sekä taistelutovereidensa puolesta. (Lenta.ru 2018. Путин раскрыл источник... (viitattu 1.8.2018))

Putinin sanojen mukaan näiden suurien perinteiden jatkuvuus on nykyajan Venäjän asevoimien henkinen ja moraalinen perusta, joka on voiman ja lujouden lähde nykyisille sekä tuleville sukupolville. (Lenta.ru 2018. Путин раскрыл источник... (viitattu 1.8.2018)) Putinin sanoista voi päätellä sen, että perinteiden vaaliminen, niiden noudattaminen ja tärkeyden osoittaminen tuleville upseerisukupolville on erittäin tärkeä ja yhdistävä tekijä venäläisten upseereiden keskuudessa. Jokaisessa maassa, jossa on asevoimat tai puolustusvoimat, perinteet merkitsevät isoa osaa tulevien ja nykyisten sukupolvien kasvatuksessa, joten ne toimivat yhdistävinä tekijöinä myös muualla kuin Venäjällä. (Forsling 2016. Some Military Traditions Are... (viitattu 01.04.2019))

Vuonna 2003 venäläisen dosentti Solovjevin tekemässä tutkimuksessa ”Менталитет российского офицера: Вызовы XXI века” tutkittiin venäläisen upseerin mentaliteettia. Solovjevin tutkimuksen (Solovjev 2003, 60) mukaan merkittävimpiä arvoja ja tekijöitä upseerin ammatissa vuonna 2002 olivat:

- Kuulua ryhmään jolle on tärkeää sotilaallinen kunnia ja arvokkuus (33,6 %)
- Osallistuminen isänmaan puolustamiseen (29,5 %)
- Ammatin mielenkiintoisuus (40,4 %)
- Asunto-ongelmien ratkaiseminen (34,7 %)
- Auttaa perhettä taloudellisesti (29,4 %)
- Pysyä hyvässä fyysisessä kunnossa (12,3 %)
- Saavuttaa korkea sosiaalinen asema ammatin avulla (15,9%)
- Suvun perinteiden vaaliminen (18,5 %)
- Sotilaalliset perinteet, rituaalit ja uniformu (7,9 %)

Solovjevin (2003) mukaan eurooppalaiselle mentaliteetille tunnusomainen käsite vapaus ei ole kyennyt saamaan paikkaansa ja muodostumaan venäläisten upseerien keskuudessa. Vapauden sijasta on tahto, joka tekee venäläisistä upseereista pitkäjänteisiä, vaatimattomia, rohkeita ja uhrautuvaisia. (Solovjev 2003, 58.)

5. POHDINTA

5.1. Johtopäätökset

Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia, *millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä*. Tutkimuksen päätutkimuskysymykseen vastasin kolmen alatutkimuskysymyksen avulla: *mikä on venäläisen upseerin asema nykyaikaisessa venäläisessä yhteiskunnassa, mitä ongelmia ja haasteita upseeristo kokee nykyaikana ja millainen on venäläisen upseerin ammatti?*

Venäläinen upseeri on kovatahtoinen, pitkäjänteinen, rohkea, nöyrä ja uhrautuvainen. Kaikkia venäläisiä upseereita yhdistää upseerin kunnia eli *офицерская честь*, joka pitää sisällään arvoja ja sääntöjä, jotka kuuluvat upseerin ammattiin sekä upseerina olemiseen ja joita jokaisen upseerin tulisi vaalia aina palvellessaan isänmaata. Perinteiden vaaliminen, niiden noudattaminen ja tärkeyden osoittaminen tuleville upseerisukupolville on tärkeä ja yhdistävä tekijä venäläisten upseereiden keskuudessa. Venäläisen upseerin asema nykyaikaisessa venäläisessä yhteiskunnassa on hyvällä tasolla, upseerin ammattia arvostetaan asevoimissa ja sen ulkopuolella. Tutkimustulokset osoittivat, että nykypäivän upseerin asemaa harvoin verrataan Neuvostoliiton aikaan tai välittömästi sen romahduksen jälkeiseen aikaan. Lähes kaikissa tutkimustuloksissa upseerin asema oli tarkasteltuna 2000-luvun alusta tähän päivään ja vertailu neuvostoaikaan oli vähäistä. Nykypäivän venäläisille upseereille Neuvostoliiton romahtamisen jälkeiset sekasorron ajat ovat siis historiaa.

Venäjän valtio ja sen asevoimat ovat onnistuneet nostamaan upseerien arvostusta yhteiskunnassa verrattuna Neuvostoliiton romahduksen jälkeiseen aikaan sekä 2000-luvun alkuun. Nykypäivänä venäläinen upseeri nauttii yhteiskunnan arvostusta ja ansaitsee keskimäärin parempaa palkkaa kuin siviiliväestö. Venäläisillä upseereilla on oikeus hyvätasoiseen eläkkeeseen 20 palvelusvuoden jälkeen. Upseereille tarjotaan ilmaista palvelusasuntoa ja heillä on käytössään paljon erilaisia sosiaalisia etuuksia työssään ja elämässään. Upseereilla on mahdollisuus pitää perhe mukanaan lähes aina kun he vaihtavat palveluspaikkaa, mutta se ei yleensä mene ongelmitta. Perheen muuttaessa upseerin perässä uudelle palvelus- ja asuinpaikalle kohtaavat he yleensä ongelmia. Ongelmat liittyvät usein sopeutumiseen uudella asuinpaikalla sekä sosiaalisten kontaktien katoamiseen, jotka oli luotu aikaisemmassa asuinpaikassa. Myös masennuksen ilmeneminen usein muuttavissa upseeriperheissä ja sen jäsenissä on yleistä.

Valmistuessaan upseerin ammattiin upseerilla on käytössä monipuoliset etuudet, jotka motivoivat upseereja tehokkaaseen työntekoon mutta jos etuisuuksien saamisessa ja niiden hyödynnettävyydessä on ongelmia, ne varmasti vaikuttavat negatiivisesti upseerin elämänlaatuun ja työhön keskittymiseen. Vaikka Venäjän valtio on pinta-alaltaan maailman suurin ja sen aktiivipalveluksessa olevien upseerien määrä on suuri, tehtyjen etuisuuksien parantamiskimyksistä huolimatta upseeriston keskuudessa ilmenee haasteita kaikilla tasoilla edelleenkin.

Nykypäivän sosiodemografisista näkökulmista katsottuna venäläinen upseeri on keskimäärin hieman päälle 30-vuotias, korkeakoulutettu, perheellinen, naimisissa ja solminut työsopimuksen Venäjän asevoimien kanssa viiden vuoden määräajaksi. Suurin osa venäläisistä upseereista palvelee keskisessä tai läntisessä sotilaspiirissä; maavoimissa tai merivoimissa. Venäläisten upseerien työsopimusten pituus on tutkijan näkökulmasta huolestuttava; suurin osa upseereista tekee työsopimuksen viideksi vuodeksi tai lyhyemmäksi ajaksi. Valmistuessa upseeriksi johtavista opinnoista Venäjällä, on upseerin palveltava vähintään viisi vuotta asevoimissa, mutta myös lyhyempiäkin sitoumuksia on tehty. Valtiolle on maksettava takaisin koulutuskustannuksia vastaava summa, jos eroaa palveluksesta ennen sitoumusajan päättymistä.

Vain joka kymmenes upseereista solmii vakituisen työsopimuksen eläkeikään asti. Tässä on selkeä ero esimerkiksi Suomen puolustusvoimien kanssa. Suomalaisen upseerin valmistuessa sotilastieteiden kandidaatin opinnoista solmii hän määräaikaisen työsopimuksen 10 vuodeksi ja valmistuessaan sotatieteiden maisterikurssilta hänelle tarjotaan vakituista työsuhdetta. Suomen puolustusvoimissa sitoumusaika kandidaatinopinnojen jälkeen on kolme vuotta ja maisteriopinnojen jälkeen kaksi vuotta. Venäjällä upseerin ammattiin valmistunut henkilö pitäisi sitouttaa melko nopeasti vakituisella työpaikalla ja hyvillä työehdoilla. Liian lyhyiden työsopimusten solmiminen helpottaa varmasti eropäätöksen tekemistä asevoimien palveluksesta työsopimuksen päätyttyä ja asevoimien henkilöstön pysyvyys ja osaaminen kärsivät. Toisaalta viiden vuoden työsopimusten määrä kertoo myös sen, että iso osa upseereista on nuoria upseereita, jotka ovat valmistuneet 1-5 vuotta sitten upseeriksi johtavista opinnoista.

Venäläisten upseerien ikäjakautumassa on nähtävissä selkeää epätasapainoa, lähes puolet upseereista on 25-30-vuotiaita ja alle 25-vuotiaita on vain 13,2 %. Venäjän asevoimissa viimeaikaiset upseereiden henkilöstörakenteeseen kohdistuneet muutokset ovat muokanneet ikärakennetta niin, että nuorempien upseerien määrää on lisätty ja korkeampien upseereiden virkoja on vähennetty

Upseerien erotessa Venäjän asevoimien palveluksesta on heille tarjolla töitä siviilissä, mutta suurimmaksi osaksi tarjonta on matalapalkkaista. Erotessaan palveluksesta upseerit kohtaavat yleensä suuria ongelmia johtuen eron aiheuttamasta stressistä, siviilipuolen matalapalkkaisesta työtarjonnasta, muutosta sekä jatkokouluttautumisesta. Ongelmien kohtaaminen erotessa työpaikasta on yleistä. Eron jälkeen ihmisen elämään tulee iso muutos ja ihminen saattaa joutua täysin tyhjän päälle. Venäläisten upseereiden kohtaamat ongelmat erotessa asevoimien palveluksesta ovat normaaleja sekä yleisiä ongelmia. Oman elämän jatkaminen ja sen eteenpäin vieminen on aina yksilöstä kiinni, hänen motivaatiosta menestyä, halusta tehdä töitä sekä elää. Jokainen ihminen on yksilö, josta kukin kokee ja käsittelee eron aiheuttamat ongelmat omalla tavallaan.

Venäläisen upseerin palkkaus on hyvä ja korkeampi kuin siviilissä työskentelevillä ihmisillä. Upseereiden varakkuus vaihtelee paljon riippuen palveluspaikasta, joten tutkijan mielestä venäläisten upseerien kannattaa menestyä upseeripainnoissa ja valita sellainen palveluspaikka, jossa maksetaan enemmän palkkaa. Venäläisten upseeriperheiden tärkein tulolähde on upseerin ansaitsema palkka. Venäjän valtio on nostanut venäläisten upseereiden palkkausta viime vuosien aikana rajusti. Vielä 2000-luvun alussa upseerien palkkaus oli matala, mutta nykypäivänä tilanne on täysin erilainen. Nykyaikana venäläinen upseeri pystyy vaikuttamaan paljon oman palkkatulonsa määrään omalla työpanoksellaan ja korottamaan sitä peruspalkan lisäksi maksettavilla erilaisilla lisillä, mutta keskimääräiset kuukausiansiot ovat suomalaisiin verrattuna pienet. Vertaillen suomalaisten upseerien palkkatasoa venäläiseen, pitää ottaa huomioon Venäjän erilainen elintaso, jossa tuotteet ja palvelut maksavat useimmiten huomattavasti vähemmän kuin Suomessa. Kuitenkin venäläisten upseerien palkkauksen nostaminen on selkeästi nostanut ammatin arvostusta ja lisännyt halukkuutta hakeutua upseerin uralle.

Elämänlaadun osalta upseerit ja heidän perheensä ovat Venäjän federaation keskitasoa. Venäläiset upseerit ovat suurimmaksi osaksi tyytyväisiä omaan työpaikkaan ja työympäristöön, mutta upseereiden puolisoitten tilanne on täysin erilainen. Puolisot joutuvat tekemään pääasiassa matalapalkkaista työtä eivätkä löydä koulutustasoaan vastaavaa työtä, joka aiheuttaa muun muassa taloudellista ja ympäristöön liittyvää tyytymättömyyttä. Upseerit ja heidän perheensä toivovat, että palveluspaikan, jossa he yleensä myös asuvat, kulttuuri- ja virkistystoimintaa kehitettäisiin nykyaikaa vastaavaksi.

Venäjällä upseereiden keskuudessa suurimman ongelman ja haasteen aiheuttaa palvelusasunnon saaminen. Vieläkin monet upseerit ja heidän perheensä joutuvat jonottamaan 1,5-2 vuotta saadakseen palvelusasunnon, mutta tilanne on muuttunut huomattavasti parempaan suuntaan aikaisempiin vuosiin verrattuna. Venäjän valtio on mahdollistanut asumislisän maksamisen niille upseereille, joille ei pystytä tarjoamaan asuntoa tai jotka haluavat hankkivat vuokra-asunnon itse. Ilmaisen palvelusasunnon tarjoaminen sotilaille on melkein mahdotonta sotilaiden suuren määrän vuoksi ja asuntoihin liittyvät ongelmat ovat vielä pitkään arkipäivää monen venäläisen upseerin elämässä

Ilmaisten palvelusasuntojen jonotusajat ovat lyhentyneet vuoden 2010 jälkeen, mutta Venäjän puolustusministeriön antama asunnon odotusaika 1,5-2 vuotta ei ole taes asunnon saamisesta asetetussa ajassa. Esimerkiksi lapsiperheet voivat olla hankalassa tilanteessa, kun ilmaista palvelusasuntoa joutuu odottamaan pitkään ja tilannetta ei helpota se, että puolustusministeriön maksama asumislisä itse vuokrattuun asuntoon ei yleensä kata koko asunnon vuokraa vaan se on pieni osa asunnon vuokratukustannuksista.

Venäläisen upseerin on mahdollista hakea lainaa omaan asuntoon ”военная ипотека” -lainapalvelusta. Palvelu on todella suosittu sotilaiden keskuudessa, jossa se nähdään positiivisena asiana asunto-ongelmissa, vaikka se onkin täysin eri asia kuin Venäjän puolustusministeriön tarjoama ilmainen palvelusasunto. Lainapalvelun toiminta on tutkijan mielestä erikoinen, lainaa saadakseen on ensin rekisteröidyttävä lainapalveluun, joka on mahdollista tehdä upseeriksi valmistuttuaan ja vasta kolmen aktiivipalvelusvuoden jälkeen on oikeus saada asuntoon lainaa.

Venäjän puolustusministeriö laati sosiaalisen kehityksen strategian vuosille 2008–2020. Strategiassa esille tuodut ongelmat, jotka liittyvät esimerkiksi toimeentuloon, asumiseen tai lääkintähuoltoon, koskettavat venäläisten upseerien lisäksi myös muita asevoimissa palvelevia kuten aliupseereita, varusmiehiä ja siviilihenkilöstöä. Edellä mainitut ongelmat vaikuttavat varmasti osaltaan palvelusmotivaatioon ja vaikka Venäjän asevoimat ovat nostaneet viime vuosina upseereiden palkkoja, parantaneet elinoloja ja kehittäneet muita etuisuuksia, parannettavaa edelleen on.

Talous- ja asunto-ongelmien ratkaiseminen on erittäin suuri syy upseeriuralle lähtemiseen. Voidaankin kysyä, onko upseerituralle hakeutuneet talous- ja asunto-ongelmaisia? Tutkimustulosten perusteella on. Suurin osa upseerituralle lähtevistä ihmisistä Venäjällä on 20–25-vuotiaita nuoria. Heidän taloudellinen varakkuus ei yleensä ole korkealla tasolla ja he eivät todennäköisesti omista asuntoa, joten talous- ja asunto-ongelmien ratkaiseminen on tärkeä osa ammatinvalintaa. Rahan ansaitseminen ja asunnon hankkiminen ovat tärkeitä tekijöitä lähes jokaiselle nuorelle ihmiselle, joiden toteuttamiseen ammatinvalinta on vahvasti yhteydessä. Venäjän asevoimien upseeriksi hakeutuu sellaisia ihmisiä, joille on tärkeää ratkaista talous- ja asunto-ongelmat ammatinvalinnalla, mutta myös samalla heille on erittäin tärkeää upseeriarvon arvovaltaisuus, isänmaallisuus sekä osallistuminen isänmaan puolustukseen. Upseerituralle hakeutuu silti niitä ihmisiä, jotka tuntevat kyseisen ammatin kutsumukseksi.

Tutkimuksen tuloksissa esitetyn Razovin (2011) tutkimusartikkelin mukaan upseerin ammatin arvovaltaisuus oli yksi pienimpiä syitä hakeutua upseerituralle, kun taas puolustusministeriön julkaisussa ”Офицеры российской армии о выборе профессии” upseeriarvon arvovaltaisuus oli ensimmäisellä sijalla ammatinvalinnan syistä. Puolustusministeriön teettämä kysely mukailee täysin valtion näkökulmaa ja pyrkii tuomaan esille sellaiset syyt, jotka ovat mielestäni neutraaleja ja ominaisia upseerin ammatille, joten puolustusministeriön tavoitteena oli varmasti esittää upseerituran valinta positiivisesta näkökulmasta. Puolustusministeriön teettämä kysely oli ehkä luotu sillä tavalla, että vastaaja ei pysty vastaamaan negatiivisesti. Razovin (2011) artikkelissa tuodaan esiin selkeitä ongelmia ja syitä turalle lähtemiseen liittyen. Mielestäni väärä lähtökohta upseerin ammatin valinnalle on se, että sitä kautta pääsee eroon talous- ja asunto-ongelmista. Ammatin valintaan tulisi liittyä muut seikat kuten esimerkiksi työssä viihtyminen ja sen mielekkyys. Toisaalta pitää muistaa venäläinen yhteiskunta ja sotilaille tarjottavat etuisuudet, jotka osaltaan vaikuttavat sotilasammattin valintaan.

Sotilasammattillisesta näkökulmasta venäläisen upseerin tulee täyttää korkeat vaatimukset, ainakin puolustusministeriön kirjoittaman artikkelin ”Военно-профессиональные качества...” mukaan. Venäjän puolustusministeriön artikkeli ”Военно-профессиональные качества...” upseerin ammatillisista piirteistä antaa mielestäni melko selkeän kuvan siitä millaisena upseeri nähdään ammatissa ja millaisia henkilöitä odotetaan hakeutuvan upseerin uralle Venäjällä. Puolustusministeriön asettamat vaatimukset eivät valitettavasti ota huomioon sitä, että jokainen ihmisistä on yksilö ja jokainen on hyvä tai huono jossain. Kaikkia asetettuja vaatimuksia ja piirteitä ei mielestäni kukaan pysty täyttämään. Upseeri voi olla esimerkiksi hyvä johtaja jolla on kova itsekuri, mutta ammatillinen osaaminen juuri tietyssä tehtävässä voi olla huono, koska upseeri on joutunut siirtymään liian usein tehtävästä toiseen, jolloin osaaminen on kärsinyt. Vaikkakin Venäjän puolustusministeriö on kuvannut upseerin sotilasammattilliset vaatimukset erittäin korkealle tasolle, niin varmasti uralle hakeutuu suurimmaksi osaksi sellaisia ihmisiä, jotka tuntevat kyseisen ammatin kutsumukseksi ja ovat hyviä siinä. Puolustusministeriö pyrkii mielestäni upseerin ammatin kuvauksella luomaan ihmisille kuvan siitä, että uralle ei kannata hakeutua, jos ei oikeasti sitä halua. Oman isänmaan puolustaminen on vakava asia ja siihen ei haluta sellaisia ihmisiä, jotka eivät ota asiaa vakavasti.

Venäläisen upseerin ammattiin rekrytointi internetissä on huonolla tasolla verrattuna esimerkiksi Suomeen. Upseerin ammatti ei ole tarpeeksi esillä venäläisillä internetsivustoilla. Kaikki löydettyt rekrytointisivustot ovat kyllä hyviä, mutta silti melko suppeita ja tylsästi tehtyjä. Sivustoista puuttuvat upseerin ammatista kiinnostunutta ihmistä motivoivat ja innostavat tekijät. Upseerin ammattia kuvataan liian pintapuolisesti, esimerkiksi kadettien ja nuorempien upseeriden kirjoituksia työurasta tai videoita arjen työstä ei ole saatavilla ja selkeät upseeriksi hakeutumisohteet puuttuvat. Sivustoilla kyllä kerrotaan siitä, jos olet kiinnostunut upseerin ammatista, ota yhteyttä asuinpaikkakuntasi kutsuntalautakuntaan, mutta yksityiskohtaisemmat ohjeet, mitä, miten ja milloin sekä millä tavalla, puuttuvat. Nykypäivänä internet tarjoaa todella hyvän rekrytointikanavan melkein pä kaikelle, mutta mielestäni venäläisen upseerin ammatin esilletuonnissa ja rekrytoinnissa se ei toteudu.

Tutkimustulokset osoittivat, että suurimmat ongelmat upseeristossa olivat vuosien 2000–2010 aikana. Näinä vuosina upseereiden ja heidän ammatin maine yhteiskunnassa on ollut matalalla tasolla. Tänä päivänä tilanne on paljon parempi ja ongelmia on kyetty korjaamaan. Upseerien asema yhteiskunnassa on hyvä ja he nauttivat Venäjän kansan kunnioitusta. Korkea palkka ja hyvät etuudet lisäävät ammatin viehätystä sekä upseerin intoa tehdä työnsä hyvin. Tämän päivän venäläinen upseeri on korkeakoulutettu isänmaallinen ihminen, joka pyrkii tekemään työnsä tunnollisesti ja pitää upseerin arvoa, perinteitä ja työtään tärkeänä. Venäläisen upseerin ura tarjoaa runsaasti erilaisia mahdollisuuksia urakehitykseen ja mielenkiintoisiin tehtäviin niin kotimaan kuin ulkomaankomennuksilla, sotaharjoituksissa, opetustehtävissä ja koulutuksessa.

5.2. Tulevaisuus

Tulevaisuus venäläisen upseeriston kohdalla näyttää valoisalta, mutta upseerin ammatin ja aseman kehitys riippuu monesta eri tekijästä. Venäjän valtion johto ja epävakaa maailmantilanne ovat suurimpia upseerien ammattiin vaikuttavia tekijöitä. Venäjän valtion ja asevoimien taholta on kohennettu maan puolustusta ja myös pystytty parantamaan sotilaiden asemaa niin taloudellisesti kuin olosuhteidenkin osalta.

Puolustusministeriön laatima strategia asevoimien sosiaalisen puolen kehittämisestä on jo tähän päivään mennessä korjannut ongelmia, joita asevoimissa ja sen henkilöstön keskuudessa on ollut. Asevoimien kehittäminen nykyaikaisiksi ja tehokkaiksi on myös puolestaan nostanut sen asemaa Venäjällä ja koko maailmalla. Sitä ei voida kieltää, että Venäjän valtiolla ei olisi tällä hetkellä tehokkaat ja suuret asevoimat. Maailmantilanne vaikuttaa myös siihen, että miten venäläisen upseerin asema yhteiskunnassa tulee kehittymään. Jos Venäjä joutuu isompaan kriisiin tai sotaan toisen valtion kanssa, niin silloin upseerien asemaa koetellaan juuri siinä, mihin heidät on koulutettu. Jos upseerit osoittavat menestystä sota- tai kriisitilanteessa, niin silloin heidän asemansa ja maineensa varmasti kohoaa entisestään, mutta jos eivät, niin silloin tilanne on täysin päinvastainen.

Venäjän federaation presidentti Vladimir Putin on omalla valtakaudellaan kyennyt nostamaan asevoimat takaisin korkealle tasolle. Näin ollen Putin ja hänen lähiympäristössään olevat ihmiset, varsinkin nykyinen puolustusministeri Sergei Šoigu, ovat olleet yksi tärkein tekijä asevoimien maineen nostamisessa. Mutta mitä tulee tapahtumaan upseerin ammatille, sen asemalle ja arvostukselle yhteiskunnassa, kun Putinin valta Venäjällä päättyy ja joku toinen ottaa ohjat Venäjän federaation johtamisesta? Jos Putinin tuleva seuraaja omaa samanlaiset johtamistaidot, intressit ja halut kuten Putin, niin silloin upseerin ammatin maine ja muut kyseisen ammatin osa-alueet pysyvät hyvällä tasolla ja kehittyvät parempaan suuntaan. Tässä tapauksessa asevoimia tullaan varmasti kehittämään jatkuvasti eteenpäin. Huonoin vaihtoehto venäläisen upseerin näkökulmasta on, että Venäjän federaation presidentiksi valikoituu sellainen henkilö, joka ei pidä maansa asevoimia tärkeänä tekijänä; tuolloin upseerien asema on vaarassa ja se varmasti heikkenee. Nykypäivänä maailmantilanteet elävät ja muuttuvat nopeasti, joten upseerinkin asema Venäjällä voi muuttua nopeasti positiiviseen tai negatiiviseen suuntaan, mutta todennäköisyys sen äkkinäiselle muutokselle on pieni.

5.3. Tutkimuksen luotettavuus, kritiikki ja rajoitukset

Tutkimuksen suurimpana rajoituksena kokonaiskuvan ja kokonaisymmärryksen muodostamiseen nykypäivän venäläisestä upseerista oli se että, tutkimuksen aineisto koostui pääasiassa internetistä ja arkistoista saadusta tiedosta ja oli induktiivinen sisällönanalyysi. Tutkimuksellisesti ei ollut mahdollisuutta toteuttaa tutkimusta empiirisesti, joka olisi mahdollisesti antanut tutkimukselle erilaista näkökulmaa venäläisen upseerin elämästä. Tässä tutkimuksessa käytetyllä aineistonhankinta- ja analyysimenetelmällä sain luotua tietynlaiset johtopäätökset siitä, millainen on tämän päivän venäläinen upseeri tämän tutkimuksen valossa. Onko tässä tutkimuksessa luotu kuva venäläisestä upseerista täysin oikea, on vaikea sanoa. Varmasti jotkut asiat eivät tosiasiasa ole täysin niin kuin tutkimustulokset antavat ymmärtää. Silti ilman venäläisten upseereiden keskuudessa elämistä ja heidän elämänsä näkemistä, on täydellisen ja täysin paikkansa pitävän teorian muodostaminen hankalaa.

Tämä tutkimus perustuu internetistä saataviin lähteisiin ja dokumentteihin jolloin se jättää osan tutkimuksen luotettavuudesta pois. Empiirisen tutkimuksen liittäminen tutkimukseen mukaan, olisi tutkimuksesta varmasti tullut erilainen, mikä on venäläisen upseerin aseman todellisuus nykypäivänä ja mikä on eri lähteiden luoma todellisuus.

Haastattelun toteuttaminen olisi tuonut tähän tutkimukseen lisää luotettavuutta. Tutkimuksessa olisi voinut ottaa haastatteluun sellaisia suomalaisia upseereita, jotka ovat olleet töissä Venäjällä ja nähneet venäläisen upseerin arkea sekä tutustuneet niihin ihmisiin jotka työskentelevät venäjän asevoimissa upseereina. Pitkän mietinnän jälkeen päätin jättää haastattelun tekemättä, koska tutkimuksesta olisi tullut liian laaja ja toisen käden kautta saatu tieto ei ole koskaan täysin luotettavaa. Suomalaiset upseerit varmasti tutustuivat osaan venäläisistä upseereista erittäinkin hyvin, mutta väitän silti, että kokonaiskuva siitä, millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä, on silti rajoittunut. Johtuen esimerkiksi siitä, että heidän työpisteensä sekä vastuualueensa, ollessaan Venäjällä, on ollut rajatulla alueella.

5.4. Jatkotutkimusaiheet

Tämä tutkimus on ensimmäinen julkinen tutkimus Suomen puolustusvoimissa, joka tutkii venäläistä upseeristoa ja sen tilannetta nykypäivän Venäjän yhteiskunnassa. Mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe on tutkia venäläisen upseeriston johtamiskulttuuria nykyaikaisessa Venäjän yhteiskunnassa tai verrata venäläisten upseerien johtamiskulttuuria Neuvostoliiton aikaiseen johtamiskulttuuriin. Tässä tutkimuksessa käsiteltiin, millainen on venäläinen upseeri nykypäivänä ja jatkotutkimusaiheena voisi olla aiheen syventäminen paneutumalla tutkimuksen eri osa-alueisiin ja niihin vaikuttaviin tekijöihin. Neljäntenä jatkotutkimusaiheena olisi mielenkiintoista tutkia venäläisten upseerien opetuksessa ilmeneviä ongelmia ja haasteita. Viidentenä jatkotutkimusaiheena tulevaisuuden tutkimus siitä, millainen on venäläinen upseeri 2020-2030 luvuilla.

Tämä tutkimus antaa hyvän alustan erilaisille jatkotutkimusaiheille. Mikäli tulevaisuudessa tämän tutkimuksen kautta muodostuu jatkotutkimusaiheita, pidän tutkijana tärkeänä sitä, että lähdemateriaali on pääsääntöisesti venäjänkielistä ja Venäjällä kirjoitettuja lähteitä. Niiden avulla pystytään luomaan uskottavampi ja luotettavampi kokonaisuus.

LÄHTEET

JULKAISTUT LÄHTEET

Artikkelit

2018-год Земляной Собаки. 2018. Реформа перевооружения ВС России 2018 года - Venäjän asevoimien ref. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1b2U> (viitattu 04.03.2019)

Armiyahelp.ru. Как можно стать офицером армии России - Kuinka päästä Venäjän armeija upseeriksi. Apua palvelukseen astuville ja palveluksessa oleville. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1bcy> (Viitattu 18.03.2019)

Armiyahelp.ru. Какая зарплата лейтенанта в армии России в 2018 году - Millainen palkka luutnantilla on Venäjän asevoimissa vuonna 2018. Apua palvelukseen astuville ja palveluksessa oleville. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/11Qr> (viitattu 10.4.2018)

FinHow.ru, Сколько зарабатывают военные в России - Kuinka paljon tienaa sotilaat Venäjällä. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/info/11QC> (viitattu 10.4.2018)

Forsling, C. 2016. Some Military Traditions Are Worth Preserving. Others Are Obsolete. Task&Purpose. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1bMx> (viitattu 01.04.2019)

Gannenko, V. Мы устали: как офицеры не получают жильё - Me väsyimme: kuinka upseerit eivät saa asuntoa. Rusmirror.ru. Saatavilla www-muodossa <http://www.rusmirror.ru/post/29082017> (viitattu 12.03.2019)

Karaulov, P. 2010. Военные округа в России - Sotilaspiirit Venäjällä. Ria-novosti. Saatavilla www-muodossa <https://ria.ru/infografika/20100921/277774861.html> (07.01.2019)

Leonova, I. 2018. Офицер – это звучит гордо - Upseeri – Se kuulostaa ylpeältä. Курская правда -lehti. Saatavilla www-muodossa <http://www.kpravda.ru/article/education/045551/print/> (viitattu 12.3.2019)

Miheeva, E. 2019. По каким причинам не берут в армию: перечень заболеваний и патологий. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1bbZ> (Viitattu 18.03.2019)

Moiseev, I., Zeiman, A., Sishkov, A., Dergachev, V. 2016. Сколько Россия на самом деле тратит на своих граждан - kuinka paljon Venäjä oikeasti käyttää rahaa omiin kansalaisiin. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/199k> (viitattu 3.2.2019)

Orlov, P. 2016. Хлеб-соль вам, дружиннички - Leipää ja suolaa teille, kaverit. Lenta.ru. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/11Uw](https://urly.fi/11Uw) (viitattu 20.6.2018)

Razov, P. V. 2011. Социологический анализ места и роли офицеров ВС РФ в стратификационной системе современного российского общества. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/19fs](https://urly.fi/19fs) (viitattu 5.2.2019)

Rezunkov, V. 2015. Офицер без дома и наград - Upseeri ilman kotia ja mitaleja. Radio svoboda. Saatavilla [www-muodossa https://www.svoboda.org/a/27191744.html](https://www.svoboda.org/a/27191744.html) (viitattu 6.9.2018)

Russianarmya.ru. 2017. Хочу стать офицером! - Haluan upseeriksi! Saatavilla [www-muodossa http://russianarmya.ru/kak-stat-oficerom-rossijskoj-armii.html](http://russianarmya.ru/kak-stat-oficerom-rossijskoj-armii.html) (viitattu 4.9.2018)

Satukangas-Pohjola, M. 2017. Eri tyylilajeja edustavien tekstien kääntäminen. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c6s](https://urly.fi/1c6s) (viitattu 05.04.2019)

Sipilä, H. 2012. Upseerien määrä lisääntyy jatkossakin. SAL 9/2012. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1bHb](https://urly.fi/1bHb) (viitattu 28.03.2019)

Valeev, B. L. 1991. Офицерская честь - Upseerin kunnia. Julkaistu lehdessä ВОЕННАЯ МЫСЛЬ 12/1991. Saatavilla [www-muodossa http://militaryarticle.ru/voennaya-mysl/1991-vm/8427-officerskaja-chest](http://militaryarticle.ru/voennaya-mysl/1991-vm/8427-officerskaja-chest) (viitattu 19.03.2019)

Venäjän PLM 2008. Стратегия социального развития Вооруженных Сил Российской Федерации на период до 2020 года - Venäjän asevoimien sosiaalisen kehityksen strategia vuoteen 2020 asti. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1263](https://urly.fi/1263) (viitattu 4.9.2018)

Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура офицерского состава Вооруженных Сил Российской Федерации. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/11MR](https://urly.fi/11MR) (viitattu 11.4.2018)

Venäjän PLM 2013. Офицеры российской армии о выборе профессии - Venäjän armeijan upseerien syyt uravalintaan. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/11ZE](https://urly.fi/11ZE) (viitattu 8.12.2017)

Venäjän PLM. Военно-профессиональные качества офицера. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1beN](https://urly.fi/1beN) (viitattu 5.9.2018)

Venäjän PLM. Как можно стать офицером. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1beO](https://urly.fi/1beO) (viitattu 4.9.2018)

Venäjän PLM. Российская армия: социальные проблемы и способы их решения - Venäjän armeija; Sosiaaliset ongelmat ja keinot niiden ratkaisemiseksi. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/11ZD> (viitattu 24.10.2017)

Zarplatyinfo.ru. Зарплаты Инфо - Palkka info. Узнай зарплаты своих коллег. Офицеры российской армии – зарплата в 2017-2018 году - Ota selvää kollegoittesi palkasta. Venäjän armeijan upseeri - palkka vuosina 2017-2018. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/11Qp> (viitattu 11.4.2018)

Боевое братство. Служебное жилье для военнослужащих, понятия, право на получение, порядок получения. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1bnh> (viitattu 21.03.2019)

Делай выбор. Профессия военного плюсы и минусы. Saatavilla www-muodossa <http://delai-vibor.com/professiya-voennogo-plyusy-i-minusy.html> (viitattu 11.3.2019)

ЖИТЬ В РОССИИ. 2017. Зарплата военных в 2018 году - Sotilaiden palkka vuonna 2018. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/11QI> (viitattu 4.2.2019)

Золотухинская жизнь. 2016. Профессия офицера - достойное будущее. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1b6L> (viitattu 06.03.2019)

Институт Гайдара. О реализации Стратегии социального развития ВС РФ - Venäjän federaation asevoimien sosiaalisen kehityksen strategian realisointi. Saatavilla www-muodossa <https://iep.ru/ru/o-realizatcii-strategii-sotcialnogo-razvitiia-vs-rf.html> (viitattu 8.12.2017)

Образование в Москве. Возможности офицерского образования. Saatavilla www-muodossa https://obrmos.ru/go/go_vys/Gos/Art/go_vys_gos_art_obr.html (viitattu 04.03.2019)

Основная общеобразовательная школа № 33. Профессия офицер. Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение Киселевского городского округа. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1bbo> (Viitattu 16.2.2019)

Kirjallisuus

Aaltoja, J., Valli, R. 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Osuuskunta vastapaino. Tampere

Eskola, J., Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Osuuskunta vastapaino. Tampere.

Harinen, O. 2011. Johdatus suomalaiseen sotilassosiologian tutkimukseen. Käyttätymistieteiden laitos. MPKK. Juvenes Print Oy, Tampere. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1bMH> (viitattu 5.11.2017)

Kemppinen, P. 2002. Kasvatusvisualisointi –Asenteiden, arvojen ja produktiivisuuden muokkaaminen, osa 2. Vantaa: Kustannusvalmennus P.& K. Oy

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Salonen, T. 2007. Tieteenfilosofia. Lapin yliopistokustannus. Rovaniemi.

Sirén, T., Pekkarinen, O. 2017. Tieteenfilosofis-metodologisia perusteita pro gradu - tutkielman laadintaan. Maanpuolustuskorkeakoulu. Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos. Julkaisusarja 3: Työpapereita nro 3.

Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2004. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 1.–2. painos. Helsinki: Tammi.

Varto, J. 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Helsinki: Kirjayhtymä.

Virta, J. 2008. Johtamisen laitoksen tutkimusohje. Maanpuolustuskorkeakoulu. Julkaisusarja 1. Tutkimuksia nro 36. Helsinki: Edita Prima Oy.

Lehdet ja aikakauskirjat

Gavrilov, J., Petrov, I. 2018. Квартира по личному номеру - Asunto omalla numerolla. Российская газета. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/11Wy> (viitattu 1.8.2018)

Tutkimukset ja opinnäytteet

Вучков, Р. И. 2008. Качество жизни семей офицеров Вооруженных Сил Российской Федерации: состояние, динамика и пути повышения. Tiivistelmä tutkielmasta. Saatavilla www-muodossa <https://urly.fi/1bMJ> (viitattu 9.9.2018)

Inozemtsev, V. A. 2012. Кодекс чести российских офицеров – от прошлого к будущему. Military Air Force Engineering University Voronezh, Russia. Tutkimuksen tiivistelmä. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c9g](https://urly.fi/1c9g) (viitattu 21.8.2018)

Kurdanova, P. K., Simonovich N.E. 2017. Проблемы офицера и его семьи при переводе к новому месту службы - Upseerin ja hänen perheensä ongelmat uudelle palveluspaikalle siirtymiseen liittyen. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1bKm](https://urly.fi/1bKm) (viitattu 29.03.2019)

Majorov, S. V, 2016. Социально-экономические проблемы увольняемых офицеров - Eronneiden upseereiden sosiaalis-ekonomiset ongelmat. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1bKk](https://urly.fi/1bKk) (viitattu 29.03.2019)

Polovnev, A. V. 2005. Молодые офицеры: военно-профессиональная ориентация - Nuorten upseerien sotilasammattillinen suuntautuminen. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c9f](https://urly.fi/1c9f) (viitattu 4.11.2017)

Solovjev, S. S. 2003. Менталитет российского офицера: Вызовы XXI века. Sosiologian tutkimuksen tiivistelmä. Solovjev on sosiologian kandidaatti ja kybernetiikan ja akmeologian dosentti strategisten ohjusjoukkojen sotilasakatemiassa. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c9d](https://urly.fi/1c9d) (viitattu 21.8.2018)

Surkova, I. 2013. Есть такая профессия Родину защищать: мотивационные предпочтения выбора карьеры военного. Julkaistu 2013 lehdessä Мир России julkaisussa nro 2. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1bo4](https://urly.fi/1bo4) (viitattu 22.03.2019)

Muut lähteet

@ответы 2015. Сколько будет обязан служить в армии офицер после окончания военного училища (вуза)? Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c9c](https://urly.fi/1c9c) (viitattu 28.03.2019)

Arvotesti. Arvon määrittely ja merkitys. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c9b](https://urly.fi/1c9b) (Viitattu 19.03.2019)

Fa.ru. Johtokunta. Moskovan kauppakorkeakoulu. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c9i](https://urly.fi/1c9i) (viitattu 5.2.2019)

Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos (JOSPEL) 2014. Ohje tutkielmien ja kirjallisten töiden laatimiseen. Maanpuolustuskorkeakoulu.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Tieteenfilosofia. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/197K](https://urly.fi/197K) (viitattu 2.2.2019)

KOPPA. 2015. Konstruktivismi. Jyväskylän yliopisto. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/176f](https://urly.fi/176f) (viitattu 17.11.2017)

KOPPA. 2015. Tieteenfilosofiset suuntaukset. Jyväskylän yliopisto. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1bfA](https://urly.fi/1bfA) (viitattu 17.11.2017)

Puolustusvoimat. Edut ja palkkaus. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c9a](https://urly.fi/1c9a) (Viitattu 19.03.2019)

United Nations. MINURCAT Background. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1c99](https://urly.fi/1c99) (viitattu 8.11.2017)

Upseeriksi.fi. Kandidaatiksi ja maisteriksi. Maanpuolustuskorkeakoulu. Saatavilla [www-muodossa https://puolustusvoimat.fi/web/maanpuolustuskorkeakoulu/kandidaatiksi](https://puolustusvoimat.fi/web/maanpuolustuskorkeakoulu/kandidaatiksi) ja <https://puolustusvoimat.fi/web/maanpuolustuskorkeakoulu/maisteriksi> (viitattu 4.2.2019)

Upseeriksi.fi. Maanpuolustuskorkeakoulu. Saatavilla [www-muodossa https://upseeriksi.fi/etusivu](https://upseeriksi.fi/etusivu) (viitattu 18.03.2019)

Valuuttakurssi-euro.fi 2005. EKP:n valuuttakurssin arkisto. Saatavilla [www-muodossa https://valuuttakurssit-euro.fi/arkisto-vaihtokurssit/2005-07-01/](https://valuuttakurssit-euro.fi/arkisto-vaihtokurssit/2005-07-01/) (Viitattu 4.2.2019)

Wikipedia. Abéché. Saatavilla [www-muodossa https://fi.wikipedia.org/wiki/Ab%C3%A9ch%C3%A9](https://fi.wikipedia.org/wiki/Ab%C3%A9ch%C3%A9) (viitattu 8.11.2017)

Zhukovin ilma ja avaruuspuolustuksen sotilasakatemia. Tverin kaupunki. Näyttöesitys. Saatavilla [www-muodossa https://urly.fi/1b6F](https://urly.fi/1b6F) (viitattu 6.3.2019)

KUVAT

KUVA 1: Tutkimuksen viitekehys.

KUVA 2: Venäläisten upseereiden jakautuminen sotilasarvon mukaan prosentuaalisesti. Sotilasarvot on käännetty suomenkielisiksi. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018))

KUVA 3: Venäläisten upseereiden jakautuminen prosentuaalisesti puolustushaaroittain. Puolustushaarojen nimet käännetty suomenkielisiksi. (Venäjän PLM 2009. Профессионально-возрастная структура... (viitattu 11.4.2018))

KUVA 4: Venäläisten upseeriperheiden tulolähteet vuonna 2007. Tulolähteet on käännetty suomenkielisiksi. (Bychkov 2008, 13.)

KUVA 5: Venäläisten upseeriperheiden elinolot vuosina 2003–2007. Asumistyyppit on käännetty suomenkielisiksi (Bychkov 2008, 14.)

KUVA 6: Venäläisten upseerien koulutustaso vuonna 2007. Koulutustasot on käännetty suomenkielisiksi (Bychkov 2008, 16.)

KUVA 7: Venäläisten upseeriperheiden perhekoot vuosina 2003–2007. Perhetyypit on käännetty suomenkielisiksi. (Bychkov 2008, 15.)

KUVA 8: Venäläisten upseeriperheiden elämänlaatu vuosina 2003–2007. Elämänlaadun tasot on käännetty suomenkielisiksi (Bychkov 2008, 17.)